

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO
GMINY JARCZÓW**

Warszawa, 22.04.2026 r.

Nazwa opracowania: Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Jarczów

Zleceniodawca: Gmina Jarczów

Opracowujący: BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20

Autor opracowania: mgr Agata Grzelak

Agata Grzelak

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	8
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	8
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	8
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	10
2.1	Cele i zawartość dokumentu	10
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	20
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	50
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	50
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	50
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	50
7	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	52
8	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego.....	54
8.1	Położenie geograficzne, geomorfologia, geologia i warunki budowlane.....	54
8.2	Złoża kopalin.....	58
8.3	Warunki hydrologiczne	60
8.3.1	Wody powierzchniowe	60
8.3.2	Wody podziemne.....	61
8.4	Gleby	67
8.5	Warunki klimatyczne	69
8.6	Szata roślinna	70
8.7	Fauna.....	72
8.8	Formy ochrony przyrody	75
8.1	Powiązania ekologiczne.....	111
8.2	Walory krajobrazowe i turystyczne	112
9	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	121
9.1	Stan środowiska	121

9.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	128
10	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	128
11	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	129
11.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	129
11.1.1	Zagrożenie osuwiskowe	129
11.1.2	Zagrożenie powodziowe	130
11.1.3	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	132
11.1.4	Zagrożenia dla jakości powietrza	133
11.1.5	Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych	134
11.1.6	Zagrożenia dla jakości gleb	134
11.1.7	Zagrożenia dla ekosystemów leśnych	135
11.1.8	Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000	135
11.1.9	Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii	158
12	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	158
13	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	160
13.1	Oddziaływanie na ludzi	160
13.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny	170
13.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	176
13.4	Oddziaływanie na wodę	177
13.5	Oddziaływanie na powietrze	180
13.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	182
13.7	Oddziaływanie na krajobraz	183
13.8	Oddziaływanie na klimat	186

13.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	187
13.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	188
13.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	188
14	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	191
14.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	192
15	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	193
16	Załączniki	193
17	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	193
18	Materiały źródłowe.....	194
19	Oświadczenie autora prognozy	198

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego Gminy Jarczów, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr IX/60/25 Rady Gminy Jarczów z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Jarczów.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 2 kwietnia 2025 r. (znak pisma: WSTIII.411.1.23.2025.Kł) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tomaszowie Lubelskim w piśmie z dnia 16 kwietnia 2025 r. (znak pisma: NZ.9027.2.23.2025).

Proгноza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Proгноza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania

dokumentu;

- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Gminy Jarczów dnia 27 lutego 2025 r. podjęła uchwałę Nr IX/60/25 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Jarczów.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ

Strefy **SW** zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;

2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną;
3. obszarze uzupełnienia zabudowy (strefa 6SW).

Przedmiotowe strefy obejmują przede wszystkim tereny już zainwestowane (zgodne z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), na których zlokalizowana jest zabudowa wielorodzinna, często w formie zespołu budynków. Wyjątek stanowi strefa 6SW, dla której plan ogólny wskazuje nowy kierunek zagospodarowania w kwartale intensywniejszej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ

Strefy **SJ** zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;
2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

Strefa 10SJ znajduje się w **obszarze Natura 2000 Łąki nad Szyszłą oraz obszarze Natura 2000 Dolina Szyszły**. Wyznaczenie innej strefy niż otwarta w formach ochrony przyrody wynika z zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr XXXVIII/303/23 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 czerwca 2023 r. Przy wyznaczaniu strefy analizowano istniejące uwarunkowania przyrodnicze w tym siedliska ptaków oraz zakazy, odstępstwa określone w dokumentach ustanawiających dane formy ochrony przyrody.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ

Strefy **SZ** zostały wyznaczone w granicach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;
2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
3. obszarach uzupełnienia zabudowy.

Strefy 1SZ oraz 113SZ znajdują się w obszarze **Natura 2000 Dolina Sołokiji**. Wyznaczenie innych stref niż otwarta w formach ochrony przyrody wynika w pierwszej kolejności z obecnego stanu zagospodarowania (1SZ) oraz zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (113SZ). Przy wyznaczaniu stref analizowano istniejące uwarunkowania przyrodnicze w tym siedliska ptaków oraz zakazy, odstępstwa określone w dokumentach ustanawiających dane

formy ochrony przyrody.

Strefy 5SZ, 12SZ, 17SZ, 90SZ, 92SZ oraz 93SZ znajdują się częściowo w **zasięgu stref sanitarnych 150 m oraz 50 m od czynnych cmentarzy**. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Występowanie strefy sanitarnej nie wyklucza ustalenia strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową, gdyż profil funkcjonalny strefy SZ umożliwi wyznaczenie na etapie sporządzania planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania budynków mieszkalnych. Ostateczna lokalizacja budynków mieszkalnych czy usługowych będzie możliwa po spełnieniu wymogów określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy.

4) SU – STREFA USŁUGOWA

Strefy **SU** zostały wyznaczone:

1. na obszarach istniejącej zabudowy o danej funkcji;
2. na terenach przeznaczonych do rozwoju funkcji usługowych w dotychczasowych dokumentach planistycznych;
3. w nowych obszarach predysponowanych do rozwoju tych funkcji jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Wyznaczone strefy usługowe zlokalizowane są głównie w centrum poszczególnych miejscowości, pozwalając na wytworzenie się w nich przestrzeni o charakterze społecznym, podnoszącym jakość przestrzeni gminy.

Strefy SU związane są z istniejącymi terenami sportu i rekreacji czy innymi usługami społecznymi, w tym usługami kultury, oraz obiektami usług zlokalizowanych w obszarach zabytkowych.

Obszar miejscowości Plebanka wymaga uporządkowania przestrzeni i dalszej kontynuacji jej przekształcania z uwagi na potrzebę podniesienia jej wartości przestrzennej jak i gospodarczo - społecznej, z uwagi na fakt, iż wskazana została jako obszar do rewitalizacji (zgodnie z przyjętym Gminnym Programem Rewitalizacji).

Strefy od 36SU do 39SU obejmują **zabytki wpisane do rejestru zabytków** tj.: kościół pw. św. Stanisława Biskupa w Jarczowie, zespół dworski w Korhyniach, kordegardę pałacową w Chodywańcach oraz kościół paraf. rzymsko-kat. pw. św. Anny w Gródku. Zarówno profil funkcjonalny tych stref jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę tych obiektów. Strefa 36SU obejmuje również zamknięty przykościelny cmentarz greckokatolicki.

Dla obiektów zabytkowych określono wskaźniki i parametry zgodne z istniejącym zagospodarowaniem.

Strefa 2SU oraz częściowo strefa 3SU znajdują się w **zasięgu stref sanitarnych 50 m od czynnych cmentarzy**. Lokalizowanie usług w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy

uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Strefa usługowa ma określone profile umożliwiające wyznaczenie na etapie sporządzania planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania usług wykluczonych przepisami odrębnymi w zakresie cmentarzy.

5) SH – STREFA HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Strefę **1SH** wyznaczono w obszarze predysponowanym do rozwoju tej funkcji z uwagi, na dostępność komunikacyjną terenu oraz z uwagi na istniejący obiekt handlowy, dla którego złożono wniosek o taką właśnie funkcję. Możliwe będzie również, na etapie sporządzania miejscowego planu, ustalenie innego przeznaczenia terenu wpisującego się w potencjał terenu i określone profile w planie ogólnym.

6) SP – STREFA GOSPODARCZA

Strefy **SP** zostały wyznaczone:

1. na obszarach istniejącej zabudowy o danej funkcji;
2. na terenach przeznaczonych do rozwoju funkcji usługowych w dotychczasowych dokumentach planistycznych;
3. w nowych obszarach predysponowanych do rozwoju tych funkcji jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Nowy kierunek rozwoju związany z działalnością produkcyjną wyznaczono dla miejscowości Jarczów, na wschód od zabudowań tej miejscowości (11SP i 13SP), co pozwoli aktywować gospodarczo ośrodek gminny.

Strefa 11SP oraz strefa 13SP znajdują się częściowo w **zasięgu stref sanitarnych 50 m od czynnych cmentarzy**. Lokalizowanie usług w sąsiedztwie cmentarzy (w tej właśnie strefie sanitarnej) regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Strefa gospodarcza w ramach ma określone profile umożliwiające wyznaczenie na etapie sporządzania planu miejscowego terenów bez możliwości lokalizowania usług wykluczonych przepisami odrębnymi w zakresie cmentarzy.

Strefy 15SP oraz 16SP wyznaczono zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr XXXVIII/303/23 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 czerwca 2023 r. W planie miejscowym tereny te są oznaczone jako tereny produkcji przeznaczone do lokalizacji instalacji fotowoltaicznych. Strefę 14SP także wyznaczono na podstawie ww. planu miejscowego. Plan ten wyznacza w granicach strefy tereny usług i tereny produkcji.

7) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy Jarczów, strefy SR pozwolą na doinwestowanie istniejących gospodarstw oraz utworzenie nowych w zakresie związanym z obsługą rolnictwa.

Część stref SR została wyznaczona na obszarach istniejącego zagospodarowania o funkcji związanej z profilami tej strefy. Strefy 24SR oraz 25SR wynikają właśnie z istniejącego zagospodarowania – obsługa rybactwa i hodowla zwierząt. Strefy te znajdują się w **obszarze Natura 2000 Łąki nad Szyszłą oraz obszarze Natura 2000 Dolina Szyszły**. Zarówno profil funkcjonalny tych stref jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę przyrodniczych walorów tych terenów i powielają wyłącznie stan istniejący bez możliwości realizacji nowej zabudowy.

8) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA

Wyznaczone strefy SI związane są z istniejącym zagospodarowaniem. Wyjątek stanowi strefa 6SI wyznaczona jako rezerwa terenów infrastruktury do zagospodarowania w przyszłości.

9) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

Strefa 4SN znajduje się w **obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji**. Wyznaczenie innej strefy niż otwarta w formach ochrony przyrody wynika z przyjętego kierunku rozwoju gminy. Przy wyznaczaniu strefy analizowano istniejące uwarunkowania przyrodnicze w tym siedliska ptaków oraz zakazy, odstępstwa określone w dokumentach ustanawiających dane formy ochrony przyrody. W profilu dodatkowym tej strefy wyłączono możliwość realizacji usług, za wyjątkiem usług turystyki, sportu i rekreacji, z określeniem 80% powierzchni biologicznie czynnej.

Strefa 5SN objęto **zabytek wpisany do rejestru zabytków** - zespół dworski w Korhyniach. Zarówno profil funkcjonalny tej strefy jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę tego obiektu.

10) SC – STREFA CMENTARZY

Strefami 1SC oraz 8SC objęto cmentarz w Gródku, strefami 2SC oraz 9SC cmentarz w Chodywańcach, a strefami 3SC i 10SC cmentarz w Jarczowie, który przewidziany jest do poszerzenia. Strefy 4SC, 5SC, 6SC, 7SC, 11SC, a także 12SC obejmują cmentarze zamknięte zlokalizowane w Szlatynie, Jurowie, Jarczowie, Wierszczyca, Korhyniach oraz w Nedeżowie. Strefa 12SC została wyznaczona w przybliżonej lokalizacji cmentarza Korhynie-Leliszka.

Plan ogólny w strefie SC poza terenem cmentarza umożliwia realizację innych funkcji określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarzy regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy, dla których nie obowiązują miejscowe plany będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych m.in.:

1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węgla wapnia.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową, w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

11) SO – STREFA OTWARTA

W strefach otwartych od 1SO do 15SO dopuszczono **lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii** oraz terenów zieleni urządzonej. Na wyznaczenie tych stref miały wpływ m.in. wnioski złożone przez potencjalnych inwestorów, dlatego też wyznaczono je w celu stworzenia rezerwy pod lokalizację terenów odnawialnych źródeł energii w gminie.

W planie ogólnym wyznaczono strefy od 16SO do 33SO na terenach **istniejących turbin wiatrowych** wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą nr XI/52/11 Rady Gminy Jarczów z dnia 8 grudnia 2011 r. Dla tych stref, w profilu dodatkowym, dopuszczono wyłącznie lokalizację terenów elektrowni wiatrowej.

Część stref SO obejmuje **udokumentowane złoża kopalin**. Strefy 34SO oraz 35SO obejmują udokumentowane złoża Żurawce. Profil podstawowy, pomimo niewyznaczenia strefy SG, która w tym przypadku obejmowałaby znaczną część gminy, zabezpiecza możliwość eksploatacji lub wykorzystania złoża w zakresie jaki będzie niezbędny. Na tym etapie planistycznym nie wskazano całości złoża wprost pod eksploatację z uwagi na jego powierzchniową skalę oraz istniejące zagospodarowanie terenów, w tym istniejące tereny cenne przyrodniczo. Uwzględniając wnioski do planu ogólnego w ich profilach

dotychczasowych dopuszczono wyłącznie tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych. Zagospodarowanie tych stref w granicach udokumentowanego złoża kopalin będzie jednak uzależnione od ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych z zakresu ochrony złóż. Strefa 50SO obejmuje udokumentowane złożo Żurawce oraz znajduje się w obszarze Natura 2000 Łąki nad Szyszłą oraz obszarze Natura 2000 Dolina Szyszły. Strefa 40SO obejmuje udokumentowane złożo Żurawce oraz położona jest na gruntach Lasów Państwowych. Strefa 41SO została wyznaczona w granicach udokumentowanego złoża Ruda Żurawiecka-Zbiornik i jednocześnie znajduje się w obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji. Strefa 42SO oprócz udokumentowanych złóż Żurawce i Plebanka obejmuje swym zasięgiem także grunty Lasów Państwowych.

W części stref otwartych dopuszczono lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W strefach od 36SO do 51SO w profilu dodatkowym nie dopuszczono żadnego rodzaju terenu. Strefy te obejmują tereny **obszarów Natura 2000, użytku ekologicznego, rezerwatu przyrody oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią**, a także obejmują tereny większych kompleksów leśnych.

Strefy 52SO-54SO w profilu dodatkowym mają dopuszczony jedynie teren zieleni urządzonej z uwagi na wielkość powierzchni oraz stan zagospodarowania, które wykluczają ergonomiczne wykorzystanie tych przestrzeni.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA

Wyznaczone strefy planistyczne uwzględniają istniejące uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze, konserwatorskie oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, w tym kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Wyznaczając strefy planistyczne uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz dotychczasowych dokumentach planistycznych i strategicznych jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Wskazane gminne standardy urbanistyczne są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Dla poszczególnych stref planistycznych określono profile dodatkowe zgodnie z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, w taki sposób aby nie generował on konfliktów przestrzennych i umożliwił zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Dla stref **SO** i **SK** nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych. Zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 3 u.p.z.p. dla tych stref nie jest obligatoryjne określenie gminnych standardów urbanistycznych. Gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych oraz przepisów odrębnych.

Wskazane gminne standardy urbanistyczne są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

Ponadto należy zauważyć, iż w strefach oznaczonych symbolami **SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR, SN, SC, SO** i **SK** teren infrastruktury technicznej w profilu podstawowym dotyczy terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia POG). W związku z powyższym na etapie sporządzania miejscowych planów będzie możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury o powierzchni nie większej niż 0,5 ha.

Ponadto w planie ogólnym gminy Jarczów **wyznaczono obszary uzupełnienia zabudowy oraz poszerzono ich granice**, pomimo objęcia całego obszaru gminy planami miejscowymi, aby umożliwić uzupełnienie istniejącej zabudowy, w szczególności w terenach przy pasach drogowych, pomiędzy zabudowaniami oraz w wyniku rozpatrzenia wniosków mieszkańców w miejscach, gdzie nie powodowało to znaczącego rozpraszania zabudowy na tereny otwarte. W gminie część terenów niezabudowanych ma dobry dostęp do infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej dzięki bliskiemu sąsiedztwu terenów już wykształconych z realizacji zapisów planów miejscowych. Nie poszerzono podstawowych obszarów uzupełnienia zabudowy w sąsiedztwie istniejących elektrowni wiatrowych, w których utrzymano zasięgi terenów zabudowy zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w odległości co najmniej 700 m od elektrowni wiatrowej.

Dogęszczenie zabudowy dzięki wyznaczeniu obszaru uzupełnienia zabudowy na wskazanych terenach jest uzasadnione ze względu na zmniejszanie kosztów, jakie ponosi gmina w celu doprowadzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz ze względu na dbałość o ład przestrzenny, zrównoważony rozwój i uporządkowanie zabudowy.

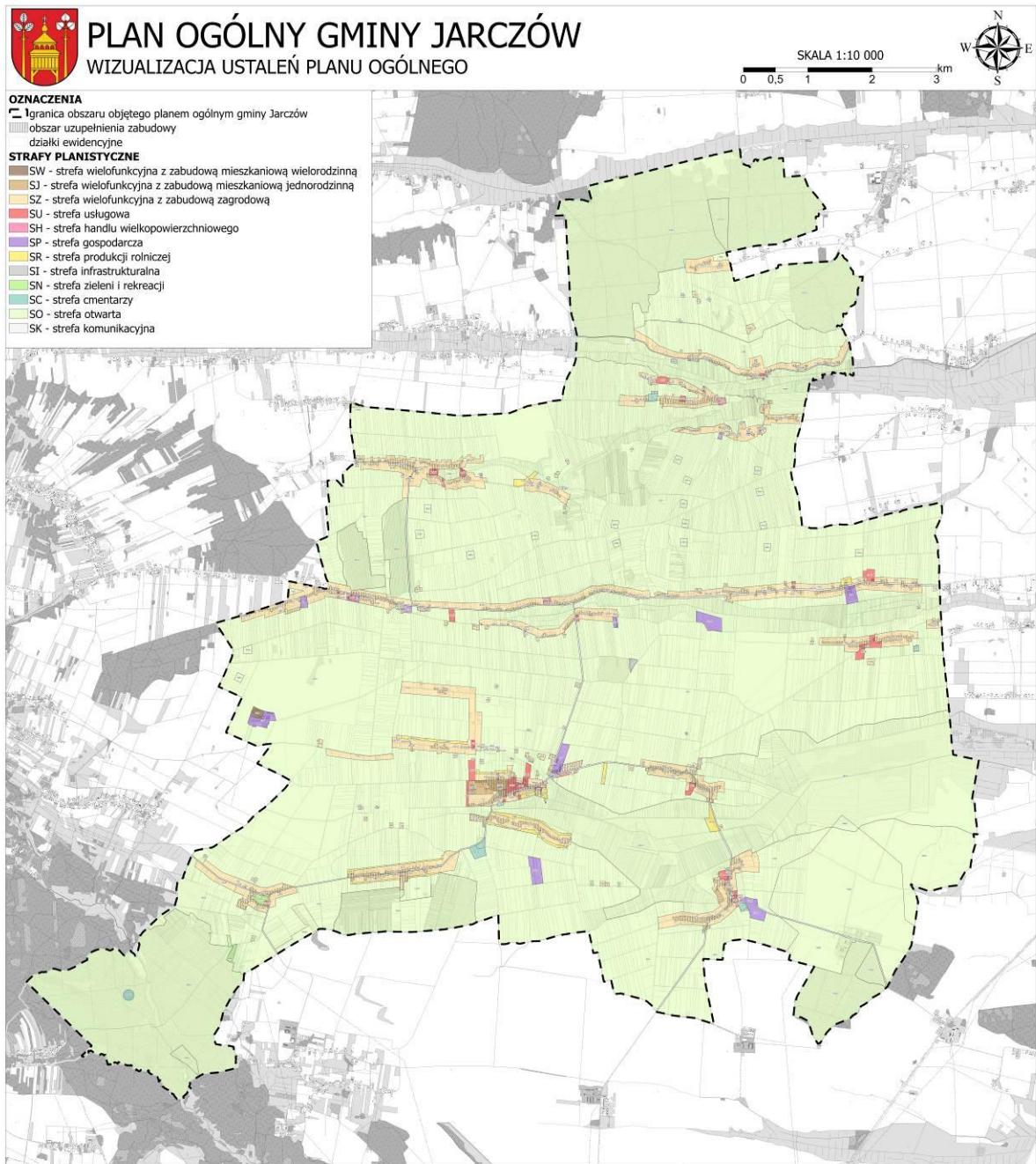
Ze względu na pokrycie gminy w całości ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczony obszar uzupełnienia zabudowy nie będzie stanowił podstawy do wydawania

decyzji o warunkach zabudowy. Obszar uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy Jarczów został wyznaczony, aby zgodnie z art. 13d u.p.z.p. umożliwić wyznaczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową na terenach, które nie są objęte w obowiązującym planie miejscowym możliwością lokalizowania budynków mieszkalnych, a z wymienionych powyżej powodów są do tego predysponowane. Powyższe działanie umożliwi w przyszłości gminie zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązującego dla większości obszaru gminy od 2003 r. i dostosowanie jego zapisów do obecnych potrzeb mieszkańców. Dodatkowo, zgodnie z art. 7 ust. 2a ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82), nie jest wymagane uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III położonych na obszarze uzupełnienia zabudowy.

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z § 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r. poz. 729, dalej *rozporządzenie OUZ*).

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony zgodnie z ww. ustaleniami rozporządzenia OUZ wynosi 1 520 799,42 m².

Rysunek 1. Projekt planu ogólnego gminy Jarczów

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (dalej PZPWL) został przyjęty uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do roku 2030).

PZPWL, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. **Gmina Jarczów** należy do **strefy nadgranicznej przygranicznego obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym**, do **obszaru funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej)** oraz do **Roztoczańsko-Puszczańskiego obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym**. Plan ustala dla takich obszarów następujące zasady zagospodarowania:

Przygraniczny obszar funkcjonalny:

- uwzględnianie w zagospodarowaniu potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym,
- integrowanie systemów transportowych,
- usprawnienie powiązań transportowych.

Obszar funkcjonalny rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej):

- zachowanie gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej w użytkowaniu rolniczym,
- przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych poprzez utrzymanie trwałych użytków zielonych,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy na terenach otwartych,
- poprawa różnorodności biologicznej agroekosystemów poprzez działania fitomelioracyjne,
- przekształcanie struktury agrarnej z myślą o rozwoju rolnictwa wysokotowarowego,
- dbałość o jakość zagospodarowania przestrzennego oraz aktywna ochrona krajobrazu kulturowego.

Roztoczańsko-Puszczański obszar funkcjonalny:

- ochrona ciągłości i walorów przyrodniczych paneuropejskiego korytarza ekologicznego,
- zachowanie charakterystycznego dla Rostocza Zachodniego wstążeczkowego układu pól,
- ograniczenie rozpraszania zabudowy na terenach otwartych,
- regulacja stosunków wodnych na obszarach rolniczych,
- wzbogacanie funkcji i rozwoju obszarów wiejskich.

PZPWL na terenie gminy Jarczów wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- odbudowa zbiornika wodnego Leliszki na rzece Sołokija.

W części gminy Jarczów oraz w części gmin Tomaszów Lubelski i Ulhówek PZPWL rekomenduje utworzenie parku kulturowego Grzędy Sokolskiej. Park ten powinien być objęty „ochroną planistyczną polegającą przede wszystkim na ochronie funkcjonalnej i kompozycyjnej zabudowy (w tym historycznej linii zabudowy) oraz zakazie lokalizacji obiektów budowlanych negatywnie oddziałujących na krajobraz (np. elektrowni wiatrowych)”. We wskazanym terenie zostały zlokalizowane tereny elektrowni wiatrowych powstałe przed wejściem w życie PZPWL na wskutek uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów dla realizacji farm wiatrowych na terenie sołectwa: Nowy Przeorsk, Przewłoka, Nedeżów, Sowiniec, Gródek-Kolonia, Wierszczyca, Gródek, Łubcze przyjętego uchwałą nr XXXV/187/2006 Rady Gminy Jarczów z dnia 8 grudnia 2011 r. Plan ogólny uwzględnia wskazaną w PZPWL ochronę planistyczną rekomendowanych parków kulturowych poprzez ustalenie stref planistycznych, których profile funkcjonalne chronią funkcjonalną i kompozycyjną zabudowę gminy.

Rysunek 2. Gmina Jarczów w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, rysunek nr 19 Obszary Funkcjonalne o Znaczeniu Ponadregionalnym)

Rysunek 3. Gmina Jarczów w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, rysunek nr 20 Obszary Funkcjonalne o Znaczeniu Regionalnym)

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

Plan ogólny gminy Jarczów uwzględnia zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego poprzez:

1. Utrzymanie ciągłość korytarza ekologicznego poprzez wyznaczenie głównie stref SO w jego granicach;

2. Wyznaczenie stref wielofunkcyjnych umożliwiających wzbogacenie funkcji i rozwoju obszarów wiejskich;
3. Wyznaczenie stref otwartych w większej części gminy w celu zachowania gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej w użytkowaniu rolniczym.
4. Objęcie większości użytków zielonych strefami otwartymi z zakazem zabudowy.
5. Dogęszczanie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej, produkcyjnej i rekreacyjnej w zwarte kompleksy, co przeciwdziała rozpraszaniu się zabudowy.
6. Utrzymanie walorów kulturowych i historycznych w miejscowościach przeznaczonych do utworzenia parku kulturowego.

W części stref otwartych dopuszczono lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego gminy Jarczów, BUDPLAN Sp. z o.o. sierpień 2025

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- **obszary stanowiące o strukturze przyrodniczej** tj.: Główny (G) Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.
- **doliny rzeczne** wraz z obudową biologiczną w postaci użytków zielonych i zadrzewień;
- **las** stanowiące **własność Skarbu Państwa**, w tym lasy ochronne, tj. cenne fragmenty rodzimej przyrody, glebochronne oraz wodochronne;

- **obszary o szczególnych walorach przyrodniczych** objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to obszary o różnym reżimie ochronności, podlegające przepisom odrębnym:
  - dla **obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042, obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029, obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017, obszaru Dolina Sołokiji PLB060021, obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018** obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami;
  - dla **rezerwatu przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”** obowiązują zakazy oraz odstępstwa zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
  - dla **użytku ekologicznego „Korhynie” oraz pomników przyrody** obowiązują zakazy oraz odstępstwa zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- **zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne** uzupełniające funkcje ochronne lasów (ochrona przed erozją, spływami wód powierzchniowych) oraz ułatwiają migrację gatunków;
- **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**, w tym w szczególności zbiorowiska podmokłe występujące w obniżeniach dolinnych;
- **zieleń urządzone**, w tym zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowiąca ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego.

II. Obszary rozwoju i ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia i wytyczne wynikające z położenia w obrębie obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Obszary Natura 2000

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszaru Natura 2000 sporządza się plan zadań ochronnych.

Dla obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Dla obszaru Natura 2000 Żurawce ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2016 r.), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018),

w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.) w rezerwacie przyrody zabrania się¹:

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;
- chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodości i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów;
- użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;

---

¹ Zakazy nie dotyczą wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych; prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym; wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

- zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 44 ze zm.);
- wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi wskazanymi w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- zakłócania ciszy;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych w rezerwacie przyrody przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- prowadzenia badań naukowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;

- wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- organizacji imprez rekreacyjno-sportowych w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 3 czerwca 2025 r. (znak: WSI.402.165.2025.CW) na obszarze gminy Jarczów projektowane jest utworzenie następujących rezerwatów przyrody: „Łąki Nad Szyszłą”, „Korhynie”, „Torfowisko Plebanka”.

Użytki ekologiczne, pomniki przyrody

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478) w stosunku do pomnika przyrody, użytku ekologicznego mogą być wprowadzone następujące zakazy²:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;

---

² Zakazy nie dotyczą: prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

11) umieszczania tablic reklamowych.

Ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych

W gminie Jarczów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Huczwa, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%. Są to obszary, na których zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt 4 projekt planu ogólnego gminy wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Zatem do momentu wybudowania kanalizacji sanitarnej, lokalizacja nowej zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest niemożliwa.

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP nr 407 Niecka lubelska (Chełm – Zamość)

Obecnie brak. Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 407 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

Ograniczenia wynikające z występowania stref ochronnych ujęć wód podziemnych

Obszar gminy Jarczów znajduje się poza zasięgiem stref ochronnych obejmujących tereny ochrony pośredniej ujęć wód. Decyzjami Starosty Tomaszowskiego oraz Dyrektora Zarządu Zlewni w Białej Podlaskiej ustanowione zostały natomiast **strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej**.

W terenach ochrony bezpośredniej obowiązują następujące zakazy i nakazy:

- zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- nakaz zagospodarowania terenu zielenią;

- nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Na terenie gminy Jarczów udokumentowano trzy złoża kopalin, tj. dwa złoża margli oraz jedno złożo piasku.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Na terenie gminy Jarczów występują gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (I – III klasa bonitacyjna), które są chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Warunkami niekorzystnymi, utrudniającymi budownictwo, charakteryzują się obszary, gdzie występują słabonośne grunty organiczne (doliny rzek Sołokiji, Szyszły i Huczwy): torfy, namuły, piaski i mułki stożków napływowych oraz w rejonach, gdzie zwierciadło wody występuje na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t. Lessy pokrywające północną część gminy charakteryzują się dostatecznymi warunkami budowlanymi, ze względu na niebezpieczeństwo wystąpienia sufozji i osiadań zawałowych przy zawodnieniu.

Ograniczenia wynikające z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego

Dnia 11 marca 2025 r. Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XCVIII/1792/2025 przyjął projekt Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, w celu zasięgnięcia opinii podmiotów wymienionych w ustawie. W projekcie audytu krajobrazowego wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa

lubelskiego (w tym na obszarze gminy Jarczów) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych³. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na obszarze gminy Jarczów wskazano dwa krajobrazy priorytetowe o kodach: 06-851.13-02, 06-851.13-37.

Podsumowanie

zakaz zabudowy lub zabudowa po uzyskaniu pozwolenia	ograniczenie zabudowy
udokumentowane złoża kopalin	obszary Natura 2000 – obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (tzw. ocena habitatowa)
rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny „Korhynie”, pomniki przyrody	potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a)
stanowiska i siedliska cennej fauny i flory, siedliska przyrodnicze	obszary szczególnego zagrożenia powodzią (wymagane uzgodnienie z Wodami Polskimi)
gleby wysokich klas bonitacyjnych (I – III klasa bonitacyjna) – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	obszary o warunkach geologiczno-inżynierskich niekorzystnych dla budownictwa
tereny leśne – chronione na mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych	konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego
strefy ochronne ujęć wód podziemnych (tereny ochrony bezpośredniej)	

III. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie gminy Jarczów oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

³ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	<p>stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego;</p> <p>walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny „Korhynie”, pomniki przyrody, lasy, zbiornik wodny „Leliszka”);</p> <p>potencjalne miejsca zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> o sektor rolniczy, o sektor publiczny, o prywatne podmioty gospodarcze; <p>dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejsowość</p>	<p>konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich;</p> <p>potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalni, które podlegają</p>	tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

⁴ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.).

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkový				
					Jarczów, Miasto Tomaszów Lubelski);	ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;	
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wałory krajobrazowe i przyrodnicze (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny „Korhynie”, pomniki przyrody, lasy, zbiornik wodny „Leliszka”); potencjalne miejsca zatrudnienia:	konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dotatkowy				
					<ul style="list-style-type: none"> o sektor rolniczy, o sektor publiczny, o prywatne podmioty gospodarcze; dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejscowość Jarczów, Miasto Tomaszów Lubelski);	organiczne); obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej; kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;	
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług,	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego;	konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód		<p>walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny „Korhynie”, pomniki przyrody, lasy, zbiornik wodny „Leliszka”);</p> <p>potencjalne miejsca zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> o sektor rolniczy, o sektor publiczny, o prywatne podmioty gospodarcze; <p>dostęp do usług handlowych, oświaty, ochrony zdrowia, usług kultury, sportu i rekreacji, turystyki (miejscowość Jarczów, Miasto Tomaszów Lubelski);</p>	<p>zabudowę terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;</p> <p>konieczność uwzględnienia</p>	<p>przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej</p> <p>tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)</p>

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>rekomenacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;</p>	
SU	strefa usługowa	<p>teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej</p>	<p>teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód</p>	30	<p>potrzeba rozwoju/uzupełnienia oferty sektora usługowego;</p> <p>wolne tereny inwestycyjne;</p>	<p>konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich;</p> <p>potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p>	<p>istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej</p> <p>tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych</p>

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;</p> <p>konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;</p>	
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	wolne tereny inwestycyjne;	<p>konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich;</p> <p>potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków</p>	obecnie na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe, przy czym ze względu na wolne tereny inwestycyjne, brak jest przeciwwskazań dla wyznaczenia tej strefy - lokalizacja nowej zabudowy jest zależna od ograniczeń środowiskowych, lokalizacja obiektu handlu wielkopowierzchniowego może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>(tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;</p> <p>konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;</p>	przestrzennego
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	wolne tereny inwestycyjne; potrzeba rozwoju gminy,	konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo,

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej			<p>w tym utworzenia nowych miejsc pracy dla poprawy jakości życia mieszkańców i wzmocnienia lokalnej gospodarki;</p>	<p>wiejskich;</p> <p>potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia</p>	<p>komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej</p> <p>tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej</p>

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						powodzią; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;	
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	korzystne warunki topoklimatyczne; popyt na zdrową żywność; ok. 80,4% powierzchni gminy użytkowana jest rolniczo – dominują grunty orne; rozwijające się rolnictwo; gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;	konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;	istniejące tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;</p> <p>konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;</p>	
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	<p>potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne</p>	<p>konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich;</p> <p>potrzeba ochrony przed zabudową terenów znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);</p> <p>występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków</p>	<p>istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi</p> <p>tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych</p>

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>(tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne);</p> <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią;</p> <p>konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;</p>	
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług	50	walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny	konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów wiejskich; potrzeba ochrony przed zabudową terenów	istniejące tereny zieleni i rekreacji wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy,

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
		technicznej	turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu		„Korhynie”, pomniki przyrody, lasy, zbiornik wodny „Leliszka”); potrzeba wykorzystania potencjału turystycznego i walorów przyrodniczych gminy, rozwoju infrastruktury turystycznej, stworzenia nowych przestrzeni do wypoczynku;	znajdujących się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a); występowanie terenów o niekorzystnych warunkach dla posadowienia budynków (tereny podmokłe – słabonośne grunty organiczne); obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu	przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;	
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	-	<p>wymagania dotyczące realizacji terenów cmentarnych określają:</p> <ul style="list-style-type: none"> o ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 576 ze zm.); o rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315); o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać 	<p>istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej</p> <p>tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń środowiskowych</p>

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						<p>cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405); <p>obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;</p> <p>gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej;</p> <p>kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa;</p> <p>udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;</p> <p>lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia</p>	

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						powodzią;	
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej; kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego;	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje się wydobywanie, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złoża, pozwolenia na wydobywanie (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	walory krajobrazowe i przyrodnicze (obszary Natura 2000, rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”, użytek ekologiczny „Korhynie”, pomniki przyrody, lasy, zbiornik wodny „Leliszka”); zwarte kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa; ok. 80,4% powierzchni gminy użytkowana jest rolniczo;	obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					doliny rzeczne; część gminy położona jest w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a);	Województwa Lubelskiego;	
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych;	obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; gleby chronione I – III klasy bonitacyjnej; kompleksy leśne, w tym lasy Skarbu Państwa; udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; lokalne ograniczenia dla zabudowy – obszary szczególnego zagrożenia powodzią; konieczność uwzględnienia rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu wynikających z projektu Audytu Krajobrazowego	istniejące tereny komunikacyjne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

symbol literowy ⁴	nazwa strefy planistycznej ⁴	profil funkcjonalny strefy planistycznej ⁴		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%] ⁴	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						Województwa Lubelskiego;	

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym opracowania ekofizjograficznego w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Przy wyznaczaniu stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych uwzględnione zostały wskazania i wytyczne zawarte ww. opracowaniu poprzez:

- wyznaczenie stref planistycznych uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, jednocześnie zachowując luki w zabudowie pomiędzy miejscowościami, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo oraz ograniczając konieczność zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III, gruntów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- zachowanie płatów leśnych w obrębie korytarza ekologicznego oraz niewskazywanie nowej zabudowy w granicach korytarza ekologicznego, po za terenami istniejącej zabudowy oraz zabudowy wskazanej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego;
- wskazanie stref otwartych z zakazem zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią co chroni dolinę rzeczną wraz z jej otuliną biologiczną;
- wskazanie stref otwartych z zakazem zabudowy na terenach większych kompleksów leśnych oraz zwartych kompleksów terenów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych, chroniąc te tereny przed degradacją;
- określenie gminnych standardów urbanistycznych - udziału powierzchni biologicznie czynnej umożliwiającej infiltrację wód opadowych do gruntu;
- na obszarach o najwyższych walorach przyrodniczych wyznaczono głównie strefy otwarte. Strefy SO obejmują obszary gminy, na których znajdują się rezerwat przyrody, obszary Natura 2000, użytek ekologiczny oraz pomniki przyrody. W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.), natomiast w profilu dodatkowym nie dopuszczono żadnego rodzaju terenu. Pomniki przyrody znajdują się także w istniejących terenach zabudowy. Wyznaczenie innych stref niż otwarta w formach ochrony przyrody wynika w pierwszej kolejności z obecnego stanu zagospodarowania oraz zapisów obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- dopuszczenie w profilu dodatkowym niektórych stref lokalizacji terenów odnawialnych źródeł energii przyczynia się do popularyzacji energii i ciepła pozyskiwanych dzięki tym źródłom.

W części stref otwartych dopuszczono lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa

pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Gminy Jarczów na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania MPZP oraz wydawania WZ.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Jarczów. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich

podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Jarczów będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

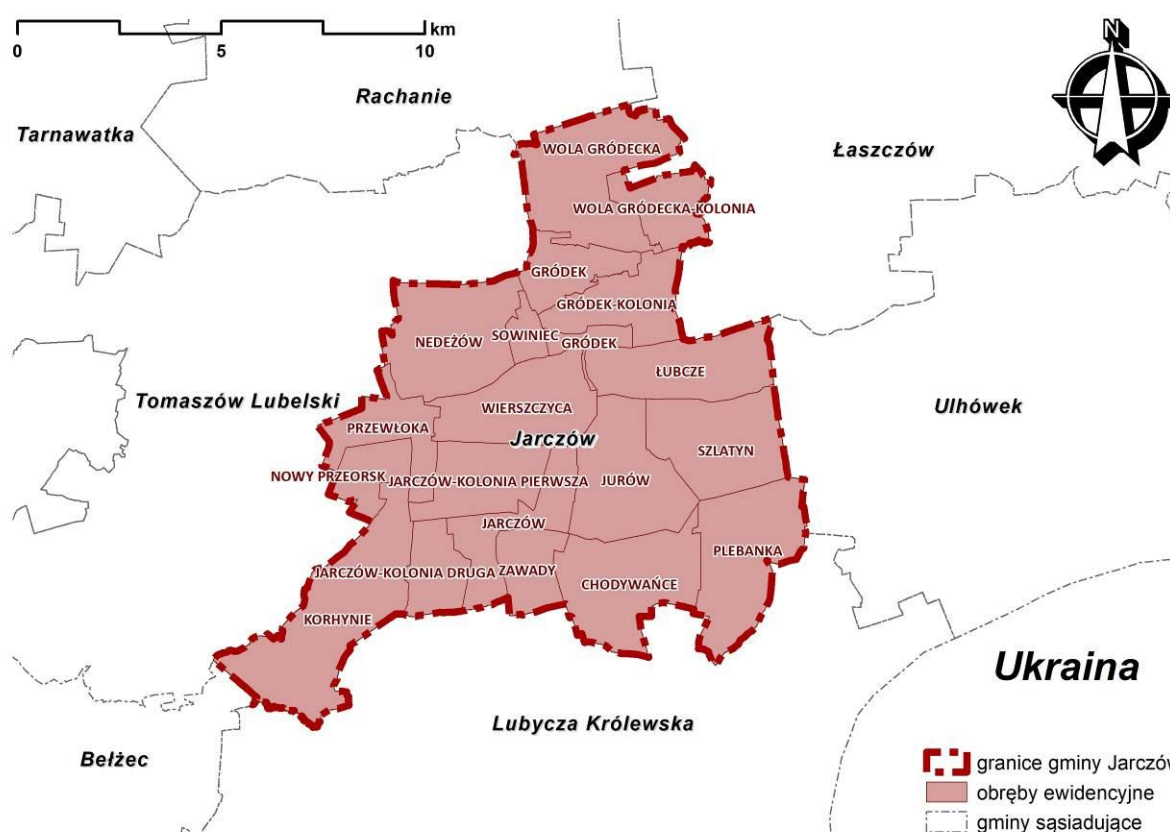
Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

7 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Jarczów jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego, w centralnej części powiatu tomaszowskiego, który od wschodu graniczy z Ukrainą. Jednostka sąsiaduje z gminami: Tomaszów Lubelski, Bełżec, Lubycza Królewska, Ulhówek, Łaszczów oraz Rachanie.

Na gminę Jarczów składa się 18 sołectw: Chodywańce, Gródek, Gródek Kolonia, Jarczów, Jarczów-Kolonia Druga, Jarczów-Kolonia Pierwsza, Jurów, Korhynie, Łubcze, Nedeżów, Nowy Przeorsk, Plebanka, Przewłoka, Sowiniec, Szlatyn, Wierszczyca, Wola Gródecka (obejmująca dwie miejscowości: Wola Gródecka i Wola Gródecka-Kolonia), Zawady. Siedziba administracyjna gminy zlokalizowana jest w Jarczowie. Powierzchnia gminy wynosi 106,64 km², co stanowi 7,2% powierzchni powiatu. Największą powierzchniowo miejscowością są Korhynie, natomiast najmniejszą Sowiniec.

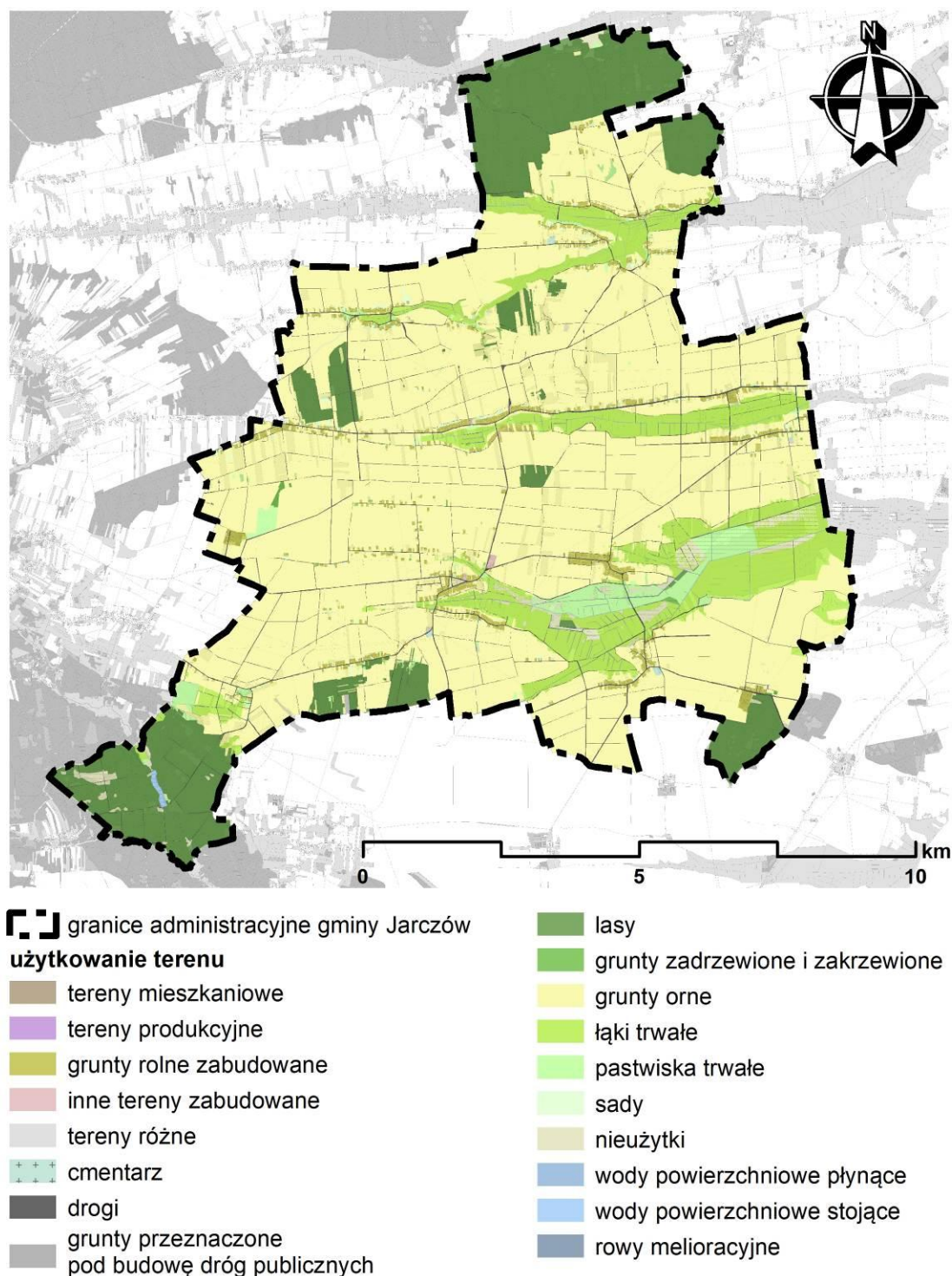
Rysunek 4. Położenie gminy Jarczów względem podziału administracyjnego (źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGiK – państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju)

Przez teren gminy Jarczów nie przebiegają żadne drogi krajowe ani wojewódzkie. Najbliższą drogą krajową jest droga ekspresowa S17 (Warszawa – Hrebenne) znajdująca się na wschód od granic Jarczowa. Najbliższą drogą wojewódzką jest droga numer 852 łącząca Tomaszów Lubelski z Dołhobyczowem. W sąsiedniej gminie Lubycza Królewska znajduje się drogowe przejścia graniczne Hrebenne-Rawa Ruska. Przez teren gminy Jarczów nie przebiegają również linie kolejowe.

Najcenniejsze obszary na terenie gminy, pod względem przyrodniczym oraz krajobrazowym, zostały objęte ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Część terenów gminy przynależy do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, a ponadto w jej granicach występuje rezerwat przyrody, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Co więcej od 2019 r. tereny w południowo-zachodniej części gminy wchodzi w skład Transgranicznego Rezerwatu Biosfery UNESCO „Roztocze”.

Rysunek 5. Zagospodarowanie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB)

8 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

8.1 Położenie geograficzne, geomorfologia, geologia i warunki budowlane

Położenie geograficzne, geomorfologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski północna część gminy Jarczów położona jest w mezoregionie Grzęda Sokalska (851.13), południowo-wschodnia część gminy położona jest w granicach mezoregionu Równina Bełska (851.21), natomiast południowo-zachodnia w mezoregionie Rostocze Środkowe (343.22).

Tabela 1. Podział gminy Jarczów na regiony fizyczno-geograficzne (źródło: Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań)

systematyka	płn. część gminy		płd. – wsch. część gminy		płd. – zach. część gminy	
mezoregion	851.13	Grzęda Sokalska	851.21	Równina Bełska	343.22	Rostocze Środkowe
makroregion	851.1	Wyżyna Wołyńska	851.2	Kotlina Pobuża	343.2	Rostocze
podprowincja	851	Wyżyna Wołyńsko-Podolska			343	Wyżyna Lubelsko-Lwowska
provincja	85	Wyżyny Ukraińskie			34	Wyżyny Polskie
megaregion	8	Niż Wschodnioeuropejski			3	Pozaalpejska Europa Środkowa

Grzęda Sokalska⁵ (851.13) znajduje się w granicach synklinorium kościerzynsko-puławskiego w piętrze permsko-mezozoicznym. Na powierzchni przeważają lessy przykrywające górnokredowe margle, opoki margliste i kredę piszącą. Mułki piaszczyste i piaski jeziorne tworzą zwarte powierzchnie na południowym skłonie Grzędy oraz na zboczach dolin w środkowej jej części, zaś piaski i mułki charakterystyczne są u podnóża północnej jej krawędzi. Piaski i gliny deluwialne wypełniają suche doliny. Holocenijskie torfy i namuły wyściełają dna największych dolin. W mezoregionie średnia wysokość względna wynosi 33,0 m, a maksymalna – 102,0 m. Charakterystyczne są południkowo zorientowane doliny nawiązujące do stref uskokowych w podłożu oraz doliny zorientowane równoleżnikowo, nawiązujące do biegu warstw skał kredowych. Wyróżnikiem Grzędy Sokalskiej jest utworzony w pokrywie lessu system suchych dolin i wąwozów, zwłaszcza w części zachodniej, przy granicy z Rostoczem Środkowym.

Równina Bełska⁵ (851.21) znajduje się w granicach synklinorium kościerzynsko-puławskiego. Głęboko, w skałach karbonu, występują zasobne pokłady węgla kamiennego. Na powierzchni terenu w części zachodniej i północno-zachodniej odsłaniają się górnokredowe margle, opoki margliste i kreda pisząca. Region wyróżniają pozostałości plejstocenijskich piasków i żwirów wodnolodowcowych w środkowej jego części, mułków i piasków jeziornych – w północnej części, jak również glin zwałowych – w części wschodniej. Holocenijskie namuły i torfy

⁵ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

wypełniają dna dolin oraz kotlinowatych obniżeń. W mezoregionie średnia wysokość względna wynosi 16,0 m, zaś maksymalna – 55,0 m. Jego rozległa, dość płaska powierzchnia rozcięta jest dolinami i obniżeniami z równinami zalewowymi. W części zachodniej Równina łagodnie przechodzi we wzniesienia o wysokościach ok. 250 m n.p.m., ciągnące się od Przeorska po Hrebenne, zbudowane ze skał górnej kredy. Wzniesienia te stanowią granicę pomiędzy Równiną i Rostoczem Środkowym. W krajobrazie północnej części regionu zaznacza się lessowa krawędź, oddzielająca go od Grzędy Sokalskiej, porożcinana suchymi dolinami zorientowanymi południkowo.

Rostocze Środkowe⁵ (343.22) cechuje średnia wysokość względna 40,0 m, a maksymalna sięga 118,0 m. Od południowego zachodu obszar obramowują krawędzie o genezie tektoniczno-denudacyjnej. Wyróżnikami regionu są progi skalne w korytach rzek Szumu, Sopotu, Tanwi i Jelenia oraz wydmy, zwłaszcza u podnóża południowo-zachodniej krawędzi. Ponadto w dolinach Wieprza i Sołokiji typowe są równiny zalewowe i nadzalewowe. Na powierzchni terenu przeważają górnokredowe gezy i opoki przykryte lokalnie przez zerodowane kompleksy mioceńskich wapieni, muszlowców, piasków i piaskowców. Region wyróżniają miększe pokrywy piasku eolicznego w różnych lokalizacjach topograficznych. Holocenijskie piaski, żwiry i torfy wypełniają doliny i kotlinowate obniżenia.

Wysokości bezwzględne na terenie Jarczowa wahają się od około 210 m n.p.m. do 250 m n.p.m. w dolinach rzecznych, w zachodniej części gminy (rejon Nedeżowa, Przewłoki, Nowego Przeorska i Korhyni) dochodzą do ok. 310 – 320 m n.p.m.

Budowa geologiczna i warunki budowlane⁶

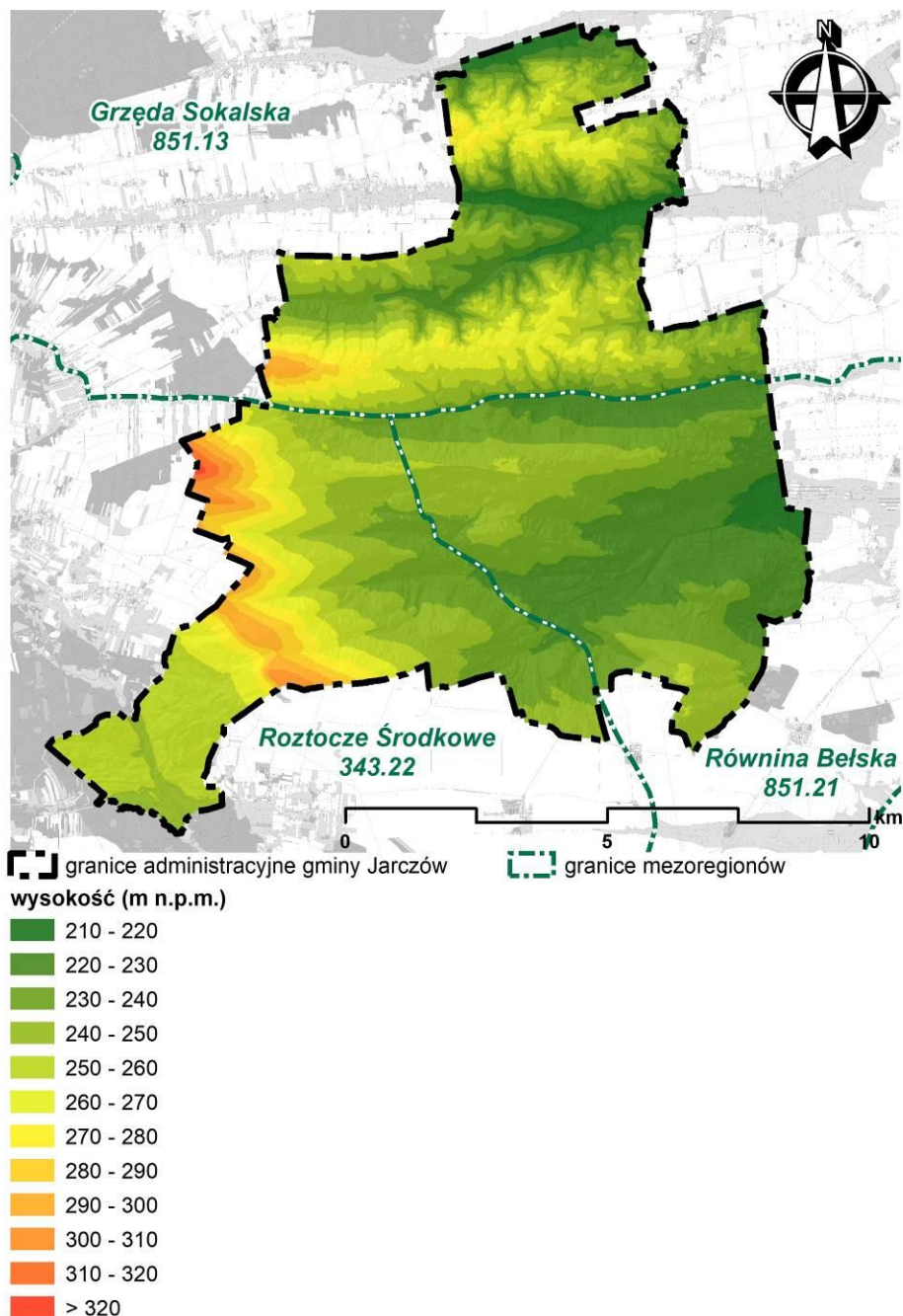
Południowo-wschodnia część gminy Jarczów, położona jest w obrębie rozległych wychodni skał kredowych. Skały kredowe wykazują przestrzenne zróżnicowanie wykształcenia litologiczno – surowcowego, ich profil tworzą margle jasnoszare, kremowe, popielato – szare o zmiennej twardości, często przeławiczone marglami kredowymi. Jego miąższość wynosi około 100 m, w rejonie wsi Chodywańce i Plebanka. W obszarze zachodnim gminy wychodnie kredowe tworzy zmienny kompleks opoki i opoki marglistej. Północną część gminy pokrywa less i gliny lessopodobne o miąższości kilkunastu metrów. Dodatkowym urozmaiceniem budowy geologicznej gminy są pokrywy piaszczyste: na północy piasków wodnolodowcowych, na południowym – zachodzie zaś poziomy terasowe piasków rzecznych doliny Sołokiji. Piaski mają miąższość od 3 do 26 m, średnio 11 przy nakładzie 1 – 4 m zbudowanym z mułków i piasków gliniastych oraz torfu. Doliny rzek wypełnione są torfami.

Korzystnymi warunkami dla budownictwa charakteryzują się obszary, gdzie występują margle, gliny zwałowe oraz piaski, a zwierciadło wody podziemnej występuje na głębokości poniżej 2 m. Margle występują między miejscowościami Przewłoka – Korhynie. Są to skały lite, mało i średnio spękane. Osadzenia posadowionych na nich budynkach są bardzo małe. Wietrzliny margli mogą wykazywać tendencję do

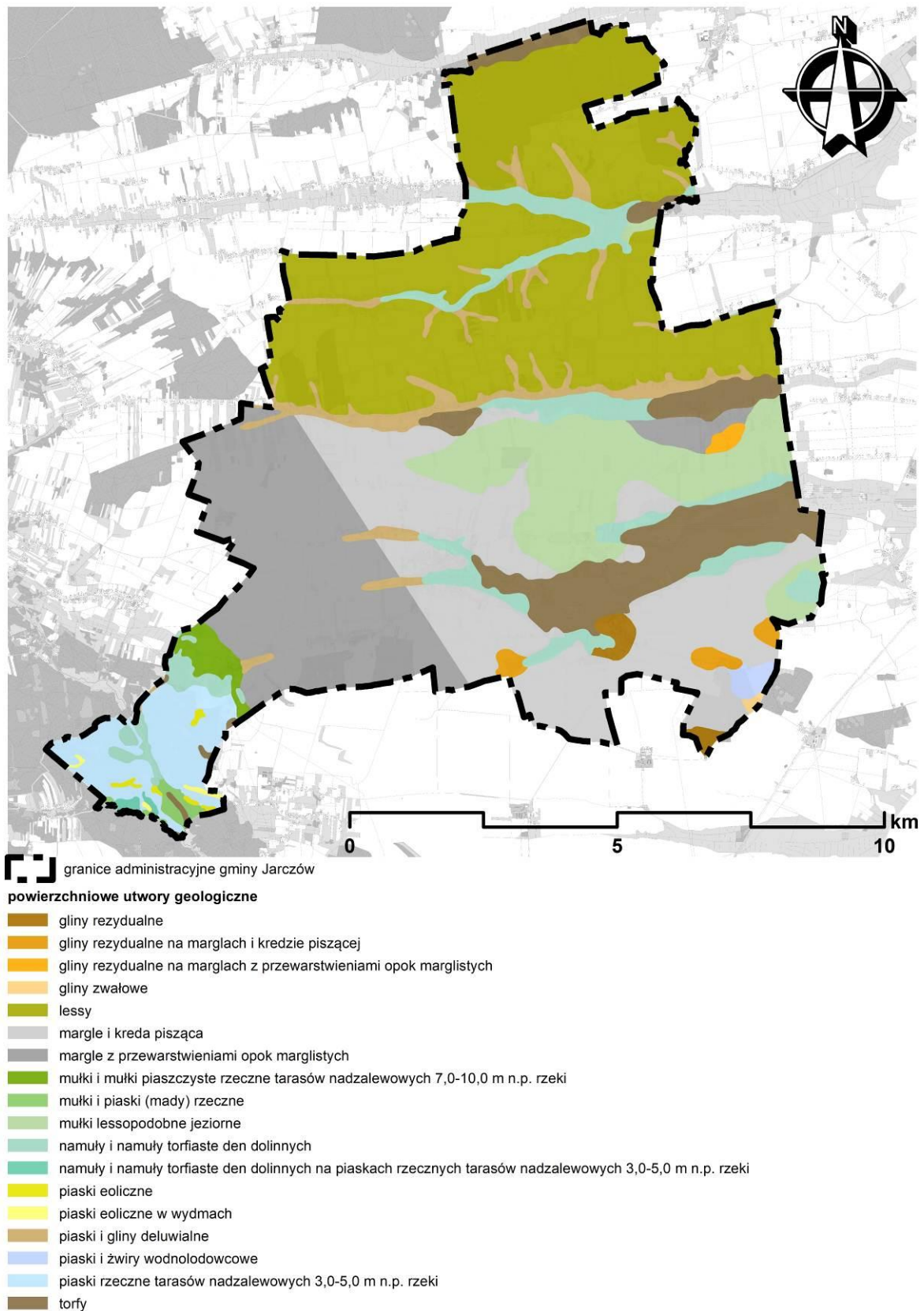
⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów, 2011 r.
Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 – arkuszy Lubycza Królewska (929)

pęcznienia i skurczu – w okresach występowania ujemnych temperatur mogą powstawać wysadziny. Dolina Sołokiji, w obrębie której występują średnio zagęszczone piaski rzeczne a zwierciadło wody występuje na głębokości większej niż 2 m p.p.t., również charakteryzuje się warunkami korzystnymi dla posadowienia obiektów budowlanych. Warunkami niekorzystnymi, utrudniającymi budownictwo, charakteryzują się obszary, gdzie występują słabonośne grunty organiczne (doliny rzek Sołokiji, Szyszły i Huczwy): torfy, namuły, piaski i mułki stożków napływowych oraz w rejonach, gdzie zwierciadło wody występuje na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t. Lessy pokrywające północną część gminy charakteryzują się dostatecznymi warunkami budowlanymi, ze względu na niebezpieczeństwo wystąpienia sufozji i osiadań zawałowych przy zawodnieniu.

Rysunek 6. Ukształtowanie powierzchni terenu gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie NMT, GUGiK)

Rysunek 7. Budowa geologiczna gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000, arkusze: 896 – Tyszowce, 928 – Tomaszów Lubelski, 929 – Lubicza Królewska)

8.2 Złoże kopalin

Na terenie gminy Jarczów udokumentowano trzy złoże kopalin, tj. dwa złoże margli oraz jedno złoże piasku.

Tabela 2. Wykaz udokumentowanych złożeń kopalin na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych MIDAS PIG-PIB, stan na kwiecień 2026 r.)

nazwa złoże	nr MIDAS	kopalina główna	rodzaj utworów budujących złoże	powierzchnia złoże (ha)	stan i kierunki zagospodarowania złoże	obszar i teren górniczy
Plebanka	WW 21435	wapienie i margle przemysłu wapienniczego	margle	12,841	złoże rozpoznane szczegółowo	-
Ruda Żurawiecka-Zbiornik	KN 1793	piaski i żwiry	piaski	46,7968	złoże rozpoznane wstępnie	-
Żurawce	WC 1885	wapienie i margle przemysłu cementowego	margle	745,96	złoże rozpoznane wstępnie	-

Złoże margli „Plebanka” udokumentowano w 2024 r.⁷ na powierzchni 12,841 ha, w dolinie Sołokiji. Złoże ma formę pokładową, jego średnia miąższość wynosi 15,1 m. Nadkład stanowi gleba, piaski różnoziarniste, margle o grubości 1,0–1,5 m (średnio 1,1 m). Stosunek grubości nadkładu do miąższości serii złożowej wynosi 0,07. Margle z tego złoże mają zastosowanie do produkcji nawozów mineralnych oraz rolnictwa.

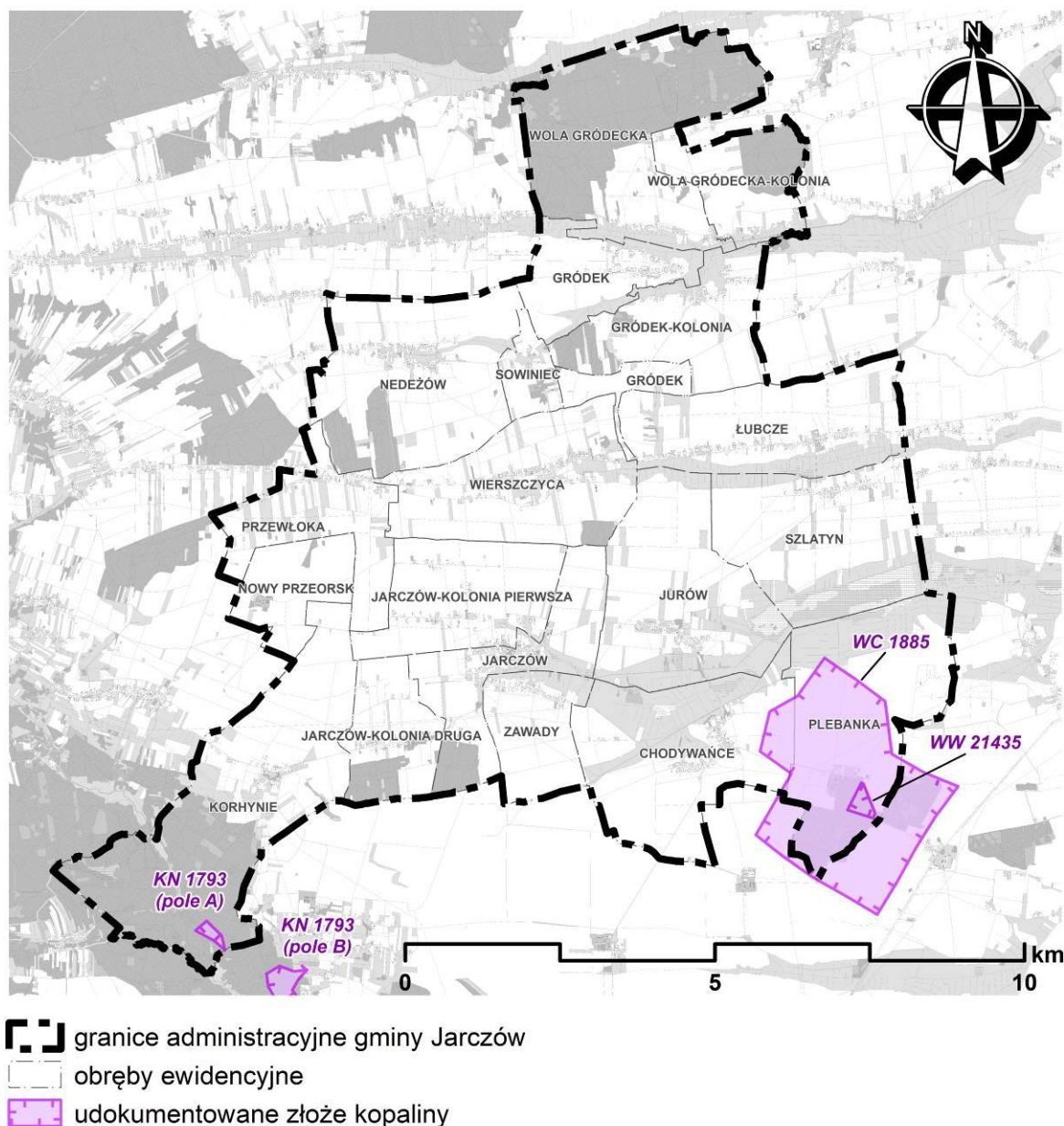
Złoże „Ruda Żurawiecka – Zbiornik” udokumentowano w kat. C2⁸. Jego powierzchnia wynosi ok. 46,8 ha i składa się z dwóch pól: Pola A o powierzchni 7,82 ha (zlokalizowanego w granicach gminy Jarczów) oraz Pola B o powierzchni 38,98 ha (zlokalizowanego w granicach gminy Lubycza Królewska). Serię złożową w Polu A stanowią piaski o miąższości od 11,0 m do 24,4 m (średnio 20,6 m). Nadkład stanowi gleba, piasek pylasty, piasek z humusem i mułki o grubości od 0,2 m do 7,0 m (średnio 1,8 m). W Polu B miąższość serii złożowej zawiera się w przedziale 3,0–25,8 m (średnio 11,2 m). Nadkład, który stanowią gleba, piaski pylaste, piaski z humusem i mułki ma grubość od 0,2 m do 8,0 m (średnio 1,3 m). Dla całego złoże średnia miąższość serii złożowej wynosi 12,7 m, średnia grubość nadkładu 1,4 m, a stosunek grubości nadkładu do miąższości serii złożowej 0,15. Złoże jest zawodnione, a kopalina może być wykorzystywana w budownictwie i drogownictwie.

⁷ Dokumentacja geologiczna złoże margli górnokredowych Plebanka w kat. C1, miejscowość Plebanka, gm. Jarczów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie (Zembek W., Wójcik L., Godycki-Ćwirko M., 2024)

⁸ Dokumentacja geologiczna w kat. C2 złoże czwartorzędowych piasków budowlanych w czaszy projektowanego zbiornika wodnego "Ruda Żurawiecka-Zbiornik". Miejscowość: Ruda Żurawiecka, Kapice, Żurawice, Leliszka, gmina: Lubycza Królewska, woj. zamojskie (Sokolińska Z., 1985)

Złoże margli „Żurawce” o powierzchni 745,96 ha udokumentowano w kat. C2⁹. Minimalna miąższość kopaliny wynosi 73,1 m (średnio 86,7 m). Nadkład stanowi gleba, piaski różnoziarniste, gliny i lessy o grubości 0,2–6,0 m (średnio 1,11 m). Stosunek grubości nadkładu do miąższości serii złożowej wynosi 0,076.

Rysunek 8. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Surowce – złoża kopalin)

⁹ Dokumentacja geologiczna złoża margli górnokredowych "Żurawce" w kat. C2, miejscowość Chodywanice, Plebanka, Dyniska, gm. Lubycza Królewska, Jarczów, woj. zamojskie (Radwan D., Szuwarzyńska K., 1977)

8.3 Warunki hydrologiczne

8.3.1 Wody powierzchniowe

Gmina Jarczów położona jest w dorzeczu Wisły, w zlewni rzeki Bug. Odwadniana jest przez jej lewostronne dopływy: w części południowej i środkowej przez rzekę Rzeczyca z dopływem Szyszła, część północna odwadniana jest przez górną Huczwę i Kanał Hopkie, natomiast część zachodnia przez górną Sołokiję. Na rzece Sołokiji usytuowany jest zbiornik wodny „Leliszka”, który poza funkcją retencyjną i hodowlaną pełni funkcje rekreacyjne.

Na obszarze gminy znajduje się również kilka zbiorników wody stojącej, zarówno pochodzenia naturalnego jak i antropogenicznego.

Obszary gruntów zmeliorowanych

W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich tak aby ich nie uszkodzić.

Na terenie gminy Jarczów istnieją i funkcjonują urządzenia melioracji wodnych. Urządzenia melioracji wodnych zgodnie z ustawą Prawo wodne to m.in. rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi, czy ziemne stawy rybne, jeśli służą polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby. Na terenie gminy Jarczów rowy melioracyjne towarzyszą rzeką Huczwa, Dopływ spod Nedeżowa, Rzeczyca, Szyszła, Dopływ z Chodywańca, Sołokija.

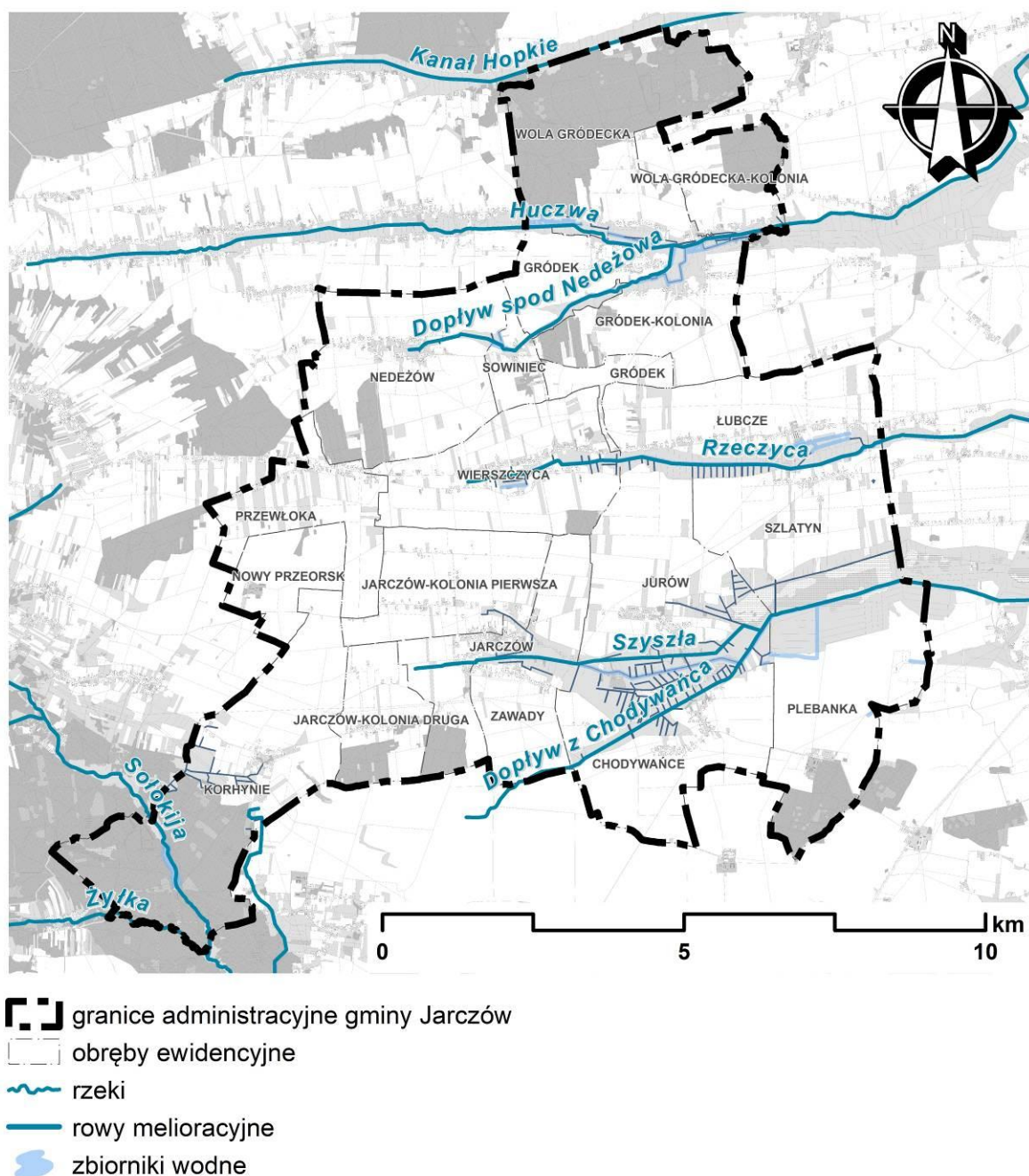
Zgodnie z art. 188 ust. 1 Prawo wodne utrzymywanie urządzeń wodnych należy do ich właścicieli i polega na eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

Właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne oraz zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rowów zobowiązani są do ich utrzymywania we właściwym stanie zgodnie z art. 205 ustawy Prawo wodne. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie sprawuje nadzoru nad urządzeniami melioracyjnymi (rowy, drenowanie) występującymi na gruntach rolnych.

Wykonywanie prac utrzymaniowych rowów melioracyjnych musi być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz ochrony przyrody.

Rysunek 9. Wody powierzchniowe, w tym rowy melioracyjne na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP i danych EGiB)

8.3.2 Wody podziemne

Na obszarze gminy Jarczów¹⁰, główny użytkowy poziom wodonośny związany jest przede wszystkim z utworami kredy górnej, podrzędne znaczenie ma występujący w dolinach rzek poziom czwartorzędowy. W utworach kredy górnej, w marglach i kredzie piszącej występuje jeden główny poziom wodonośny. Zwierciadło wody ma charakter swobodny, lokalnie napięty w strefach skał mniej spękanych napięty. W części

¹⁰ Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000 – arkusz Lubycza Królewska (929)

północnej izolację poziomą wodonośnego przed zanieczyszczeniami stanowią lessy, których miąższość wynosi od kilku do kilkunastu metrów. W południowo-wschodniej części gminy poziom wodonośny występuje pod przykryciem gliniastej zwierzeli margli. W dolinach rzek izolację stanowią mułki. Poziom kredowy charakteryzują dobre warunki hydrogeologiczne. Utwory wodonośne mają miąższość 60 – 90 m i występują na głębokości 15 – 50 m, a w dolinach Huczwy i Sołokiji 5 – 15 m.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Gmina Jarczów położona jest w granicach GZWP nr 407 Niecka lubelska (Chełm – Zamość). Główny zbiornik wód podziemnych nr 407¹¹ wydzielono w granicach województwa lubelskiego i częściowo podkarpackiego. Jego granice stanowią: od zachodu rzeka Wieprz wraz z południowym dopływem, rzeką Świerszcz, od północy rzeka Tyśmienica wraz z prawobrzeżnym dopływem oraz dział wodny zlewni Włodawki i Hanny, od wschodu rzeka Bug, od południowego wschodu – granica państwowa z Ukrainą, od południowego zachodu – krawędź niecki lubelskiej (po granicy wschodni utworów kredowych). Zbiornik nr 407 ma charakter porowo-szczelinowy i zajmuje powierzchnię 9 051 km². Obszar GZWP nr 407 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w utworach górnokredowych. Lokalnie występują również poziomy płytsze związane najczęściej hydraulicznie z poziomem kredowym. Są to poziomy wieku paleogeńskiego, neogeńskiego i czwartorzędowego o nieciągłym rozprzestrzenieniu. Zasilanie poziomu głównego następuje przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych i krzemionkowych. W strefach, gdzie zbiornik kredowy jest przykryty utworami młodszymi, infiltracja odbywa się przez pakiet stosunkowo dobrze przepuszczalnego nadkładu. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki oraz ewapotranspirację przebiegającą w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez pobór wody z ujęć wód podziemnych.

Tabela 3. Charakterystyka Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Niecka lubelska (Chełm-Zamość)

(źródło: Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB 2017)

nr	nazwa	powierzchnia km ² (całość GZWP)	stan dokumentacji	stratygrafia	typ ośrodka	szacunkowe zasoby dyspozycyjne (m ³ /d)	podatność zbiornika na antropopresję
407	Zbiornik Niecka lubelska (Chełm – Zamość)	9051	udokumentowany 1996/2016	kreda górna	porowo-szczelinowy	1 099 600	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny, w północnej części zbiornika bardzo mało podatny

¹¹ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB 2017

Wody Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto mogą być objęte dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych, które mają na celu utrzymanie dobrego stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych poziomu zbiornikowego. Zgodnie z art. 141 ustawy Prawo wodne obszary ochronne zbiorników wód podziemnych ustanawia Wojewoda na wniosek Wód Polskich, w drodze aktu prawa miejscowego. Są to obszary, na których mogą obowiązywać zakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją, a przede wszystkim ich jakości (stanu chemicznego). Na obszarach ochronnych może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Dla GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm – Zamość) opracowano dokumentację hydrogeologiczną (1996, dodatek do dokumentacji 2016), w której wskazano projektowane obszary ochronne, podzielone na cztery podobszary A, B, C i D. Dla każdego z podobszarów zaproponowano wprowadzenie zróżnicowanych zakazów i nakazów, wynikających z warunków hydrogeologicznych oraz charakteru zagospodarowania terenu. Gmina Jarczów przynależy do proponowanego podobszaru ochronnego A – tereny bardzo podatne na zanieczyszczenia ($t < 5$ lat) oraz proponowanego podobszaru ochronnego B – tereny podatne na zanieczyszczenia (czas przesącz. od 5 do 25 lat).

Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 407 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Jarczów funkcjonuje system zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Woda pobierana jest z trzech ujęć znajdujących się w miejscowościach: Łubcze, Plebanka oraz Wola Gródecka.

Ujęcie w miejscowości Łubcze składa się z dwóch studni głębinowych (S-1, S-2) o głębokości 50 m, położonych na działce ew. nr 376/2. Wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi $35 \text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Łubcze, Szlatyn, Wierszczyca, Jarczów, Jarczów-Kolonia Pierwsza, Jarczów-Kolonia Druga, Jurów, Korhynie, Zawady, Nowy Przeorsk.

Ujęcie w Woli Gródeckiej stanowi jedna studnia o głębokości 40 m i wydajności eksploatacyjnej $36 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnia zlokalizowana jest na działce ew. nr 144. Z ujęcia zaopatrywane są w wodę miejscowości: Wola Gródecka, Wola Gródecka-Kolonia, Gródek, Gródek-Kolonia.

Ujęcie w Plebance składa się z dwóch studni o głębokości 48 m i 40 m, położonych na działce ew. nr 27/2. Wydajność eksploatacyjna ujęcia wynosi $30 \text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcia zaopatruje w wodę miejscowości: Plebanka, Chodywańce.

Ponadto w miejscowości Nedeżów, na działce ew. nr 204, znajduje się ujęcie wód podziemnych z utworów kredowych pobierające wodę na cele rolnicze. Ujęcie składa się z trzech studni o głębokości 99 m, 85 m, 80 m i wydajności eksploatacyjnej wynoszącej $85 \text{ m}^3/\text{h}$.

Co więcej, na terenie gminy znajdują się ujęcia wód powierzchniowych, z których woda wykorzystywana jest na potrzeby funkcjonowania zbiorników wodnych (cele rekreacyjno-wypoczynkowe, chów ryb).

Tabela 4. Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych posiadające pozwolenia wodnoprawne (źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie, 2025)

lp.	lokalizacja	opis	pozwolenie wodnoprawne (PWP)	data obowiązywania PWP	teren ochrony bezpośredniej
UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH					
1	działka ew. nr 376/2 w obrębie ew. Łubcze	pobór wody podziemnej z ujęcia składającego się z dwóch studni S-1 i S-2 położonych na dz. nr 376/2 w obrębie geod. 0010 Łubcze jedn. ewid. Jarczów dla zabezpieczenia potrzeb wodnych m. Łubcze, Szlatyn, Wierszczyca, Jarczów, Kolonia Jarczów I, Kolonia Jarczów II, Zawady, Korhynie i Przeorsk Nowy w ramach funkcjonowania wiejskiego wodociągu grupowego użytkownik – Gmina Jarczów	decyzja Nr 21/D/ZUZ/2018 Zarządu Zlewni w Białej Podlaskiej z dnia 30.03.2018 r. (znak: LU.ZUZ.1.421.13.2018.MU)	29.03.2038 r.	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 18.01.2005 r. (znak: RLO-6223/2/05)
2	działka ew. nr 144 w obrębie ew. Wola Gródecka	pobór wody podziemnej ze studni S-1 współdziałającej ze zbiornikiem wyrównawczym i zestawem hydroforowym II w miejscowości Wola Gródecka dla zabezpieczenia potrzeb wodnych ludności w miejscowościach: Wola Gródecka, Gródek, Gródek-Kolonia i kolonia Wola Gródecka użytkownik – Gmina Jarczów	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 17.09.2009 r. (znak: RLO.6223-55/09)	17.09.2029 r.	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 17.09.2009 r. (znak: RLO.6223-55/09)
3	działka ew. nr 27/2 w obrębie ew. Plebanka	pobór wody podziemnej z własnego ujęcia zlokalizowanego na działce 27/2 w obrębie geodezyjnym Plebanka dla zabezpieczenia potrzeb wodnych wodociągu osiedlowego w m. Plebanka użytkownik – Gmina Jarczów	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 26.06.2015 r. (znak: RLO.6341.37.2015)	26.06.2035 r.	decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni w Białej Podlaskiej z dnia 29.05.2019 r. (znak: LU.ZUZ.1.4100.4.2018/2019.KB)
4	działka ew. nr 204 w obrębie ew. Nedeżów	pobór wody podziemnej z ujęcia składającego się z trzech studni S-1, S-2, S-3 do okresowych nawodnień upraw rolniczych oraz do prowadzenia chemicznych oprysków pól na powierzchni ok. 50 ha użytkownik – Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Hopkie	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 21.04.2017 r. (znak: RLO.6341.16.2017)	21.04.2037 r.	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 21.04.2017 r. (znak: RLO.6341.16.2017)
UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH					
1	działka ew. nr 678 w obrębie ew. Jurów	ujęcie brzegowe – istniejące źródła na stawie dla potrzeb ich funkcjonowania, dla celów rekreacyjno-wypoczynkowych połączonych z chowem ryb na potrzeby własne	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 5.04.2016 r. (znak: RLO.6341.17.2016)	7.04.2036 r.	-

lp.	lokalizacja	opis	pozwolenie wodnoprawne (PWP)	data obowiązywania PWP	teren ochrony bezpośredniej
		użytkownik – osoba fizyczna			
2	działka ew. nr 334 w obrębie ew. Wierszczyca	pobór wody powierzchniowej dla potrzeb funkcjonowania stawu (cele rekreacyjno-wypoczynkowe połączone z chowem ryb na potrzeby własne) z rzeki Rzeczycy w km 35+750 za pośrednictwem mnicha napływowego stanowiącego ujęcie wody – bez prawa jej piętrzenia wody w rzece użytkownik – osoba fizyczna	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 21.09.2016 r. (znak: RLO.6341.59.2016)	31.10.2036 r.	-
3	działka ew. nr 128 w obrębie ew. Szlatyn	pobór wody powierzchniowej dla potrzeb funkcjonowania stawu (cele rekreacyjno-wypoczynkowe połączone z chowem ryb na potrzeby własne) z rzeki Rzeczycy w km 30+678 za pośrednictwem ujęcia brzegowego mnicha napływowego – bez prawa piętrzenia wody w korycie rzeki użytkownik – osoba fizyczna	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 24.11.2017 r. (znak: RLO.6341.75.2017)	24.11.2037 r.	-
4	działka ew. nr 467 w obrębie ew. Korhynie	pobór wody powierzchniowej z rzeki Sołokija w km 73+200 dla potrzeb funkcjonowania zbiornika wodnego „Leliszka” użytkownik – Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 25.05.2006 r. (znak: RLO-6223/14/06)	25.05.2026 r.	-

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy m.in. ustanawianie stref ochronnych ujęć wody. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód. Strefa ochronna może obejmować wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony pośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody.

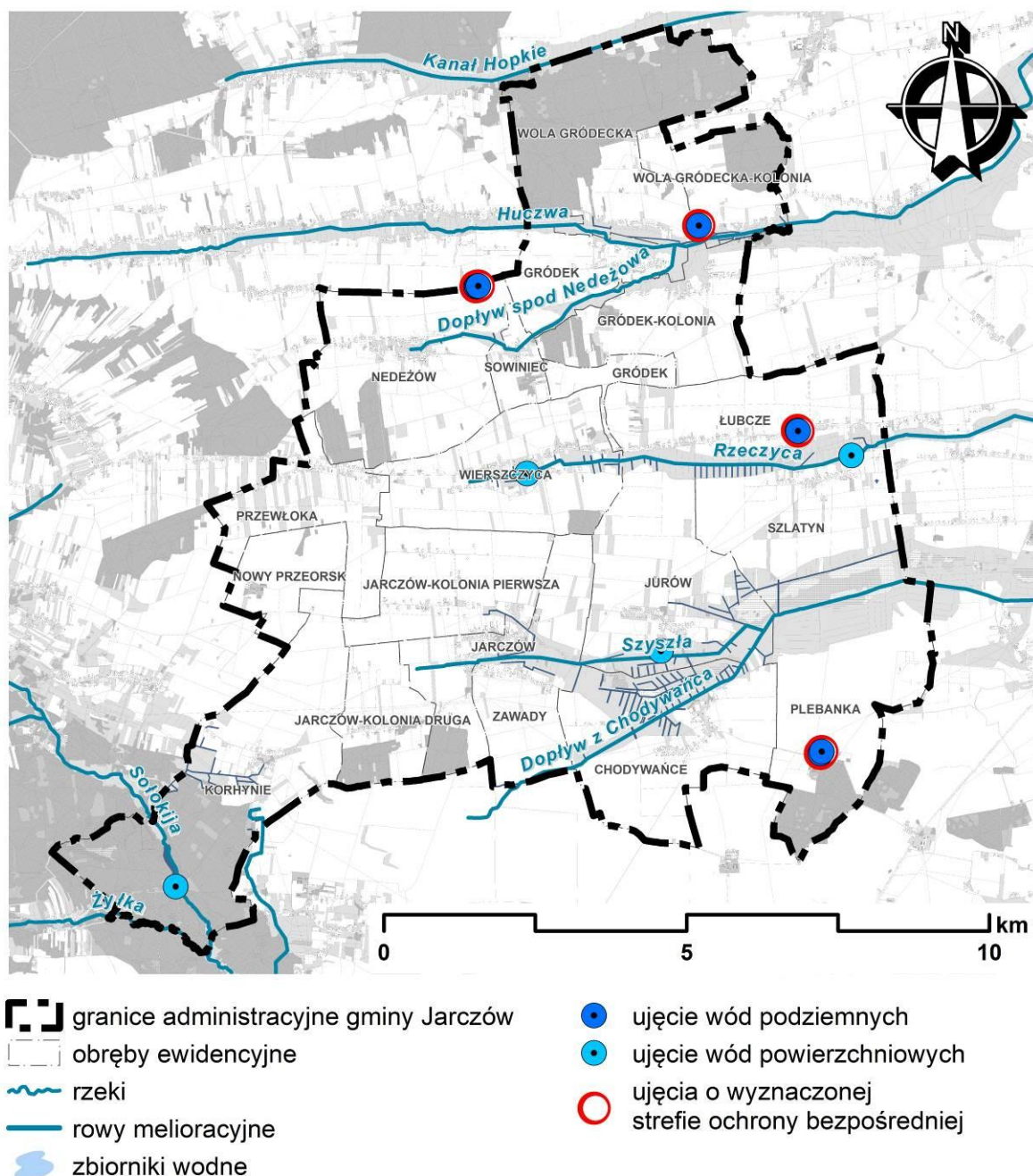
Obszar gminy Jarczów znajduje się poza zasięgiem stref ochronnych obejmujących tereny ochrony pośredniej ujęć wód. Decyzjami Starosty Tomaszowskiego oraz Dyrektora Zarządu Zlewni w Białej Podlaskiej ustanowione zostały natomiast strefy ochronne obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej.

W terenach ochrony bezpośredniej obowiązują następujące zakazy i nakazy:

- zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- nakaz zagospodarowania terenu zielenią;

- nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

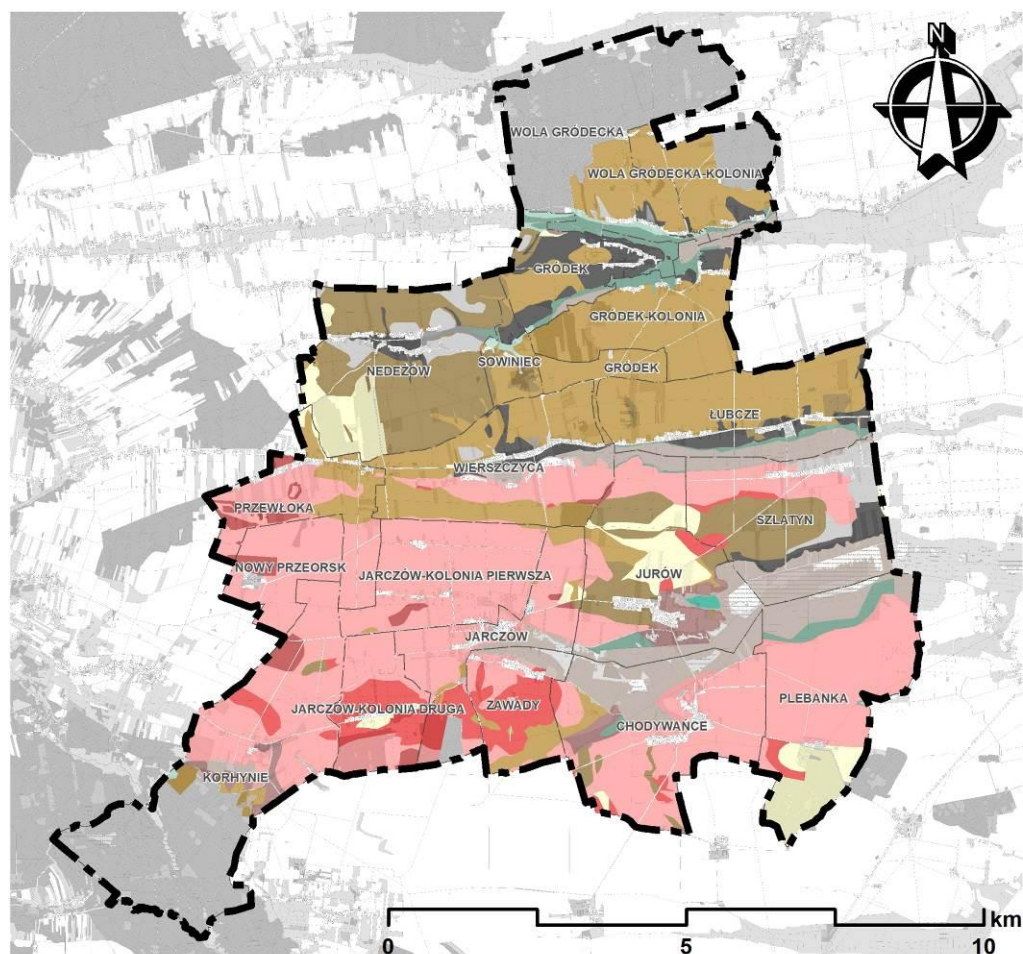
Rysunek 10. Lokalizacja ujęć wód podziemnych i powierzchniowych (źródło: warstwy SHP, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie, 2025)

8.4 Gleby

Na obszarze gminy Jarczów dominują gleby brunatne oraz rędziny. Przeplatają się one z małopowierzchniowymi płatami gleb bielcowych i pseudobielcowych oraz czarnoziemów i czarnych ziemi. Doliny rzeczne zajmują mady, gleby glejowe, torfy, gleby torfowo-mułowe, mułowo-torfowe oraz mursze.

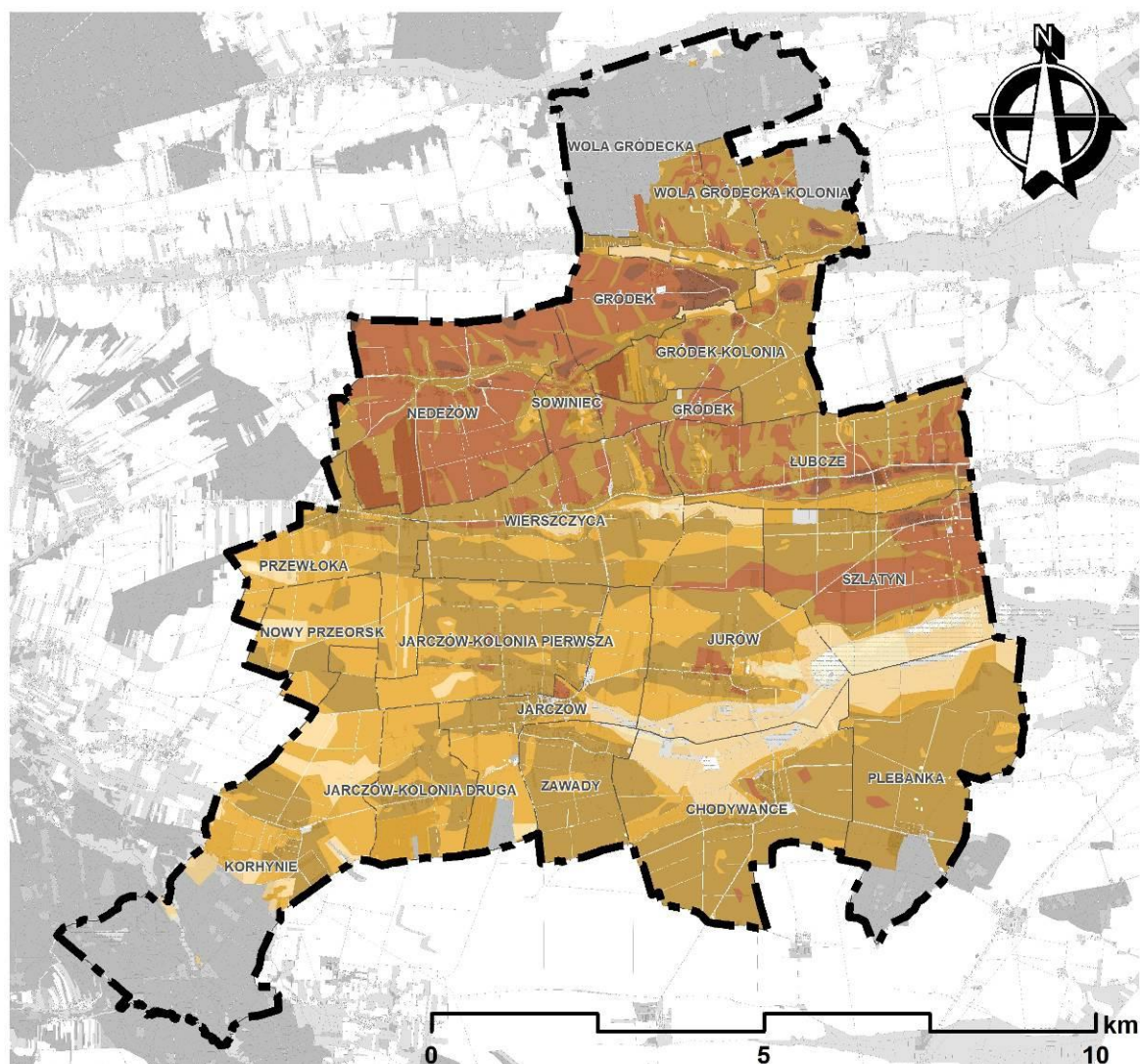
Rysunek 11. Typy gleb na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie warstw wektorowych mapy glebowo-rolniczej powiatu tomaszowskiego w skali 1:5 000, Wojewódzkie Biuro Geodezji w Lublinie)

granice administracyjne gminy Jarczów	F - mady
obręby ewidencyjne	G - gleby glejowe
typy gleb	M - mursze
A - gleby bielcowe i pseudobielcowe	R - rędziny słabo wykształcone
B - gleby brunatne właściwe	Rb - rędziny brunatne
Bw - gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne	Rc - rędziny próchniczne (czarnoziemne)
C - czarnoziemy właściwe	Tn - torfy niskie
Cd - czarnoziemy deluwialne	
Cz - czarnoziemy zdegradowane i gleby szare	
D - czarne ziemie właściwe	
Emt - gleby mułowo-torfowe	
Etm - gleby torfowo-mułowe	

Użytki rolne stanowią ok. 80,4% powierzchni gminy. Większość użytków rolnych przypada na grunty orne, reszta to łąki, pastwiska i sady. Sady zajmują najmniejszą powierzchnię. Użytki rolne występujące na terenie gminy charakteryzują się glebami od I do VI klasy bonitacyjnej. Ogółem, na terenie gminy dominują gleby wysokich klas bonitacyjnych (I – III) oraz gleby średniej jakości (IV klasa bonitacyjna). Gleby słabe i najłabsze (V i VI klasy bonitacyjnej) występują przeważnie w dolinach rzecznych Rzeczycy i Szyszty.

Rysunek 12. Klasyfikacja bonitacyjna gleb na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na danych EGIB)

 granice administracyjne gminy Jarczów

 obręby ewidencyjne

klasyfikacja gleboznawcza

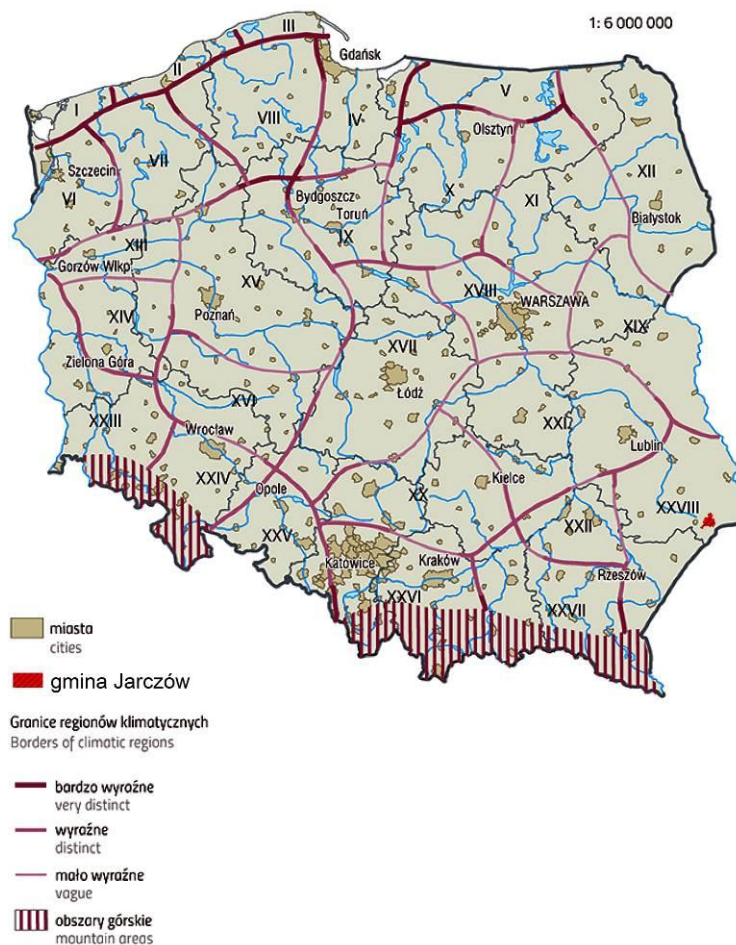
- gleby najlepsze - I klasa bonitacyjna
- gleby bardzo dobre - II klasa bonitacyjna
- gleby dobre - III klasa bonitacyjna
- gleby średniej jakości - IV klasa bonitacyjna
- gleby słabe - V klasa bonitacyjna
- gleby najłabsze - VI klasa bonitacyjna

8.5 Warunki klimatyczne

Gmina Jarczów wg A. Wosia należy do XXVIII – regionu klimatycznego Zamojsko-Przemyskiego, który swoim zasięgiem obejmuje wschodnią część Wyżyny Lubelskiej, Roztocze, Płaskowyż Tarnogrodzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Średnia temperatura roczna powietrza w regionie wynosi 7,4°C, a amplituda roczna – 22,5°C. W porównaniu z innymi regionami, notuje się tu najmniejszą liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (ok. 122 dni) oraz jednocześnie z dużym zachmurzeniem (ok. 38 dni). Rzadziej pojawiają się dni chłodne, których jest średnio ok. 30 w roku. Częściej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą bardzo ciepłą, słoneczną lub z niewielkim zachmurzeniem i opadem. Jest ich w tym regionie średnio – ok. 24. Ogólnie dni z pogodą bardzo ciepłą jest tutaj stosunkowo dużo w roku – 91 dni, w tym 58 bez opadu i 33 z opadem, a 22 dni cechuje pogoda słoneczna. Również nieco więcej w tym regionie notuje się przymrozków. Względnie częste jest występowanie pogody umiarkowanie mroźnej. Połowę dni umiarkowanie mroźnych stanowią dni z dużym zachmurzeniem nieba.

Mało korzystne i niekorzystne warunki klimatyczne występują w obrębie podmokłych dolin rzecznych, z wodą gruntową płycej niż 1,0 m. Warunki wilgotnościowo-termiczne są mało korzystne lub niekorzystne, występują lokalnie mgły oraz stagnacja chłodnych mas powietrza.

Rysunek 13. Regiony klimatyczne wg prof. dr hab. Alojzego Wosia (źródło: *Atlas obszarów wiejskich w Polsce, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN*)

8.6 Szata roślinna

Gmina Jarczów jest gminą typowo rolniczą. W strukturze gruntów rolnych przeważają pola uprawne, gdzie najczęściej przeplatane terenami zadrzewionymi oraz użytkami zielonymi.

Szata roślinna na gruntach ornych ogranicza się głównie do uprawianego gatunku oraz roślinności segetalnej (m.in. komosa wielkolistna *Chenopodium hybridum*, gorczyca polna *Sinapis arvensis*, rdest plamisty *Polygonum persicaria*, koniczyna polna *Trifolium arvense*, szczawik żółty *Oxalis fontana*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, konyza kanadyjska *Conyza canadensis*, sporek polny *Spergula arvensis*, mleczyk zwyczajny *Sonchus oleraceus*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, perz właściwy *Elymus repens*, wiechlina roczna *Poa annua*, włośnica sina *Setaria pumila*, sit dwudzielny *Juncus bufonius*). Trwałe użytki zielone stanowią siedlisko zbiorowisk łąkowych oraz murawowych, tj. kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, życica trwała *Lolium perenne*, tomka wonna *Anthoxa odoratum s.*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, kosmatka polna *Luzula campestris*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, koniczyna biała *Trifolium repens*, marchew zwyczajna *Daucus carota*, przytulia *Galium*. Terenom rolnym towarzyszy również roślinność drzewiasta oraz krzewiasta.

Dolina Szyszły stanowi najcenniejszy obszar w gminie pod względem występowania zróżnicowanej i cennej roślinności. Spośród chronionych siedlisk przyrodniczych¹² należy wymienić występujące w dolinie Szyszły:

- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Szatę roślinną terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zagrodowej stanowi zieleń urządzone – koszone trawniki, drzewa i krzewy, kwiaty rabatowe, drzewa owocowe. Ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego stanowi również zieleń towarzysząca zabudowie usługowej, produkcyjnej, ciągom komunikacyjnym, zieleń towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom.

Zbiorowiska leśne

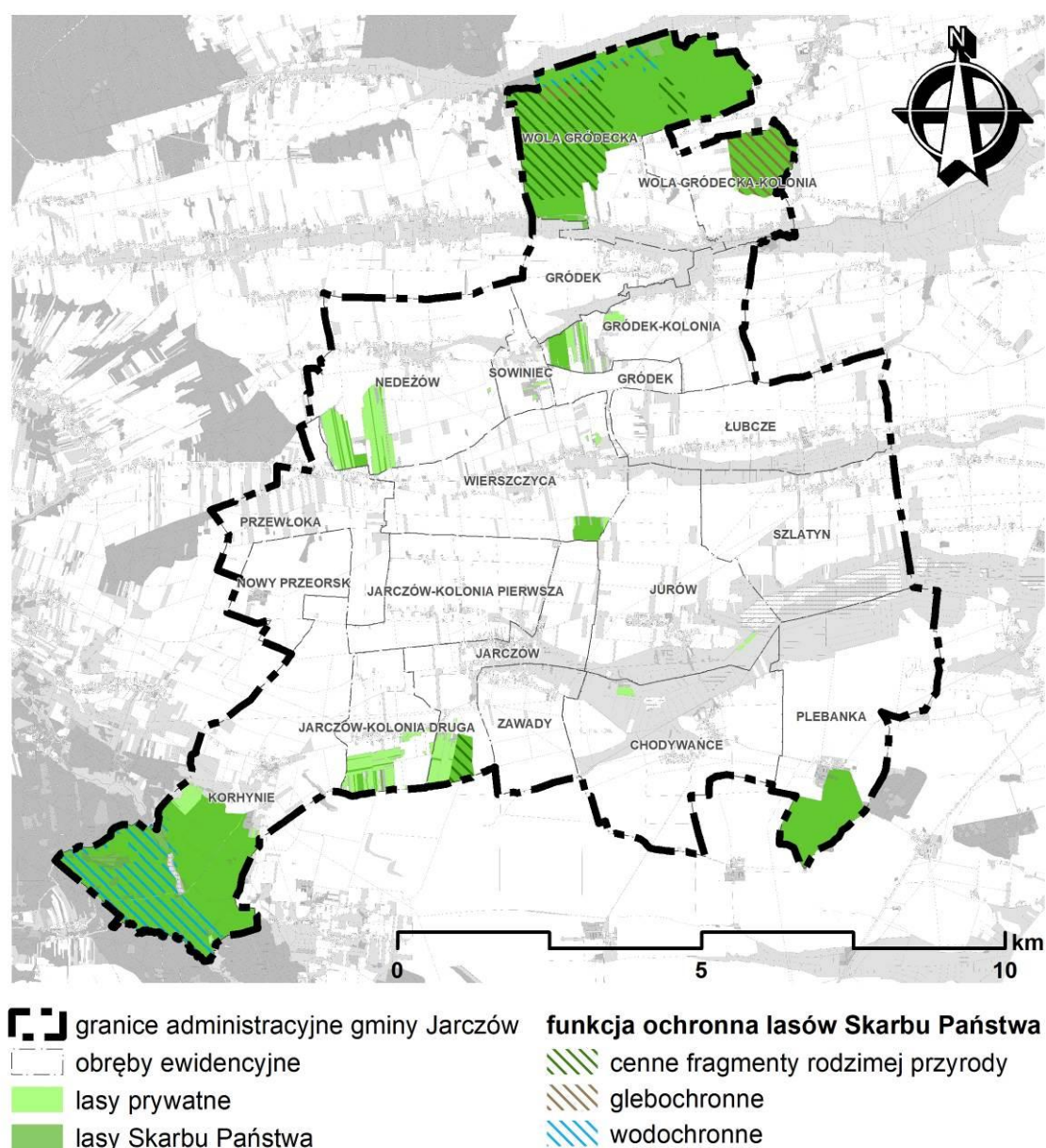
Zgodnie z danymi GUS z 2024 r. lesistość gminy kształtuje się na poziomie 14,6%. Powierzchnia lasów wynosi ok. 1 593,52 ha, z czego lasy publiczne zajmują powierzchnię ok. 1 359,52 ha (85,3% ogólnej powierzchni lasów), lasy prywatne 234 ha (14,7% ogólnej powierzchni lasów). Gmina Jarczów w znacznej mierze przynależy do Nadleśnictwa Tomaszów, południowo-wschodni skraj gminy przynależy do Nadleśnictwa Mircze. Nadleśnictwo Tomaszów i Nadleśnictwo Mircze przynależą do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Zwarte kompleksy lasów Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych występują w obrębach ewidencyjnych Wola Gródecka, Wola Gródecka-Kolonia, Korhynie, Plebanka. Lokalnie mało

¹² Lokalizacja siedlisk przyrodniczych została przedstawiona na Załączniku I do prognozy.

powierzchniowe grunty leśne występują w obrębach ewidencyjnych Gródek-Kolonia, Nedeżów, Wierszczyca, Jarczów-Kolonia Druga oraz Jarczów.

Najczęściej występującymi siedliskami są las wyżynny świeży, las mieszany wyżynny, bór mieszany wilgotny, bór mieszany świeży, las mieszany świeży, bór świeży oraz las świeży. Mniejszy udział mają siedliska lasu mieszanego wilgotnego, lasu wyżynnego wilgotnego, lasu łągowego, olsu, olsu jesionowego, olsu jesionowego wyżynnego. Wiek drzewostanu jest zróżnicowany – średnia wieku drzew wynosi ok. 58 lat. Występujące na terenie gminy Jarczów lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych po części zostały uznane za lasy pełniące funkcje wodochronne, glebochronne oraz stanowią cenne fragmenty rodzimej przyrody.

Rysunek 14. Lasy, w tym lasy Skarbu Państwa, na terenie gminy Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Tomaszów oraz Nadleśnictwa Mirce – www.bdl.lasy.gov.pl – warstwy opisu taksacyjnego lasów oraz danych EGIB)

Gatunki roślin chronionych

Zgodnie z *Programem Ochrony Przyrody* stanowiącym część *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów na lata 2020 – 2029 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020, RDLP w Lublinie* w zasięgu Nadleśnictwa Tomaszów, które swoim zasięgiem obejmuje znaczną część gminy Jarczów, występują gatunki roślin chronionych, tj.:

- gatunki roślin objęte ochroną ścisłą – buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, ciemiężca (ciemierzycy) czarna *Veratrum nigrum*, goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, kłokocza południowa *Staphylea pinnata*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, starodub łąkowy *Angelica palustris**, storczyk purpurowy *Orchis purpurea*, szafirek miękkolistny *Muscari comosum*;
- gatunki roślin objęte ochroną częściową – bagno zwyczajne *Ledum palustre*, centuria pospolita (centuria zwyczajna) *Centaurium erythraea*, ciemiężca (ciemierzycy) zielona *Veratrum lobelianum*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, listera jajowata *Listera ovata*, miódownik melisowaty *Melittis mellisophyllum*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły *Primula elatior*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, zawilec wielkokwiatowy (zawilec leśny) *Anemone sylvestris*, zimoziół (linnea) północny *Linnaea borealis*;
- gatunki grzybów objęte ochroną częściową – podgrzybek tęgoskórowy (pasoż.) *Pseudoboletus parasiticus*, szyszkowiec łuskowaty *Strobilomyces strobilaceus*.

* gatunek zinwentaryzowany na terenie gminy Jarczów, jego lokalizację przedstawia Załącznik I do prognozy.

8.7 Fauna

Na obszarze gminy Jarczów największą powierzchnię zajmuje otwarty krajobraz rolniczy z takimi środowiskami jak pola uprawne, łąki, pastwiska i sady. Fauna kręgowców tego środowiska nie jest liczna w gatunki, ale charakterystyczna, gdyż niektóre z nich występują tylko w ww. siedliskach. Z ssaków należy tu wymienić: zającą, kreta, ryjówkę aksamitną, kilka gatunków gryzoni (m.in. mysz polna, myszarka zaroślowa, nornik zwyczajny), sarnę. Najbardziej typowe dla pól i łąk gatunki ptaków to: skowronek polny, kuropatwa, bażant, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląskwa, potrzuszcz, mazurek i inne. Z rzadszych gatunków może występować błotniak łąkowy, srokosz, przepiórka. Najczęściej występującym płazem jest żaba trawna. Gady w tym środowisku są bardzo nieliczne. Dotyczy to przede wszystkim jaszczurki zwinki, która najchętniej zasiedla suche ugory, w sąsiedztwie lasów lub zadrzewień. Specyficznym środowiskiem krajobrazu rolniczego są osiedla wiejskie. Występuje tu charakterystyczna fauna ssaków (np. mysz domowa, szczur wędrowny, kuna domowa) oraz ptaków (bocian biały, wróbel domowy, szpak, kawka, jaskółka dymówka i oknówka), które w innych środowiskach nie występują lub występują nielicznie.

Szczegółowe wykazy gatunków chronionych stwierdzonych w zasięgu Nadleśnictwa Tomaszów, którego zasięgiem obejmuje znaczną część gminy Jarczów, zawarte zostały w *Programie Ochrony Przyrody* stanowiącym część *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów na lata 2020 – 2029 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020, RDLP w Lublinie*. Siedliskiem bytowania, rozrodu oraz żeru dla wymienionych poniżej gatunków chronionych są tereny rolnicze, środowiska wodne, tereny zurbanizowane, jak również środowiska leśne i zadrzewione. Najliczniejszą grupę stanowią ptaki.

Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Tomaszów:

- ryby – minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, koza *Cobitis taenia*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, piekielnica *Alburnoides bipunctatus*;
- płazy – grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, ropucha zielona *Bufo viridis*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, ropucha szara *Bufo bufo*;
- gady – żółw błotny *Emys orbicularis*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec zwyczajny *Anquis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*;
- ptaki – bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, białorzotka *Oenanthe oenanthe*, bielik *Haliaeetus albicilla*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bogatka *Parus major*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cierniówka *Sylvia communis*, cietrzew *Lyrurus tetrix*, cyranka *Anas querquedula*, czajka *Vanellus vanellus*, czapla biała *Ardea alba*, czarnogłówek *Poecile montanus*, czubatka *Lophophanes cristatus*, czyż *Spinus spinus*, derkacz *Crex crex**, drożdżik *Turdus iliacus*, dublet *Gallinago media**, dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos**, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus**, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, dziwonka *Erythrura erythrura*, dzwonek *Chloris chloris*, gadożer *Circaetus gallicus*, gajówka *Sylvia borin*, gawron *Corvus frugilegus*, gągoł *Bucephala clangula*, gąsiorek *Lanius collurio*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, głuszec *Tetrao urogallus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, jerzyk *Apus apus*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kawka *Corvus monedula*, kłaskawka *Saxicola rubicola*, kobuz *Falco subbuteo*, kokoszka *Gallinula chloropus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kos *Turdus merula*, kowalik *Sitta europaea*, krakwa *Anas strepera*, kraska *Coracias garrulus*, krętogłów *Jynx torquilla*, krogulec *Accipiter nisus*, kropiatka *Porzana porzana*, krwawodziób *Tringa totanus*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kszyk *Gallinago gallinago*, kukułka *Cuculus canorus*, kulczyk *Serinus serinus*, kulik wielki *Numenius*

arquata, kwiczoł *Turdus pilaris*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łożówka *Acrocephalus palustris*, makolągwa *Linaria cannabina*, mazurek *Passer montanus*, mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, mewa romańska *Larus michahellis*, mewa siwa *Larus canus*, mewa żółtonoga *Larus fuscus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis**, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, mysikrólik *Regulus regulus*, myszołów *Buteo buteo*, nurogęś *Mergus merganser*, oknówka *Gallinago media*, orlik grubodzioby *Clanga clanga*, orlik krzykliwy *Clanga pomarina**, ortolan *Emberiza hortulana*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, ostrygojad *Haematopus ostralegus*, paszkot *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, piegża *Sylvia curruca*, pierwosnek *Phylloscopus collybita*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płaskonos *Anas clypeata*, płomykówka *Tyto alba*, podgorzałka *Aythya nyroca*, podróżniczek *Luscinia svecica*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, pokrzywnica *Prunella modularis*, potrzyszcz *Emberiza calandra*, potrzos *Emberiza schoeniclus*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, puchacz *Bubo bubo*, pustułka *Falco tinnunculus*, puszczyk *Strix aluco*, puszczyk mszarny *Strix nebulosa*, puszczyk uralcki *Strix uralensis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rudzik *Erithacus rubecula*, rybitwa białoczelna *Sternula albifrons*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rycyk *Limosa limosa*, samotnik *Tringa ochropus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, sikora uboga *Poecile palustris*, siniak *Columba oenas*, skowronek *Alauda arvensis*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, słowik szary *Luscinia luscinia*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, sosnówka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, srokosz *Lanius excubitor*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szablodziób *Recurvirostra avosetta*, szcudłak *Himantopus himantopus*, szczygieł *Carduelis carduelis*, szpak *Sturnus vulgaris*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świergotek polny *Anthus campestris*, świerszczak *Locustella naevia*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, trzmielojad *Pernis apivorus**, trznadel *Emberiza citrinella*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, uszatka błotna *Asio flammeus*, wąsatka *Panurus biarmicus*, wilga *Oriolus oriolus*, włośchatka *Aegolius funereus*, wodniczka *Acrocephalus paludicola*, wodnik *Rallus aquaticus*, wróbel *Passer domesticus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zausznik *Podiceps nigricollis*, zielonka *Parzana parva**, zięba *Fringilla coelebs*,

zimorodek *Alcedo atthis*, zniczek *Regulus ignicapilla*, żółta *Merops apiaster*, żuraw *Grus grus*, czapla siwa *Ardea cinerea*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, kruk *Corvus corax*, mewa białogłowa *Larus cachinnans*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*, sroka *Pica pica*, wrona siwa *Corvus cornix*, bażant *Phasianus colchicus*, cyraneczka *Anas crecca*, czernica *Aythya fuligula*, gęgawa *Anser anser*, głowienka *Aythya ferina*, grzywacz *Columba palumbus*, jarząbek *Tetrastes bonasia*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, kuropatwa *Perdix perdix*, łyśka *Fulica atra*, słonka *Scolopax rusticola*;

- o ssaki – mroczek pozłocisty *Eptesicus nilssonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, chomik europejski *Cricetus cricetus*, smużka leśna *Sicista betulina*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*, jeż wschodni *Erinaceus roumanicus*, kret *Talpa europaea*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, rzęsorek mniejszy *Neomys anomalus*, zębiełek biały *Crocidura leucodon*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, karczownik ziemnowodny *Arvicola amphibius*, popielica *Glis glis*, gronostaj *Mustela erminea*, łasica *Mustela nivalis*.

* gatunek zinwentaryzowany na terenie gminy Jarczów, jego lokalizację przedstawia Załącznik I prognozy.

Zgodnie z informacją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo z dnia 3 czerwca 2025 r., znak: WSI.402.165.2025.CW) na obszarze gminy Jarczów, znajduje się 5 stref ochrony ostoi (w miejscowościach Wola Gródecka, Wola Gródecka-Kolonia, Jarczów, Plebanka) regularnego przebywania i miejsc występowania orlika krzykliwego (*Clanga pomarina*). Zgodnie z art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.) w strefach ochrony zabrania się:

- 1) przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą;
- 2) wycinania drzew lub krzewów;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków;
- 4) wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji.

8.8 Formy ochrony przyrody

W granicach gminy Jarczów występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042;
- obszar Natura 2000 Żurawce PLH060029;
- obszar Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017;

- obszar Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021;
- obszar Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018;
- rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”;
- użytek ekologiczny „Korhynie”;
- pomniki przyrody.

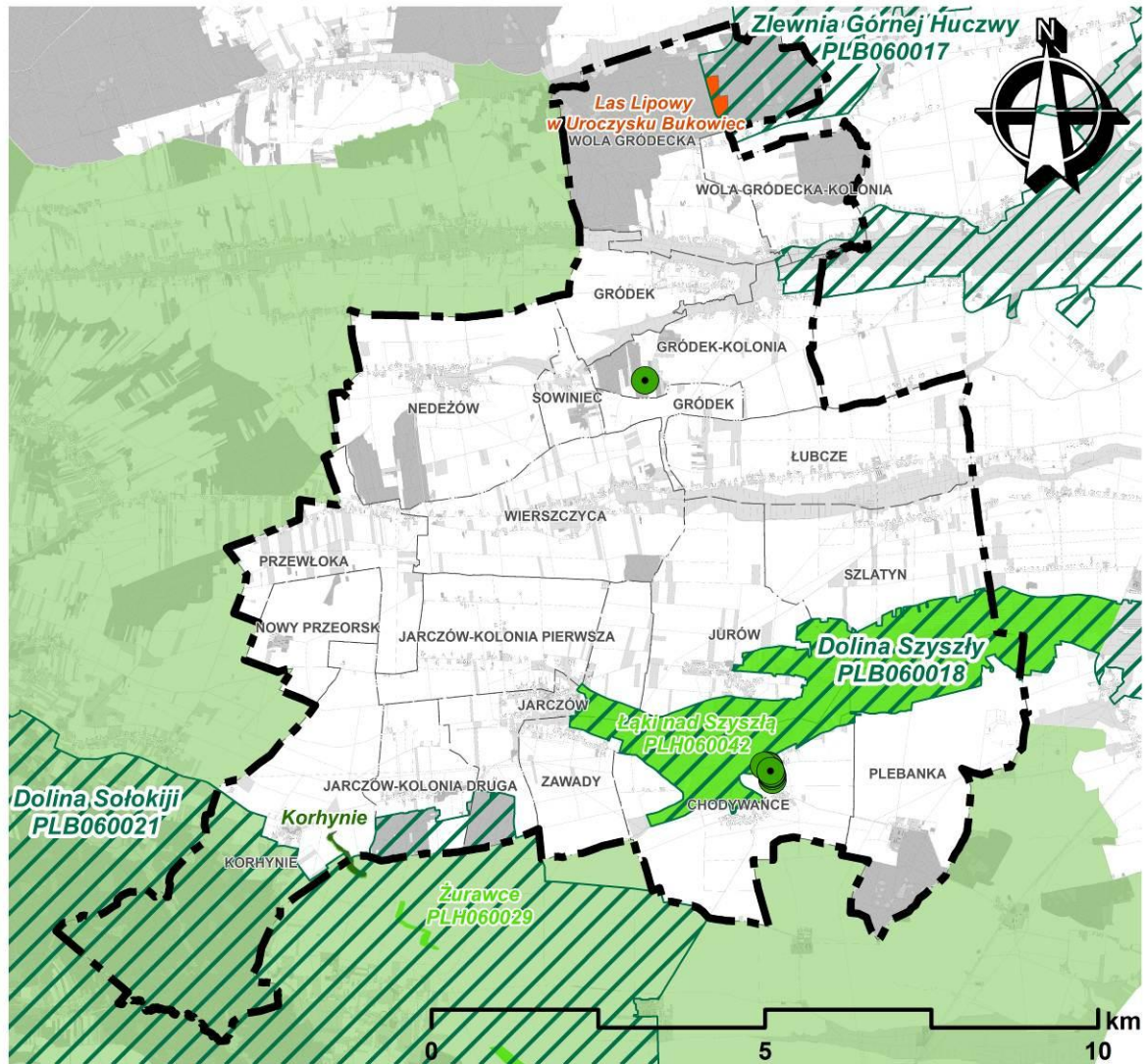
Ponadto zgodnie z informacją przekazaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 3 czerwca 2025 r. (znak: WSI.402.165.2025.CW) na obszarze gminy Jarczów projektowane jest utworzenie następujących rezerwatów przyrody:

1. „Łąki Nad Szyszłą” – typ rezerwatu: florystyczny, cele ochrony: liczne stanowiska rzadkich gatunków roślin (starzec wielkolistny *Senecio doria*, wilczomleczeń włosisty *Euphorbia villosa*);
2. „Korhynie” – typ rezerwatu: stepowy, cele ochrony: 6210 murawy kserotermiczne, 5130 jałowczyska, rzadkie gatunki roślin (w tym obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*);
3. „Torfowisko Plebanka” – typ rezerwatu: torfowiskowy, cele ochrony: 7210 torfowiska nakredowe, 7230 łąki niskoturzycowe, rzadkie gatunki roślin (lipiennik Loesela *Liparis loeselli*, marzyca ruda *Schoenus ferrugineus*).

19 czerwca 2019 r. decyzją Międzynarodowej Rady Koordynacyjnej Programu Człowiek i Biosfera UNESCO, podczas 31. Sesji Posiedzenia Plenarnego w Paryżu Roztocze zostało wpisane do Światowej Sieci Rezerwatów Biosfery w ramach Programu „Człowiek i Biosfera” UNESCO. Transgraniczny Rezerwat Biosfery "Roztocze" swoim zasięgiem obejmuje południowo-zachodnią część gminy Jarczów (Korhynie).

Celem Transgranicznego Rezerwatu Biosfery "Roztocze" jest kreowanie zrównoważonych relacji między ludźmi i biosferą w obszarze Roztocza po obu stronach granicy UE oraz kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego sprzyjającego budowaniu tożsamości kulturowej regionu. TRB ma na celu ochronę różnorodności biologicznej i poprawę zdolności obserwowania zmian ekologicznych w obszarze regionu. Służyć ma także pobudzaniu społecznej świadomości powiązań istniejących pomiędzy różnorodnością ekologiczną i kulturową.

Rysunek 15. Obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na terenie gminy Jarczów oraz Rezerwat Biosfery UNESCO (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ, <https://roztoczanski.pn.pl/pl/45-aktualnosci/501-transgraniczny-rezerwat-biosfery-roztocze>)

- granice administracyjne gminy Jarczów
- obręby ewidencyjne
- Transgraniczny Rezerwat Biosfery "Roztocze"
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000
- rezerwat przyrody
- użytek ekologiczny
- pomnik przyrody

Obszar Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042

Specjalny obszar ochrony siedlisk łąki nad Szyszłą (PLH060042) obejmuje dolinę rzeki Szyszły od wsi Zawady (na zachodzie) po szosę łączącą wsie Dyniska Stare i Dębina (na wschodzie). Teren w części jest użytkowany ekstensywnie (łąki kośne, eksploatacja torfu), w części nieużytkowany. Przedmiotami ochrony na obszarze są:

- siedliska przyrodnicze o kodach¹³ 3140, 3160, 3260, 6410, 6510, 7210, 7230;
- gatunki roślin tj. lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, starodub łąkowy *Angelica palustris* (= *Ostericum palustre*);
- gatunki zwierząt tj. modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*, modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*.

Tabela 5. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 łąki nad Szyszłą PLH060042 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042)

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Charcteria spp.</i>)	9,81
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	9,81
3260*	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	9,81
6410*	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	294,3
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	147,15
7210	Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	19,62
7230*	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	19,62

* siedlisko zinventaryzowane na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja siedliska została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

¹³ Kody siedlisk są zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 r., poz. 1713).

Tabela 6. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042)

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
P	1617	starodub łąkowy (<i>Angelica palustris</i>)	-
A	1188	kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	R
M	1337	bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	-
P	1903	lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	-
M	1355	wydra europejska (<i>Lutra lutra</i>)	-
I	6179*	modraszek nausitous (<i>Phengaris nausithous</i>)	R
I	6177	modraszek telejus (<i>Phengaris teleius</i>)	R

Objaśnienia:

Grupa: A – ptazy, I – bezkręgowce, M – ssaki, P – rośliny

Kategoria liczebności: R – rzadkie

* gatunek zinwentaryzowany na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja gatunku została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Dla obszaru Natura 2000 łąki nad Szyszłą ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 łąki nad Szyszłą PLH060042), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 7. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 łąki nad Szyszłą PLH060042 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 łąki nad Szyszłą PLH060042)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałych użytków rolnych. Utrzymanie powierzchni siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony, położonych na	Obręb: Szlatyn: 382, Obręb Dębina: 611, 615, 616, Obręb Plebanka: 1, 2, Obręb Jurów: 524, 716, 717, 718, 724, Obręb Chodywańce: 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234/1, 234/2, 237,	Właściciel lub posiadacz gruntów.

		trwałych użytkach zielonych (np. zabezpieczenie siedlisk przed zaoraniem czy zalesieniem, utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych, ograniczenie konserwacji rowów do konserwacji bieżącej.	238, 239, 240, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 279, 280, 281, 282, 283, 284/1, 284/2, 285, 288, 289, 290, 291/2, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 831, 839/1, 839/2, 842, 850, 851, 852, 856, 857, 870, 871/3, 875, 876, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 887, 888, 889, 894	
		Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego.	Obręb: Szlatyn: 382, Obręb Dębina: 611, 615, 616, Obręb Plebanka: 1, 2, Obręb Jurów: 524, 716, 717, 718, 724, Obręb Chodywańce: 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234/1, 234/2, 237, 238, 239, 240, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 279, 280, 281, 282, 283, 284/1, 284/2, 285, 288, 289, 290, 291/2, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 831, 839/1, 839/2, 842, 850, 851, 852, 856, 857, 870, 871/3, 875, 876, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 887, 888, 889, 894	Zarządca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałych użytków rolnych. Utrzymanie powierzchni siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych (np. zabezpieczenie siedlisk przed zaoraniem czy zalesieniem, utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych, ograniczenie	Obręb Szlatyn: 382, Obręb Plebanka: 1	Właściciel lub posiadacz gruntów.

		<p>konserwacji rowów do konserwacji bieżącej.</p> <p>Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego.</p>	<p>Obręb Szlatyn: 382, Obręb Plebanka: 1</p>	<p>Zarządca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p>
3	<p>1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i></p>	<p>Działanie obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałe użytków rolnych. Utrzymanie powierzchni siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych (np. zabezpieczenie siedlisk przed zaoraniem czy zalesieniem, utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych, ograniczenie konserwacji rowów do konserwacji bieżącej.</p> <p>Działanie fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę</p>	<p>Obręb Plebanka: 2, 66 Obręb Plebanka: 1, Obręb Szlatyn: 32</p> <p>Obręb Plebanka: 2, 66 Obręb Plebanka: 1, Obręb Szlatyn: 32</p>	<p>Właściciel lub posiadacz gruntów.</p> <p>Zarządca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura</p>

		siedliska gatunku.		2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
4	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculus fluitantis</i>	Utrzymanie powierzchni siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony poprzez ekstensywną konserwację cieku. Ręczne usuwanie roślinności z koryta cieku na 1/3 długości cieku w ciągu jednego roku (należy podzielić odcinek na 3 części i konserwację poszczególnych odcinków przeprowadzić w ciągu kolejnych 3 lat, w interwałach 5-letnich).	Obręb Szlatyn: 382, Obręb Jurów: 724	WZMiUW
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1	6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Monitorowanie stanu siedliska. Zgodnie z metodyką monitoringu siedliska opracowaną przez GIOŚ.	Obręb Chodywańce: 238 Obręb Szlatyn: 382 Obręb Plebanka: 1, 2	RDOŚ w Lublinie
			Transekty 1) 23,62396562 50,41176286 2) 23,6572058 50,42551509 3) 23,66877633 50,42437764 4) 23,68694067	RDOŚ w Lublinie

			50,42611416	
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Monitorowanie stanu siedliska zgodnie z metodyką monitoringu siedliska opracowaną przez GIOŚ.	Obręb Szlatyn: 382, Obręb Plebanka: 1	RDOŚ w Lublinie
			Transekty 1) 23,66790961 50,42531219 2) 23,6537015 50,42542455	RDOŚ w Lublinie
3	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculus fluitantis</i>	Monitorowanie stanu siedliska zgodnie z metodyką monitoringu siedliska opracowaną przez GIOŚ.	Obręb Szlatyn: 382	RDOŚ w Lublinie
			Transekty: 1) Odcinek AB: A) 23,6546426 50,42467532 B) 23,65601525 50,42486336 2) Odcinek CD: C) 23,68836056 50,42802232 D) 23,68976141 50,42783429	RDOŚ w Lublinie
4	1617 Starodub łąkowy <i>Ostericum palustre</i>	Monitorowanie stanu siedliska zgodnie z metodyką monitoringu siedliska opracowaną przez GIOŚ.	Obręb Plebanka: 2, 66	RDOŚ w Lublinie
			1 stanowisko monitoringowe: 23,6785272 50,42423937	RDOŚ w Lublinie
5	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Monitorowanie stanu siedliska zgodnie z metodyką monitoringu siedliska opracowaną przez GIOŚ.	Obręb Plebanka: 1, Obręb Szlatyn: 32	RDOŚ w Lublinie
			1) 23,66869136 50,42540043 2) 23,65361968 50,42551233	RDOŚ w Lublinie

Obszar Natura 2000 Żurawce PLH060029

Specjalny obszar ochrony siedlisk Żurawce (PLH060029) składa się z 3 części. Pierwsza z nich zachodnia zajmuje SW zbocza bezimiennego kredowego wzniesienia w pobliżu wsi Korhynie (306 m n.p.m.). Druga środkowa zajmuje W i SW zbocza wzniesienia położonego na północ od miejscowości Żurawce (208,8 m n.p.m.). Trzeci wschodni fragment ostoi obejmuje rezerwat przyrody Machnowska Góra, o zboczach o wystawie S i SW (295 m n.p.m.). Zbocza wzniesienia w Korhyniach objęte są ochroną jako użytek ekologiczny, gdzie występują przede wszystkim zarośla jałowca pospolitego oraz kwietne murawy kserotermiczne, których największy płat występuje w południowo-wschodniej części użytku. Także zbocza wzniesienia leżącego

w pobliżu wsi Żurawce zostały objęte ochroną w formie użytku ekologicznego, występują tam przede wszystkim kwietne murawy kserotermiczne ze stanowiskami storczykowatych.

Przedmiotami ochrony na obszarze są:

- siedliska przyrodnicze o kodach¹⁴ 5130, 6210;
- gatunki roślin tj. dziewięciśń popłocholistny *Carlina onopordifolia*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*;
- gatunki zwierząt tj. smużka stepowa *Sicista subtilis*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*.

Tabela 8. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029 (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Żurawce PLH060029)

kod siedliska	nazwa	pokrycie [ha]
5130*	Formacje z jałowcem pospolitym (<i>Juniperus communis</i>) na wrzosowiskach lub nawapiennych murawach	15,3
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> - <i>Festucion pallentis</i>)	15,93

* siedlisko zinwentaryzowane na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja siedliska została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Tabela 9. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Żurawce PLH060029)

gatunki			kategoria liczebności
grupa	kod	nazwa gatunkowa	
P	2249	dziewięciśń popłocholistny (<i>Carlina onopordifolia</i>)	R
P	1902	obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	P
M	2021	smużka stepowa (<i>Sicista subtilis</i>)	P

Objaśnienia:

Grupa: M – ssaki, P – rośliny

Kategoria liczebności: R – rzadkie, P – obecne

Dla obszaru Natura 2000 Żurawce ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2016 r.), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony

¹⁴ Kody siedlisk są zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 r., poz. 1713).

---

oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 10. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Żurawce PLH060029 – Wzgórze Korhynie (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029)

Przedmioty ochrony	Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
5130 Zarośla jałowca pospolitego na murawach nawapiennych	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Działania obligatoryjne: Zachowanie inicjalnego charakteru siedliska. Utrzymanie mozaiki zarośli jałowca i muraw.	gm. Jarczów, obręb Korhynie działki ewid. nr 362, 363, 364, 365, 366, 372, 373, 374, 375 gm. Lubicza Królewska obręb Żurawce, dz. ewid. nr 26	Właściciel lub posiadacz obszaru
	2	Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, którego realizacja będzie zgodna z potrzebami ochrony siedliska. Uszczegółowienie wymogów: Wypas • obsada zwierząt od 0,4 do 0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 2,5 t/ha (5 DJP/ha) • sezon pastwiskowy – od 1 maja do 15 października	gm. Jarczów, obręb Korhynie działki ewid. nr 362, 363, 364, 365, 366, 372, 373, 374, 375 gm. Lubicza Królewska obręb Żurawce, dz. ewid. nr 26	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości.
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych			
	1	Monitoring na stałych powierzchniach. Badania należy przeprowadzić na przełomie czerwca i lipca co najmniej, co 5 lat	Transekt Korhynie 10x200 m, punkt środkowy początku transektu N 50 24 12.5, E 23 32 41.17 punkt środkowy końca transektu N 50 24 17.49, E 23 32 34.85	RDOŚ w Lublinie
6210 Murawy	Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			

kserotermiczne	1	Usuwanie gatunków inwazyjnych w szczególności trzcinnika piaskowego	gm. Jarczów, obręb Korhynie działki ewid. nr 362, 363, gm. Lubycza Królewska obręb Żurawce, dz. ewid. nr 26	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości.
	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Działania obligatoryjne: Zachowanie dotychczasowego, otwartego charakteru siedliska.	gm. Jarczów, obręb Korhynie działki ewid. nr 362, 363, gm. Lubycza Królewska obręb Żurawce, dz. ewid. nr 26	Właściciel lub posiadacz obszaru
	2	Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW nastawionego na ochronę muraw. Uszczegółowienie wymogów: Wypas • obsada zwierząt od 0,4 do 0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 2,5 t/ha (5 DJP/ha) • sezon pastwiskowy – od 1 maja do 15 października	gm. Jarczów, obręb Korhynie działki ewid. nr 362, 363, gm. Lubycza Królewska obręb Żurawce, dz. ewid. nr 26	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości.
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych			
1	Monitoring na stałych powierzchniach Badania należy przeprowadzić na przełomie czerwca i lipca, co najmniej, co 4 lata	Transekt Korhynie 20x100 m, punkt środkowy początku transektu N 50 24 04.24, E 23 32 47.11 punkt środkowy końca transektu N 50 24 04.09, E 23 32 52.80	RDOŚ w Lublinie	

1902 Obuwik pospolity <i>Cyripedium calceolus</i>	Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania			
	1	Przerzedzanie płątów zarośli w miejscach obserwowania największych skupisk osobników płonnych.	Prace wykonywać należy na powierzchni ok. 1,5 ha w płacie Korhynie gm. Jarczów obręb Korhynie dz. ewid. nr 362, 365 gm. Lubycza Królewska obręb Żurawce dz. ewid. nr 26	RDOŚ w Lublinie w porozumieniu z zarządcą lub właścicielem Obszaru
	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych			
	1	Monitoring na stałych powierzchniach. Badania należy przeprowadzić, co najmniej, co 4 lata, w okresie maj-czerwiec.	Transekt Korhynie 40x10 m, punkt środkowy początku transektu N 50 24 05.7, E 23 32 48.1 punkt środkowy końca transektu N 50 24 04.3, E 23 32 49.6	RDOŚ w Lublinie
4030 Szlaczkoń szafraniec <i>Colias myrmidone</i>	Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych			
	1	Monitoring na stałych powierzchniach. Badania należy przeprowadzić, co najmniej 1 w trakcie obowiązywania PZO.	Transekt Korhynie 40x10 m, punkt środkowy początku transektu N 50 24 05.7, E 23 32 48.1 punkt środkowy końca transektu N 50 24 04.3, E 23 32 49.6	RDOŚ w Lublinie

Obszar Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017

Obszar specjalnej ochrony ptaków Zlewnia Górnej Huczwy (PLB060017) obejmuje ok. 20 kilometrów, górny odcinek doliny Huczwy od Woli Gródeckiej do Tyszowiec wraz z dopływami i terenami do dolin przyległymi. Obszar jest istotnym ciągiem migracyjnym dla ptactwa powiązany z doliną Bugu (PLB06003), Szyszły (PLB060018) i Sołokiji (PLB060021). Do najważniejszych gatunków występujących na terenie obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy należą gatunki łąkowe i mokradłowe jak dubelt, derkacz, zielonka i kropiatka. Rangę obszaru podnoszą również inne gatunki mokradłowe jak bąk, bączek i błotniak stawowy. Uzupełnieniem wysokiej rangi obszaru jest występowanie innych ptaków: orlika krzykliwego, trzmiełojada czy rzadkiej w Polsce żołą. Odnotowano tu również liczne populacje gatunków polnych jak gąsiorka i jarzębatki oraz przeloty lub koczowanie innych rzadkich ptaków.

Tabela 11. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017)

gatunki		
grupa	kod	nazwa gatunkowa
B	A295	rokitniczka (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
B	A229	zamorodek (<i>Alcedo atthis</i>)
B	A255	świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)
B	A089	orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)
B	A021	bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)
B	A197	rybitwa czarna (<i>Chlidonias Niger</i>)
B	A031	bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)
B	A081	błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)
B	A084	błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)
B	A122*	derkacz (<i>Crex crex</i>)
B	A238	dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)
B	A429	dzięcioł białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>)

B	A027	czapla biała (<i>Egretta alba</i>)
B	A321*	muchołówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)
B	A154	dubelt (<i>Gallinago media</i>)
B	A127	żuraw (<i>Grus grus</i>)
B	A022	bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)
B	A338	gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)
B	A272	podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)
B	A230	żółta (<i>Merops apiaster</i>)
B	A072	trzmiełojad (<i>Pernis apivorus</i>)
B	A120	zielonka (<i>Porzana parva</i>)
B	A119	kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)
B	A193	rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)

Objaśnienia:

Grupa: B – ptaki

* gatunek zinwentaryzowany na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja gatunku została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 12. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.		
2	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	<p>Działania obligatoryjne: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku.</p>	-	<p>Właściciel lub posiadacz obszaru.</p> <p>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.</p>
3	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.		
4	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<p>Działania obligatoryjne: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku, lata: 2014-2023 (corocznie).</p>	-	<p>Właściciel lub posiadacz obszaru.</p> <p>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.</p>
5	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	<p>Działania obligatoryjne: ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę</p>	-	<p>Właściciel lub posiadacz obszaru.</p> <p>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie</p>

		siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku.		zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości
6	A429 Dzieciot białoszy <i>Dendrocopos syriacus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.		
7	A321 Muchotówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Wykonywanie prac rębnych w znanych terytoriach, w okresie od 1 sierpnia do 20 kwietnia. Wykonywanie rębni gniazdowych w starych drzewostanach bukowych, grądowych i olchowych (w wieku > 80 lat) z pozostawianiem na zrębie pojedynczych drzew równomiernie rozmieszczonych lub biogrup. Pozostawianie wszelkich drzew dziuplastych.	Nadleśnictwo Tomaszów, obręb Tomaszów, oddz.: 126-127, 130-131, 134-136, 153, 161-163.	Nadleśnictwo Tomaszów w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie
8	A230 Żoła <i>Merops apiaster</i>	Zapobieganie zarastaniu skarpy z jedynym stanowisku lęgowym przy granicy obszaru Usuwanie roślinności ze skarpy w znanym stanowisku lęgowym. Prace należy wykonywać w przypadku stwierdzenia zarastania skarpy z norami żoły w porozumieniu z właścicielem działki.	Powiat tomaszowski, gmina Rachanie obręb Grodysławice Kolonia działka: 15	Właściciele lub zarządcy gruntów w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie stosownie od zakresu obowiązków i terytorium działania.
9	A321 Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Kompleksy stawów hodowlanych w Łaszczowie i Zimnie. Lokalizacja: N: 50°32'12,34" E: 23°42'52,01" oraz N: 50°30'46,94" E: 23°44'26,07	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
2	A119 Kroplątka <i>Porzana porzana</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Dolina Huczwy poniżej Łaszczowa między N: 50°36'16,11" E: 23°42'07,88" a N: 50°32'39,71" E: 23°43'36,98"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
3	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu	Kompleksy stawów hodowlanych w Łaszczowie i Zimnie.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

		Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Lokalizacja: N: 50°32'12,34" E: 23°42'52,01" oraz N: 50°30'46,94" E: 23°44'26,07"	w Lublinie
4	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Dolina Huczwy poniżej Łaszczowa między N: 50°36'16,11" E: 23°42'07,88" a N: 50°32'39,71" E: 23°43'36,98" oraz dolina kanału Rokitna między N: 50°30'33,39" E: 23°44'58,87" a N: 50°28'41,72" E: 23°47'36,05"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
5	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Coroczny, kompleksowy monitoring w miejscach stwierdzenia gatunku oraz miejsc przyległych znanych tokowisk poza obszarem zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Dolina Rachanki w okolicach Grodyśławic między N: 50°32'22,40" E: 23°35'52,57" a N: 50°32'32,72" E: 23°38'02,01" Dolina Huczwy w okolicach Podłodowa między N: 50°28'47,59" E: 23°40'54,85" a N: 50°30'06,81" E: 23°43'03,14" Dolina Huczwy w okolicach Dobużka między N: 50°34'34,01" E: 23°42'27,74" a N: 50°33'34,01" E: 23°40'40,04" Dolina Huczwy w okolicach Tyszowiec N: 50°36'20,51" E: 23°42'21,13" a N: 50°35'52,61" E: 23°42'03,56"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
6	A429 Dzieciotł białoszy <i>Dendrocopos syriacus</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja oraz Siedlisko).	Wszystkie miejscowości w obszarze i bezpośrednio do niego przyległe (współrzędne geograficzne środka miejscowości, lub środka części miejscowości przyległej do obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy):	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

			Wola Gródecka, gm. Jarczów (N: 50°28'55,81", E: 23°39'05,79") Gródek-Kolonia, gm. Jarczów (N: 50°28'31,75", E: 23°38'31,91")	
7	A321 Muczołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Trzykrotny monitoring na powierzchniach próbnych zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Kontrola wskaźników: liczebność i trend (parametr Populacja), powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Dwie powierzchnie próbne w uroczysku Bukowiec i Sośnina. Skrajne punkty: N: 50°30'32,17" E: 23°37'43,76" N: 50°30'42,04" E: 23°38'30,94" N: 50°29'54,70" E: 23°38'02,87" N: 50°29'58,37" E: 23°38'32,69" oraz N: 50°31'53,62" E: 23°38'33,14" N: 50°31'53,62" E: 23°39'26,02" N: 50°31'18,92" E: 23°38'33,14" N: 50°31'18,92" E: 23°39'26,02"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
8	A230 Żoła <i>Merops apiaster</i>	Trzykrotny w okresie obowiązywania Monitoring skarpy lessowej ze stanowiskiem łągowym. Kontrola wskaźników: - liczebność i trend (parametr Populacja), - powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko).	Jedynie stanowisko w obszarze: N: 50°31'3,55" E: 23°38'10,18"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
9	A321 Rokiticznica <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych.		Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
1	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
2	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
3	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
4	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
5	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Wykonanie inwentaryzacji w celu poszukiwania tokowisk gatunku. Poszukiwanie tokowisk z wykorzystaniem stymulacji magnetofonowej zgodnie z metodyką Głównego Inspektoratu	Dolina Rachanki w okolicach Grodyśławic między N: 50°32'22,40" E: 23°35'52,57" a	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

		Ochrony Środowiska.	N: 50°32'32,72" E: 23°38'02,01" Dolina Huczwy w okolicach Podlodowa między N: 50°28'47,59" E: 23°40'54,85" a N: 50°30'06,81" E: 23°43'03,14" Dolina Huczwy w okolicach Dobużka między N: 50°34'34,01" E: 23°42'27,74" a N: 50°33'34,01" E: 23°40'40,04" Dolina Huczwy w okolicach Tyszowiec N: 50°36'20,51" E: 23°42'21,13" a N: 50°35'52,61" E: 23°42'03,56"	
6	A429 Dzieciot białoszy <i>Dendrocopos syriacus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
7	A321 Muchotówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
8	A230 Żoła <i>Merops apiaster</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		
9	A321 Rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Nie przewiduje się działań ochronnych z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.		

Obszar Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Sołokiji PLB060021 obejmuje dolinę rzeki Sołokiji od Tomaszowa Lubelskiego do granicy z Ukrainą. Sołokija płynie naturalnym, silnie meandrującym korytem. W odcinku przygranicznym jej dolinę wypełniają rozległe, nieużytkowane łąki i ugory. Ponad ¼ powierzchni obszaru zajmują lasy, występujące w mozaikowym układzie z gruntami rolnymi, głównie z prawej strony dorzecza, pozostając w ekologicznej łączności z lasami Roztocza. Dominują drzewostany sosnowe z domieszką drzewostanów liściastych, głównie dębu i olchy. Wzdłuż koryta rzeki zachowały się dość duże płaty łągów olsowo-jesionowych i wierzbowych, olsów oraz podmokłych borów sosnowych o znamionach borów bagiennych. W obrębie ostoi występuje również kilka kompleksów stawów rybnych oraz małych, śródleśnych stawów. Dolina Sołokiji jest bardzo ważnym szlakiem wędrówek bocianów białych, gęsi i żurawi. Z ciekawych gatunków stwierdzono w obszarze: kormorana małego, czaplę purpurową, czaplę nadobną, błotniaka stepowego, orlika grubodziobego, orła przedniego, orzełka, kurhannika, mornela, ostrygojada, szablodzioba,

dzierlatkę.

Tabela 13. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG
(źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021)

gatunki		
grupa	kod	nazwa gatunkowa
B	A229	zimoredek (<i>Alcedo atthis</i>)
B	A255	świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)
B	A091	orzeł przedni (<i>Aquila chrysaetos</i>)
B	A090	orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>)
B	A404	orzeł cesarski (<i>Aquila heliaca</i>)
B	A089*	orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)
B	A029	czapla purpurowa (<i>Ardea purpurea</i>)
B	A060	podgorzałka (<i>Aythya nyroca</i>)
B	A021	bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)
B	A215	puchacz (<i>Bubo bubo</i>)
B	A224	lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)
B	A139	mornel (<i>Eudromias morinellus</i>)
B	A196	rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybridus</i>)
B	A197	rybitwa czarna (<i>Chlidonias Niger</i>)
B	A031	bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)
B	A030	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)
B	A080	gadożer (<i>Circaetus gallicus</i>)

B	A081	błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)
B	A082	błotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>)
B	A083	błotniak stepowy (<i>Circus macrourus</i>)
B	A084	błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)
B	A122	derkacz (<i>Crex crex</i>)
B	A037	łabędź czarnodzioby (<i>Cygnus columbianus</i>)
B	A038	łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>)
B	A239*	dzięcioł biało brzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)
B	A238	dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)
B	A429*	dzięcioł białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>)
B	A236	dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)
B	A027	czapla biała (<i>Egretta alba</i>)
B	A026	czapla nadobna (<i>Egretta garzetta</i>)
B	A379	ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)
B	A511	raróg (<i>Falco cherrug</i>)
B	A098	drzemlik (<i>Falco columbarius</i>)
B	A103	sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>)
B	A097	kobczyk (<i>Falco vespertinus</i>)
B	A321	muchołówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)
B	A153	bekas kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)
B	A154	dubelt (<i>Gallinago media</i>)

B	A127	żuraw (<i>Grus grus</i>)
B	A075	orzeł bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
B	A092	orzemek włochaty (<i>Hieraetus pennatus</i>)
B	A022	bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)
B	A338	gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)
B	A176	mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>)
B	A177	mewa mała (<i>Larus minutus</i>)
B	A246	lerka (<i>Lullula arborea</i>)
B	A272	podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)
B	A074	kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)
B	A023	ślepowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>)
B	A094	rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>)
B	A072*	trzmiełojad (<i>Pernis apivorus</i>)
B	A393	kormoran mały (<i>Phalacrocorax pygmeus</i>)
B	A151	batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)
B	A140	siewka złota (<i>Pluvialis apricaria</i>)
B	A120*	zielonka (<i>Porzana parva</i>)
B	A119	kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)
B	A193	rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)
B	A307	jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)
B	A166	łęczak (<i>Tringa glareola</i>)

Objaśnienia:

Grupa: B – ptaki

* gatunek zinventaryzowany na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja gatunku została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 14. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Działania obligatoryjne: ekstensywne użytkowane kośne lub kośno-pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Działania fakultatywne: użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego gatunku.	Obwód: 061811_2.0017 Działki: 87, 93 Obwód: 061805_2.0025 Działki: 115 Obwód: 061801_1.0001 Działki: 118 Obwód: 061802_2.0006 Działki: 128, 129 Obwód: 061805_2.0020 Działki: 131 Obwód: 061805_2.0024 Działki: 132, 137 Obwód: 061805_2.0016 Działki: 141 Obwód: 061805_2.0019 Działki: 142, 143, 160, 180 Obwód: 061805_2.0017 Działki: 144, 145, 148, 149 Obwód: 061805_2.0014 Działki: 236 Obwód: 061805_2.0003 Działki: 242 Obwód: 061805_2.0007 Działki: 283, 285, 286, 287 Obwód: 061805_2.0010 Działki: 284 Obwód: 061805_2.0022 Działki: 288 Obwód: 061805_2.0008 Działki: 289, 290	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości.
Monitoring stanu przedmiotów ochrony				
1	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Trzykrotny (w okresie obowiązywania planu) monitoring na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką	Dolina Sołokiji między Tomaszowem a Korhyniami (50°25'13.74", 23°29'6.9"), między Machnowem a Lasem	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

		GIOŚ Kontrola wskaźników: - liczebność i trend (parametr Populacja), - Powierzchnia oraz struktura i funkcja	Kornieńskim (50°20'41.77", 23°35'49.95") i między Korniami a Wierzbicą (50°19'43.73", 23°39'3.93")	
2	A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Coroczny monitoring, zgodnie z metodyką GIOŚ Kontrola wskaźników: - Powierzchnia oraz struktura i funkcja	Obszary stanowisk: stawy w Korniach (50°19' 57.34", 23°38'31.15") i w Wierzbicy (50° 20'47.55", 23°41'1.44")	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
3	A429 Dzieciot białoszyi <i>Dendrocopos syriacus</i>	Trzykrotny w okresie obowiązywania planu kompleksowy monitoring znanych stanowisk, zgodnie z metodyką GIOŚ Kontrola wskaźników: - liczebność i trend (parametr Populacja),	Centroida obszaru: 50°21' 43.29", 23°32'50.25"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
1	A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Kontrola miejsc stwierdzenia gatunku oraz potencjalnych tokowisk w celu wykrycia miejsc występowania	Obręb: 061805_2.0007 Działki: 33 Obręb: 061805_2.0023 Działki: 34	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie, NGO's

Obszar Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Szyszły PLB060018 obejmuje dolinę rzeki Szyszły, dopływu Rzeczy. Większość doliny została zmeliorowana, a rzeka płynie wąskim korytem. Dominującym elementem krajobrazu są łąki i pastwiska na torfowiskach niskich (węglanowych), zajmujące ponad połowę powierzchni doliny. Większość użytków rolnych jest porzucona i zarasta krzewami. Zakrzaczenia rosną także na brzegach rzeki i niekonserwowanych rowów melioracyjnych i innych częściach doliny. Poza nieużytkowanymi łąkami rozwijają się tu również torfowiska niskie w wyrobiskach pozostałych po eksploatacji torfu. Obszar stanowi jedną z najważniejszych ostoi dubelta w Polsce, a także miejsce sporadycznego występowania wodniczki. Ponadto, z ciekawych gatunków widziano w obszarze: czaplę purpurową, orzełka, gadożera, kobczyka, mornela. Obszar jest miejscem występowania rozległych łąk, w tym zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, łąk użytkowanych ekstensywnie, fragmentów młak niskoturzycowych i towarzyszących im gatunkom roślin, m.in. staroduba łąkowego i lipiennika Loesela. W lesie dominują grądy subkontynentalne z dobrze zachowanymi fragmentami starodrzewu.

Tabela 15. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG (źródło: Standardowy Formularz Danych Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018)

gatunki		
grupa	kod	nazwa gatunkowa
B	A294	wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)
B	A255	świergotek polny (<i>Anthus campestris</i>)
B	A404	orzeł cesarski (<i>Aquila heliaca</i>)
B	A089	orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)
B	A029	czapla purpurowa (<i>Ardea purpurea</i>)
B	A021	bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)
B	A196	rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybridus</i>)
B	A197	rybitwa czarna (<i>Chlidonias Niger</i>)
B	A031	bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)
B	A030	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)
B	A080	gadożer (<i>Circaetus gallicus</i>)
B	A081	błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)
B	A082	błotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>)
B	A083	błotniak stepowy (<i>Circus macrourus</i>)
B	A084	błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)
B	A122*	derkacz (<i>Crex crex</i>)
B	A238	dzięcioł średni (<i>Dendrocoptes medius</i>)
B	A429	dzięcioł białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>)

B	A236	dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)
B	A027	czapla biała (<i>Egretta alba</i>)
B	A379	ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)
B	A098	drzemlik (<i>Falco columbarius</i>)
B	A103	sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>)
B	A097	kobczyk (<i>Falco vespertinus</i>)
B	A321	muchołówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)
B	A154*	dubelt (<i>Gallinago media</i>)
B	A127	żuraw (<i>Grus grus</i>)
B	A075	orzeł bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
B	A022	bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)
B	A338	gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)
B	A246	lerka (<i>Lullula arborea</i>)
B	A272	podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)
B	A073	kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)
B	A094	rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>)
B	A072	trzmiełojad (<i>Pernis apivorus</i>)
B	A151	batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)
B	A140	siewka złota (<i>Pluvialis apricaria</i>)
B	A120	zielonka (<i>Porzana parva</i>)
B	A119	kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)

B	A193	rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)
B	A307	jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)
B	A166	łęczak (<i>Tringa glareola</i>)

Objaśnienia:

Grupa: B – ptaki

* gatunek zinwentaryzowany na terenie gminy Jarczów. Lokalizacja gatunku została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018), w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tabela 16. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 (źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018)

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Działania związane z ochroną czynną				
1	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Odstrzał redukcyjny ssaków drapieżnych: lisa, jenota (ew. innych: ssaków domowych, norki amerykańskiej i szopa pracza) Redukcja – poprzez odstrzał wg przepisów ustawy Prawo łowieckie – lisów i jenotów (ew. norki amerykańskiej i szopa pracza w przypadku stwierdzenia) – gatunków mogących mieć negatywny wpływ na populacje ptaków gniazdujących na ziemi – w tym gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru.	Obręb Chodywańce: 345, 829, 828/2, 235, 467/1, 842, 407, 337/2, 262, 237, 288, 863, 221/1, 817, 469, 489, 263, 386, 482, 244, 338, 820, 861/1, 868, 234/1, 846, 834, 810, 880, 247, 258, 236, 396, 243, 412, 814, 359, 284/1, 385, 415, 221/3, 253, 492, 857, 485, 349/1, 803, 892, 882, 825, 281, 245/1, 808, 341, 350, 884, 875, 383, 353, 278, 877, 354, 459/2, 287, 858, 468, 282, 400, 893, 254, 222, 225, 349/2, 491, 486, 860, 480, 402, 493, 257, 399, 874/1, 224, 816, 356, 497, 888, 827, 238, 387, 265, 241, 809, 894, 831, 351, 849, 405, 348, 813, 840, 508, 395, 261, 230, 414, 876, 381, 267, 872, 861/2, 406, 403, 867, 251/1, 337/1, 342, 835, 352, 819, 271, 362, 289, 272, 389, 416, 871/6, 404/1, 231, 343/1, 463/1, 349/3, 848, 392, 266, 363, 843, 226, 490, 802, 890, 284/2, 251/2, 889, 397, 806, 871/2, 398, 274, 343/3, 252, 360, 246, 873, 824, 844, 260, 494, 862, 464/1, 838, 839/1, 259, 347, 228, 255, 364, 390, 343/2, 871/8,	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie (PZł w Zamościu, Koła łowieckie dzierzawiące obwody znajdujące się w obszarze. – po podpisaniu umów z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie)

			<p>279, 269, 854, 498, 268, 245/2, 410, 344, 446, 830, 357, 256, 874/3, 784, 866, 277, 874/4, 887, 818, 411, 851, 821, 467/2, 483, 500, 815, 223, 878, 865, 466, 495, 811, 413, 484, 859, 832, 227, 280, 401, 388, 249, 248, 391, 285, 242, 886, 845, 232, 488, 885, 264, 847, 432, 384, 487, 841, 871/4, 221/2, 361, 291/1, 250, 850, 833, 404/2, 290, 465/1, 853, 276, 393, 234/2, 431, 430, 270, 275, 340, 240, 855, 273, 408, 822, 339, 479, 891, 871/9, 355, 823, 879, 283, 481, 233, 883, 870, 346, 286, 836, 864, 826, 291/2, 465/3, 496, 871/3, 433/1, 394, 871/10, 499, 881, 409, 239, 837, 828/1, 229, 856, 358, 839/2, 812, 852</p> <p>Obwód Jarczów: 383, 420, 603, 527, 362, 363, 415, 524, 395, 447, 435, 361, 429, 401, 391, 413, 526, 367/1, 378, 352, 382, 398, 445, 368/2, 419, 404, 523, 430, 377, 372, 349, 528, 393, 388, 374, 410, 411, 446, 414, 441, 438, 380, 604, 407, 422, 417, 425, 371, 396, 348, 351, 443, 397, 392, 437, 390, 386, 394, 444, 448, 376, 428, 452, 450, 408, 368/1, 453, 385, 406, 449, 403, 366, 424, 381, 434, 379, 416, , 350, 370, 405, 427, 423, 436, 375, 365, 432, 439, 389, 369, 442, 360, 418, 384, 525, 601, 402, 431, 426, 421, 387, 602, 399, 367/2, 433, 409, 412, 373,</p> <p>Obwód Jurów: 557, 521, 652, 568, 585, 669, 610, 680, 625, 554, 371, 523, 665, 481, 643, 668, 646, 641, 714, 328, 556, 338, 624, 340, 711, 558, 629, 721, 682, 336,, 343, 602, 384, 713, 581, 559, 612, 561, 642, 348, 576, 580, 657, 353, 722, 555, 645, 362, 658, 566, 608, 563, 373, 674, 599, 671, 644, 614, 369, 723, 677, 582, 627, 583, 675, 344, 524, 712, 525, 342, 715, 352, 638, 685, 356/1, 647, 720, 623, 577, 678, 578, 673, 431/2, 726, 386, 648, 618, 664, 579, 567, 329, 626, 710, 354, 670, 372, 363, 385, 370, 605, 339, 631, 388, 364, 683, 334,. 553, 666, 325, 366, 428, 650, 330, 635, 622, 485, 350, 483, 601, 347, 672, 292/2, 667, 324, 598/4, 628, 291/1, 615, 357, 562, 651, 619, 564, 681, 716, 574, 383, 569, 375, 484, 560, 380, 327, 649, 679, 659, 431/1, 377, 604, 376/2, 600, 367, 368, 584, 387, 482, 654, 341, 430, 573, 613, 676, 382, 719, 603, 575,</p>	
--	--	--	---	--

			<p>709, 606, 565, 632, 634, 351, 522, 571, 653, 656, 717, 355, 637, 326, 378, 572, 476, 379, 381, 346, 598/2, 349, 617, 655, 365, 611, 429, 345, 684, 598/3, 616, 718, 630, 636, 331, 337, 570, 374, 376/1,</p> <p>Obręb Plebanka: 2, 18, 1, 66</p> <p>Obręb Szlatyn: 372, 388, 370/1, 390, 358, 367, 355, 352/1, 398, 360, 334, 363, 378, 344, 348, 359, 397, 335, 399, 336, 351, 403, 353, 350, 345, 391, 333, 368, 389, 337, 338, 376, 349, 400, 357, 382, 371, 365, 352/4, 386, 404, 374, 373, 379, 354, 369, 352/3, 395, 393, 347, 396, 377, 370/2, 339, 401, 375, 387, 356/2, 356/1, 361, 343, 352/5, 346, 366, 402, 392, 394</p> <p>Obręb Zawady: 126, 87, 95, 89, 91, 90, 86, 93, 92, 112, 124, 78, 77, 94, 88, 83, 85, 125, 127, 79, 80, 96, 84, 123, 128, 82</p>	
<p>Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</p>				
1	<p>A122 Derkacz <i>Crex crex</i></p>	<p>Głównymi działaniami ochronnymi jest utrzymanie otwartego charakteru terasy zalewowej w postaci trwałych użytków zielonych i nie dopuszczenie do przekształcenia na grunty orne lub zalesienia. Prowadzenie ekstensywnej gospodarki łąkowej (koszenie biomasy, wypasanie zwierząt) gwarantuje utrzymanie populacji w obecnym stanie. Ważne jest też prowadzenie działań związanych z retencją wody w dolinie w takim stopniu, żeby można było realizować dedykowane programy wsparcia dla gospodarki łąkarskiej. Aby to osiągnąć, należy w okresie od 1 października do 31 maja ustawić maksymalny poziom piętrzenia wód rzeki – na jazach i zastawkach istniejących na rzece Szyszle.</p> <p>1. Realizacja programu rolno środowiskowego wg zaleceń PROW</p> <p>Działania obligatoryjne: - ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno pastwiskowe trwałych użytków zielonych</p> <p>Działania fakultatywne: - koszenie ręczne lub mechaniczne,</p>	<p>Obręb Chodywańce: 345, 829, 828/2, 235, 467/1, 842, 407, 337/2, 262, 237, 288, 863, 221/1, 817, 469, 489, 263, 386, 482, 244, 338, 820, 861/1, 868, 234/1, 846, 834, 810, 880, 247, 258, 236, 396, 243, 412, 814, 359, 284/1, 385, 415, 221/3, 253, 492, 857, 485, 349/1, 803, 892, 882, 825, 281, 245/1, 808, 341, 350, 884, 875, 383, 353, 278, 877, 354, 459/2, 287, 858, 468, 282, 400, 893, 254, 222, 225, 349/2, 491, 486, 860, 480, 402, 493, 257, 399, 874/1, 224, 816, 356, 497, 888, 827, 238, 387, 265, 241, 809, 894, 831, 351, 849, 405, 348, 813, 840, 508, 395, 261, 230, 414, 876, 381, 267, 872, 861/2, 406, 403, 867, 251/1, 337/1, 342, 835, 352, 819, 271, 362, 289, 272, 389, 416, 871/6, 404/1, 231, 343/1, 463/1, 349/3, 848, 392, 266, 363, 843, 226, 490, 802, 890, 284/2, 251/2, 889, 397, 806, 871/2, 398, 274, 343/3, 252, 360, 246, 873, 824, 844, 260, 494, 862, 464/1, 838, 839/1, 259, 347, 228, 255, 364, 390, 343/2, 871/8, 279, 269, 854, 498, 268, 245/2, 410, 344, 446, 830, 357, 256, 874/3, 784, 866, 277, 874/4, 887, 818, 411, 851, 821, 467/2, 483, 500, 815, 223, 878, 865, 466, 495,</p>	<p>Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości.</p>

		<p>raz w roku po 31 lipca, z usunięciem lub złożeniem w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozostawienie 10% powierzchni działki nieskoszonej, - nie zaleca się koszenia okrężnego od zewnątrz do środka powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych, <p>2. Retencja wody w obszarze Poprawa warunków wilgotnościowych doliny obszaru poprzez retencjonowanie wód rzeki Szyszły – realizowana w oparciu o istniejące urządzenia hydrotechniczne (jazy i zastawki na cieku) w okresie 1 października – 31 maja.</p>	<p>811, 413, 484, 859, 832, 227, 280, 401, 388, 249, 248, 391, 285, 242, 886, 845, 232, 488, 885, 264, 847, 432, 384, 487, 841, 871/4, 221/2, 361, 291/1, 250, 850, 833, 404/2, 290, 465/1, 853, 276, 393, 234/2, 431, 430, 270, 275, 340, 240, 855, 273, 408, 822, 339, 479, 891, 871/9, 355, 823, 879, 283, 481, 233, 883, 870, 346, 286, 836, 864, 826, 291/2, 465/3, 496, 871/3, 433/1, 394, 871/10, 499, 881, 409, 239, 837, 828/1, 229, 856, 358, 839/2, 812, 852</p> <p>Obwód Jarczów: 383, 420, 603, 527, 362, 363, 415, 524, 395, 447, 435, 361, 429, 401, 391, 413, 526, 367/1, 378, 352, 382, 398, 445, 368/2, 419, 404, 523, 430, 377, 372, 349, 528, 393, 388, 374, 410, 411, 446, 414, 441, 438, 380, 604, 407, 422, 417, 425, 371, 396, 348, 351, 443, 397, 392, 437, 390, 386, 394, 444, 448, 376, 428, 452, 450, 408, 368/1, 453, 385, 406, 449, 403, 366, 424, 381, 434, 379, 416, 350, 370, 405, 427, 423, 436, 375, 365, 432, 439, 389, 369, 442, 360, 418, 384, 525, 601, 402, 431, 426, 421, 387, 602, 399, 367/2, 433, 409, 412, 373,</p> <p>Obwód Jurów: 557, 521, 652, 568, 585, 669, 610, 680, 625, 554, 371, 523, 665, 481, 643, 668, 646, 641, 714, 328, 556, 338, 624, 340, 711, 558, 629, 721, 682, 336, 343, 602, 384, 713, 581, 559, 612, 561, 642, 348, 576, 580, 657, 353, 722, 555, 645, 362, 658, 566, 608, 563, 373, 674, 599, 671, 644, 614, 369, 723, 677, 582, 627, 583, 675, 344, 524, 712, 525, 342, 715, 352, 638, 685, 356/1, 647, 720, 623, 577, 678, 578, 673, 431/2, 726, 386, 648, 618, 664, 579, 567, 329, 626, 710, 354, 670, 372, 363, 385, 370, 605, 339, 631, 388, 364, 683, 334, 553, 666, 325, 366, 428, 650, 330, 635, 622, 485, 350, 483, 601, 347, 672, 292/2, 667, 324, 598/4, 628, 291/1, 615, 357, 562, 651, 619, 564, 681, 716, 574, 383, 569, 375, 484, 560, 380, 327, 649, 679, 659, 431/1, 377, 604, 376/2, 600, 367, 368, 584, 387, 482, 654, 341, 430, 573, 613, 676, 382, 719, 603, 575, 709, 606, 565, 632, 634, 351, 522, 571, 653, 656, 717, 355, 637, 326, 378, 572, 476, 379, 381, 346, 598/2, 349, 617, 655, 365, 611, 429, 345, 684, 598/3, 616, 718,</p>	
--	--	---	--	--

			630, 636, 331, 337, 570, 374, 376/1, Obręb Plebanka: 2, 18, 1, 66 Obręb Szlatyn: 372, 388, 370/1, 390, 358, 367, 355, 352/1, 398, 360, 334, 363, 378, 344, 348, 359, 397, 335, 399, 336, 351, 403, 353, 350, 345, 391, 333, 368, 389, 337, 338, 376, 349, 400, 357, 382, 371, 365, 352/4, 386, 404, 374, 373, 379, 354, 369, 352/3, 395, 393, 347, 396, 377, 370/2, 339, 401, 375, 387, 356/2, 356/1, 361, 343, 352/5, 346, 366, 402, 392, 394 Obręb Zawady: 126, 87, 95, 89, 91, 90, 86, 93, 92, 112, 124, 78, 77, 94, 88, 83, 85, 125, 127, 79, 80, 96, 84, 123, 128, 82	
2	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	<p>Głównymi działaniami ochronnymi jest utrzymanie otwartego charakteru terasy zalewowej w postaci trwałych użytków zielonych i nie dopuszczenie do przekształcenia na grunty orne lub zalesienia. Prowadzenie ekstensywnej gospodarki łąkowej (koszenie biomasy, wypasanie zwierząt) gwarantuje utrzymanie populacji w obecnym stanie. Ważne jest też prowadzenie działań związanych z retencją wody w dolinie w takim stopniu, żeby można było realizować dedykowane programy wsparcia dla gospodarki łąkarskiej. Aby to osiągnąć, należy w okresie od 1 października do 31 maja ustawić maksymalny poziom piętrzenia wód rzeki – na jazach i zastawkach istniejących na rzece Szyszle.</p> <p>1. Realizacja programu rolno środowiskowego wg zaleceń PROW Działania obligatoryjne: - ekstensywne użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Działania fakultatywne: - koszenie ręczne lub mechaniczne, raz w roku po 31 lipca, z usunięciem lub złożeniem w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,</p>	Obręb Plebanka: 1	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości.

		<p>- pozostawienie 10% powierzchni działki nieskoszonej, - nie zaleca się koszenia okrężnego od zewnątrz do środka powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych.</p> <p>2. Retencja wody w obszarze Poprawa warunków wilgotnościowych doliny obszaru poprzez retencjonowanie wód rzeki Szyszły – realizowana w oparciu o istniejące urządzenia hydrotechniczne (jazy i zastawki na cieku) w okresie 1 października – 31 maja.</p>		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<p>Coroczny monitoring na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką GIOŚ</p> <p>Kontrola wskaźników: - liczebność i trend (parametr Populacja), - Powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko)</p>	Cały obszar występowania gatunku wg wymogów metodycznych (centroida powierzchni monitoringowej / obszaru: 50°25'40.1", 23°43'33.53"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
2	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	<p>Coroczny monitoring na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką GIOŚ, ze szczególnym uwzględnieniem znanych stanowisk</p> <p>Kontrola wskaźników: - liczebność i trend (parametr Populacja), - powierzchnia oraz struktura i funkcja (parametr Siedlisko)</p>	Cały obszar PLB060018, ale w szczególności znane stanowiska: 1. 50°25'12", 23°39'42" 2. 50°25'41", 23°40'3"	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				
1	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Realizacja cyklicznego monitoringu gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez GIOŚ (Monitoring Dubelta realizowany przez OTOP) dostarcza danych nt. znanych tokowisk. Konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji ornitologicznej (dwukrotnie w okresie obowiązywania PZO) z uwagi na duży potencjał siedlisk dla tego gatunku w obszarze i możliwość istnienia stanowisk dotychczas nieznanymi. Być może, w trakcie obowiązywania PZO pojawi się potrzeba uszczegółowienia zakresu badań o aspekt szczegółowej analizy siedliskowej, fitosocjologicznej i glebowej. Mogą pojawić się	Obręb Chodywańce: 345, 829, 828/2, 235, 467/1, 842, 407, 337/2, 262, 237, 288, 863, 221/1, 817, 469, 489, 263, 386, 482, 244, 338, 820, 861/1, 868, 234/1, 846, 834, 810, 880, 247, 258, 236, 396, 243, 412, 814, 359, 284/1, 385, 415, 221/3, 253, 492, 857, 485, 349/1, 803, 892, 882, 825, 281, 245/1, 808, 341, 350, 884, 875, 383, 353, 278, 877, 354, 459/2, 287, 858, 468, 282, 400, 893, 254, 222, 225, 349/2, 491, 486, 860, 480, 402, 493, 257, 399, 874/1, 224, 816, 356, 497, 888, 827, 238, 387, 265, 241, 809, 894, 831, 351, 849, 405, 348, 813, 840, 508, 395, 261, 230, 414, 876, 381, 267, 872, 861/2, 406, 403, 867, 251/1, 337/1, 342, 835, 352, 819, 271,	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie

		<p>wówczas nowe wytyczne dotyczące wprowadzenia kolejnych działań czynnej ochrony.</p>	<p>362, 289, 272, 389, 416, 871/6, 404/1, 231, 343/1, 463/1, 349/3, 848, 392, 266, 363, 843, 226, 490, 802, 890, 284/2, 251/2, 889, 397, 806, 871/2, 398, 274, 343/3, 252, 360, 246, 873, 824, 844, 260, 494, 862, 464/1, 838, 839/1, 259, 347, 228, 255, 364, 390, 343/2, 871/8, 279, 269, 854, 498, 268, 245/2, 410, 344, 446, 830, 357, 256, 874/3, 784, 866, 277, 874/4, 887, 818, 411, 851, 821, 467/2, 483, 500, 815, 223, 878, 865, 466, 495, 811, 413, 484, 859, 832, 227, 280, 401, 388, 249, 248, 391, 285, 242, 886, 845, 232, 488, 885, 264, 847, 432, 384, 487, 841, 871/4, 221/2, 361, 291/1, 250, 850, 833, 404/2, 290, 465/1, 853, 276, 393, 234/2, 431, 430, 270, 275, 340, 240, 855, 273, 408, 822, 339, 479, 891, 871/9, 355, 823, 879, 283, 481, 233, 883, 870, 346, 286, 836, 864, 826, 291/2, 465/3, 496, 871/3, 433/1, 394, 871/10, 499, 881, 409, 239, 837, 828/1, 229, 856, 358, 839/2, 812, 852</p> <p>Obręb Jarczów: 383, 420, 603, 527, 362, 363, 415, 524, 395, 447, 435, 361, 429, 401, 391, 413, 526, 367/1, 378, 352, 382, 398, 445, 368/2, 419, 404, 523, 430, 377, 372, 349, 528, 393, 388, 374, 410, 411, 446, 414, 441, 438, 380, 604, 407, 422, 417, 425, 371, 396, 348, 351, 443, 397, 392, 437, 390, 386, 394, 444, 448, 376, 428, 452, 450, 408, 368/1, 453, 385, 406, 449, 403, 366, 424, 381, 434, 379, 416, 350, 370, 405, 427, 423, 436, 375, 365, 432, 439, 389, 369, 442, 360, 418, 384, 525, 601, 402, 431, 426, 421, 387, 602, 399, 367/2, 433, 409, 412, 373,</p> <p>Obręb Jurów: 557, 521, 652, 568, 585, 669, 610, 680, 625, 554, 371, 523, 665, 481, 643, 668, 646, 641, 714, 328, 556, 338, 624, 340, 711, 558, 629, 721, 682, 336, 343, 602, 384, 713, 581, 559, 612, 561, 642, 348, 576, 580, 657, 353, 722, 555, 645, 362, 658, 566, 608, 563, 373, 674, 599, 671, 644, 614, 369, 723, 677, 582, 627, 583, 675, 344, 524, 712, 525, 342, 715, 352, 638, 685, 356/1, 647, 720, 623, 577, 678, 578, 673, 431/2, 726, 386, 648, 618, 664, 579, 567, 329, 626, 710, 354, 670, 372, 363, 385, 370, 605, 339, 631, 388, 364, 683, 334, 553, 666, 325, 366, 428, 650, 330, 635,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>622, 485, 350, 483, 601, 347, 672, 292/2, 667, 324, 598/4, 628, 291/1, 615, 357, 562, 651, 619, 564, 681, 716, 574, 383, 569, 375, 484, 560, 380, 327, 649, 679, 659, 431/1, 377, 604, 376/2, 600, 367, 368, 584, 387, 482, 654, 341, 430, 573, 613, 676, 382, 719, 603, 575, 709, 606, 565, 632, 634, 351, 522, 571, 653, 656, 717, 355, 637, 326, 378, 572, 476, 379, 381, 346, 598/2, 349, 617, 655, 365, 611, 429, 345, 684, 598/3, 616, 718, 630, 636, 331, 337, 570, 374, 376/1,</p> <p>Obręb Plebanka: 2, 18, 1, 66</p> <p>Obręb Szlatyn: 372, 388, 370/1, 390, 358, 367, 355, 352/1, 398, 360, 334, 363, 378, 344, 348, 359, 397, 335, 399, 336, 351, 403, 353, 350, 345, 391, 333, 368, 389, 337, 338, 376, 349, 400, 357, 382, 371, 365, 352/4, 386, 404, 374, 373, 379, 354, 369, 352/3, 395, 393, 347, 396, 377, 370/2, 339, 401, 375, 387, 356/2, 356/1, 361, 343, 352/5, 346, 366, 402, 392, 394</p> <p>Obręb Zawady: 126, 87, 95, 89, 91, 90, 86, 93, 92, 112, 124, 78, 77, 94, 88, 83, 85, 125, 127, 79, 80, 96, 84, 123, 128, 82</p>	
--	--	--	--	--

Rezerwat przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec”

Rezerwat przyrody pod nazwą „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec” powstał na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 7 października 1967 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Rezerwatem objęto obszar o powierzchni 12,41 ha w celu zachowania ze względu naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu lipowego pochodzenia naturalnego.

Użytek ekologiczny „Korhynie”

Użytek ekologiczny pod nazwą „Korhynie” powstał na mocy Rozporządzenia Nr 28 Wojewody Zamojskiego z 13.05.1996 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej ochrony przyrody. W obszarze o powierzchni 5,74 ha, usytuowanym na lewym zboczu doliny Sołokiji, znajdują się stanowiska roślinności kserotermicznej.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Jarczów znajdują się dwa pomniki przyrody, tj. aleja drzew składająca się z 23 lip drobnolistnych (*Tilia cordata*) zlokalizowana w parku podworskim w Chodywańcach oraz dąb szypułkowy (*Quercus robur*), który rośnie przy drodze z cegielni do lasu na działce ew. nr 97 w obrębie ewidencyjnym Gródek-Kolonia.

8.1 Powiązania ekologiczne

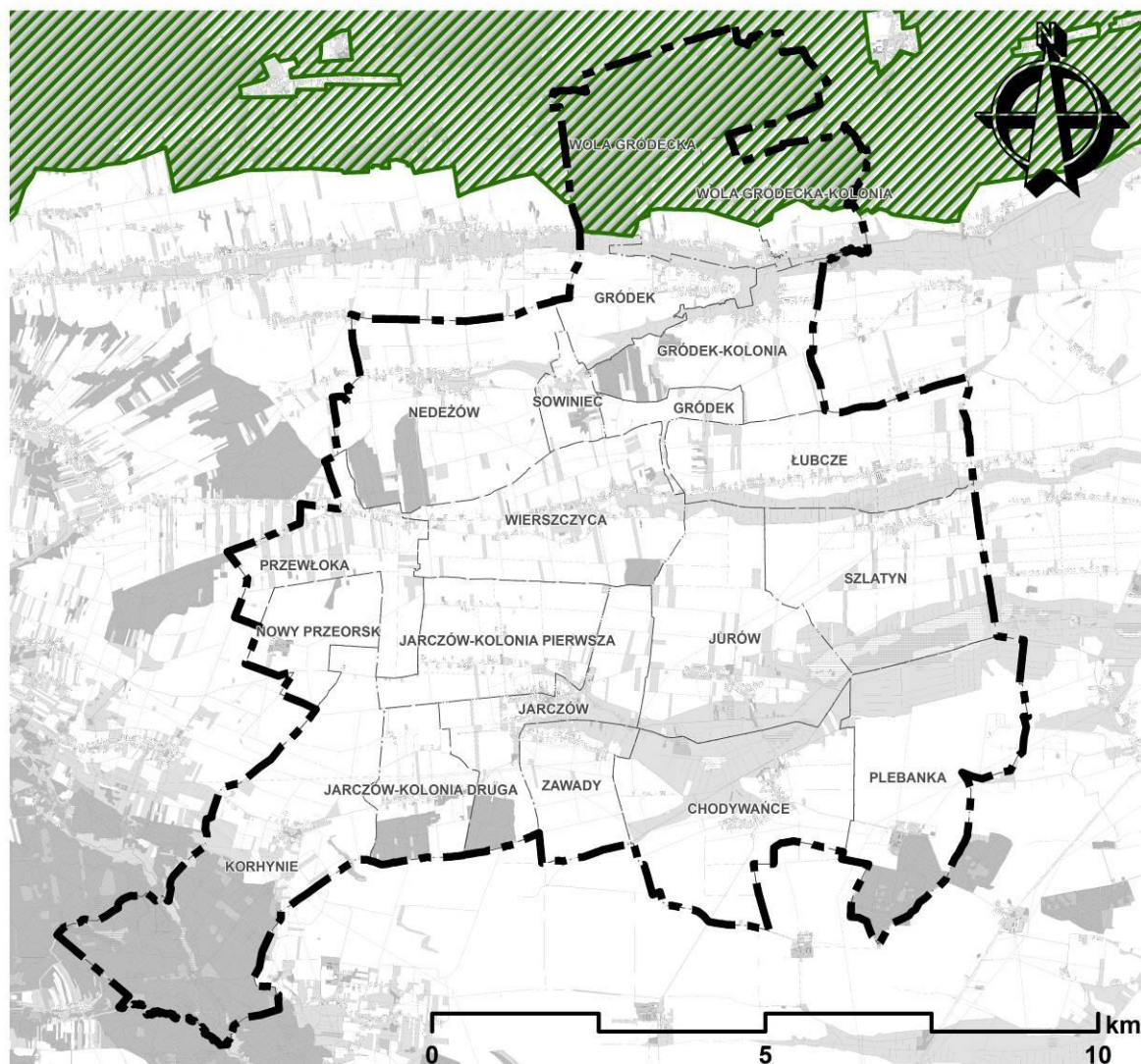
Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym również dla roślin. W zależności od wielkości i długości można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Istnieje kilka koncepcji o znaczeniu ogólnopolskim i regionalnym dotyczących systemów powiązań obszarów przyrodniczych.

Sieć ogólnopolska korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000

Koncepcja korytarzy ekologicznych została przedstawiona w projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 opracowanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska pod redakcją Jędrzejewskiego. W ramach projektu wyznaczono spójną sieć, obejmującą zarówno wszystkie ważne obszary przyrodnicze (obszary węzłowe), jak i korytarze ekologiczne łączące je w ekologiczną całość. Korytarze wskazano przy uwzględnieniu łączności pomiędzy różnymi elementami siedliska przyrodniczego, a także dróg migracji zwierząt – posłużono się dostępnymi danymi o przemieszczaniu się dużych ssaków kopytnych (sarna, jeleń, dzik, łoś) i drapieżnych (niedźwiedź, wilk, ryś). Wyróżniono 7 korytarzy głównych, z czego na terenie gminy Jarczów występują obszary (Wola Gródecka, Wola Gródecka-Kolonia) znajdujące się w zasięgu Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) – korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a).

Główny (**G**) Korytarz Południowo-Centralny (**KPdC**) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Rysunek 16. Przebieg korytarza ekologicznego Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a) (źródło: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mystajek R. W., Niedziatkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011)

- granice administracyjne gminy Jarczów
- obręby ewidencyjne
- korytarz ekologiczny Lasy Roztocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a)

8.2 Walory krajobrazowe i turystyczne

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Gmina Jarczów jest gminą typowo rolniczą, w strukturze użytkowania przeważają grunty rolne,

z których największy udział mają pola uprawne. Grunty orne przeplatają się z użytkami zielonymi (łąki, pastwiska), sadami, terenami zadrzewionymi i zakrzewionymi oraz zwartymi kompleksami leśnymi.

Krajobraz dolinny związany jest z dolinami rzek Huczwa, Rzeczyca, Szyszła oraz ich dopływów, które w znacznej mierze zajmują zbiorowiska łąkowe oraz pastwiskowe. Rzeka Sołokija, przepływająca przez miejscowość Korhynie, po obu stronach otoczona jest gruntami leśnymi.

Lasy, występujące głównie w pobliżu północnej i południowo-zachodniej granicy w obrębie sołectw: Wola Gródecka, Korhynie oraz Plebanka, stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Jarczowa.

Krajobraz zurbanizowany reprezentowany jest przez zabudowę wiejską poszczególnych miejscowości, gdzie w strukturze zabudowy zdecydowanie dominują wolnostojące domy jednorodzinne oraz budynki w zabudowie zagrodowej zlokalizowane głównie wzdłuż dróg powiatowych. Najbardziej zwarty układ zabudowy z wykształconą funkcjonalną częścią centralną posiada miejscowość Jarczów, która jako siedziba gminy stanowi lokalny ośrodek administracyjny oraz usługowy. Tamtejsza struktura przestrzenna jest wynikiem historycznego przekształcenia osady wiejskiej w miasto. Centralną część miejscowości charakteryzuje regularny układ ulic, zwarta zabudowa oraz występowanie obiektów usług publicznych takich jak: urząd gminy, dom kultury oraz kościoł. Pozostałe osady w większości tworzą wsie typu ulicówek lub rzędówek poprzerywane miejscowo użytkami rolnymi. Wyjątkiem są miejscowości Nowy Przeorsk i Plebanka powstałe na terenach dawnych Państwowych Gospodarstw Rolnych¹⁵. Wspomniane osady charakteryzuje występowanie zwartej zabudowy otoczonej wielkopowierzchniowymi polami uprawnymi.

Pośród współczesnej zabudowy na terenie gminy zachowały się liczne obiekty historyczne. W gminie Jarczów znajdują się cztery obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, wśród których figurują dwie świątynie (kościół par. pw. św. Anny, dzwonnica, cmentarz; cerkiew grecko-katolicka, ob. kościół rzymskokatolicki pw. św. Stanisława) oraz dwa obiekty związane z zabudową dworską lub pałacową (kordegarda pałacowa (na placu szkolnym); zespół dworski: dwór, park). W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się 37 obiektów (z wyłączeniem obiektów ujętych w rejestrze zabytków). Najczęściej należą do nich przydrożne kapliczki, krzyże oraz cmentarze, a najstarsze z nich pochodzą z XV i XVI wieku. Ponadto w obrębie gminy Jarczów zlokalizowane są 303 stanowiska archeologiczne ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego

Dnia 11 marca 2025 r. Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XCVIII/1792/2025 przyjął projekt Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, w celu zasięgnięcia opinii podmiotów wymienionych w ustawie. W projekcie audytu krajobrazowego wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa lubelskiego (w tym na obszarze gminy Jarczów) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych¹⁶. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje

¹⁵ Raport o stanie Gminy Jarczów za rok 2024

¹⁶ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na terenie gminy Jarczów zidentyfikowano łącznie 4 typy (bagiennie-łąkowe – głównie bezleśne, leśne, wiejskie, podmiejskie i osadnicze) oraz 6 podtypów krajobrazu, które zaprezentowano w tabeli 17 oraz na rysunku 17. Na obszarze gminy Jarczów wskazano dwa krajobrazy priorytetowe o kodach: 06-851.13-02, 06-851.13-37.

Tabela 17. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Jarczów (źródło: Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego, 2025)

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
2. Bagiennie-łąkowe – głównie bezleśne 2d. Z dominacją torfowisk niskich	krajobrazy dolin	06-343.22-35	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)
	krajobrazy dolin	06-851.13-21	-
	krajobrazy dolin	06-851.21-07	A.1.3. Eksploatacja torfu (zagrożenia potencjalne, duże) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy obniżeń i kotlin	06-343.22-79	A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu) A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie (zagrożenia istniejące, niewielkie, o słabnącym natężeniu) D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe) D.3.3. Zanieczyszczenie wód (zagrożenia potencjalne, niewielkie)
	krajobrazy pagórkowate	06-851.13-11	-

	krajobrazy pagórkowate	06-851.13-12	<p>A.1.3. Eksploatacja torfu (zagrożenia potencjalne, duże)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o słabnącym natężeniu)</p>
	krajobrazy faliste	06-851.21-04	-
<p>6. Wiejskie</p> <p>6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk</p>	krajobrazy wzgórzowe	06-343.22-85	<p>A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.4. Zawężanie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)</p> <p>C.2.1. Brak dbałości o estetyczne wkomponowanie tras i węzłów komunikacyjnych w otaczający krajobraz (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.2.3. Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrza</p>

			<p>krajobrazowych itp. (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)</p> <p>D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p>
	krajobrazy wzgórzowe	06-851.13-37*	<p>A.1.3. Eksploatacja torfu (zagrożenia potencjalne, duże)</p> <p>A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>B.1.3. Niszczenie dziedzictwa archeologicznego (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>B.2.3. Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń) (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, duże, względnie stałe)</p> <p>C.3.1. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p>
<p>6. Wiejskie</p> <p>6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola</p>	krajobrazy wzgórzowe	06-343.22-76	<p>A.1.7. Erozja gleb (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej</p>

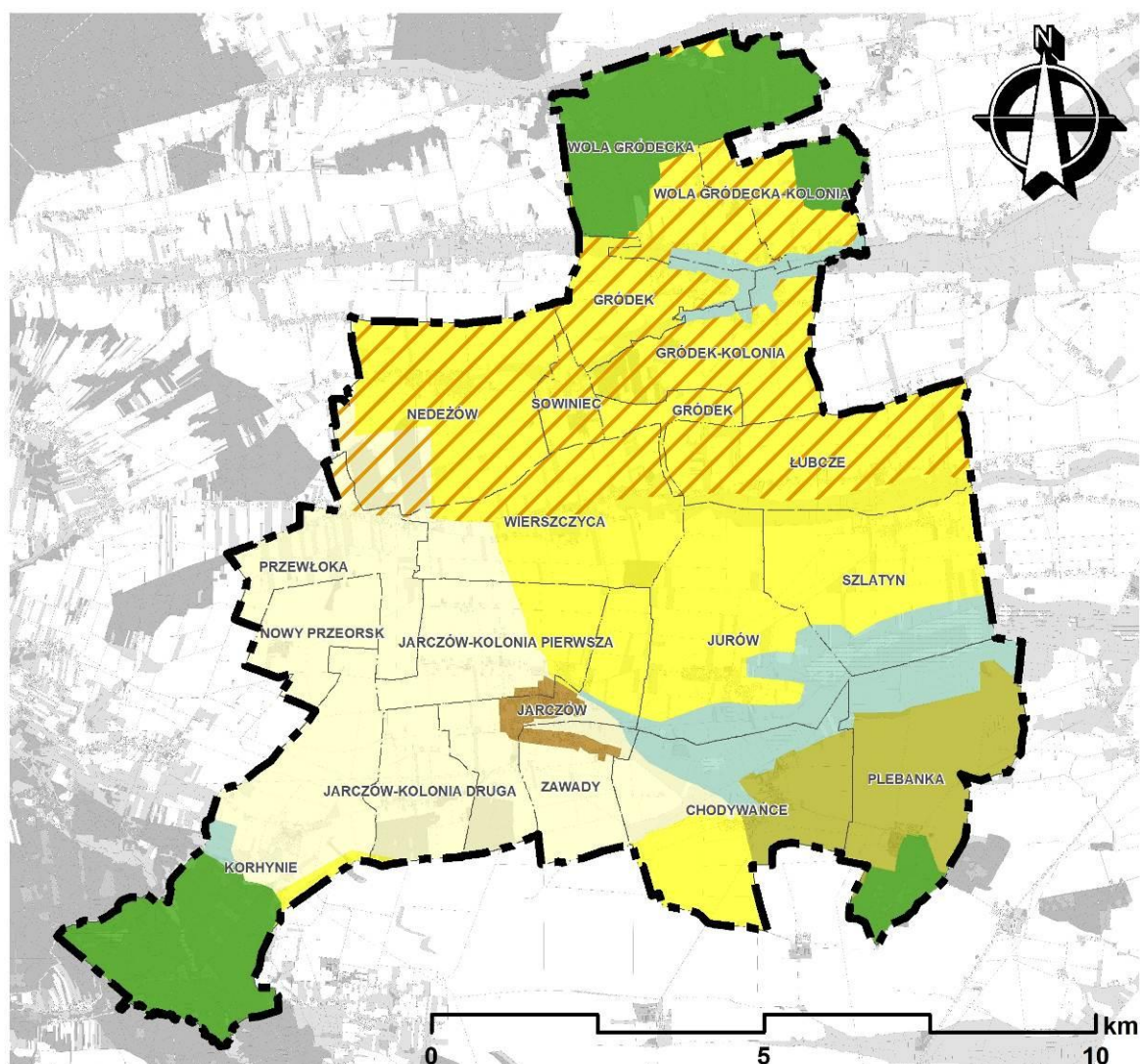
			<p>(zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.1. Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.2. Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.4. Zawężanie szerokości naturalnych i półnaturalnych stref ekotonowych (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności biologicznej (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>B.3.1. Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów (zagrożenia potencjalne, niewielkie)</p> <p>B.3.2. Zanikanie charakterystycznego przestrzennego układu pól, zadrzewień oraz miedz, w postaci szachownicy pól, układu łąkowego, niwowego itp., stanowiącego wyróżnik regionu – tekstury i faktury krajobrazu (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>B.6.1. Zaburzenia struktury przestrzennej, wiodącej funkcji oraz degradacja <i>genius loci</i> i <i>sacrum</i> miejsc kultu religijnego (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.1.1. Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i</p>
--	--	--	--

			<p>architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.2.3. Zarastanie roślinnością drzewiastą i krzewiastą ostańców skalnych i ruin zamków oraz muraw kserotermicznych, zamykanie komponowanych historycznych widoków, panoram i wnętrza krajobrazowych itp. (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.3.1. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p> <p>C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania (zagrożenia potencjalne, umiarkowane)</p>
	<p>krajobrazy wzgórzowe</p>	<p>06-851.13-02*</p>	<p>A.1.3. Eksploatacja torfu (zagrożenia potencjalne, duże)</p> <p>A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.1.6. Składowiska odpadów (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)</p> <p>A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>B.1.3. Niszczanie dziedzictwa archeologicznego (zagrożenia istniejące, niewielkie, względnie stałe)</p> <p>B.2.3. Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu</p>

			<p>krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń) (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.3.1. Zagrożenie tożsamości krajobrazu wskutek mieszania się wzorców lokalnych i procesów globalnych w danym obszarze (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p> <p>C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania (zagrożenia istniejące, umiarkowane, o narastającym natężeniu)</p>
	krajobrazy faliste	06-851.21-10	-
<p>6. Wiejskie</p> <p>6e. Z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk</p>	krajobrazy faliste	06-851.21-11	<p>A.1.3. Eksploatacja torfu (zagrożenia potencjalne, duże)</p> <p>A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.1.6. Składowiska odpadów (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)</p> <p>A.1.8. Wykopy, nasypy, obwałowania i kopce (zagrożenia istniejące, niewielkie, o narastającym natężeniu)</p> <p>A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej (zagrożenia istniejące, umiarkowane, względnie stałe)</p>
<p>8. Podmiejskie i osadnicze</p> <p>8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim</p>	krajobrazy wzgórzowe	06-343.22-77	-

*krajobraz priorytetowy

Rysunek 17. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Jarczów (źródło: Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego, 2025)

▬ granice administracyjne gminy Jarczów

▬ obręby ewidencyjne

▨ krajobraz priorytetowy

typ i podtyp krajobrazu:

2. Bagienno-łąkowe – głównie bezleśne

2d. Z dominacją torfowisk niskich

3. Leśne

3b. Z przewagą siedlisk lasowych

6. Wiejskie

6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk

6. Wiejskie

6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola

6. Wiejskie

6e. Z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk

8. Podmiejskie i osadnicze

8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim

9 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

9.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa lubelskiego wydzielone zostały 2 strefy – gmina Jarczów zalicza się do strefy lubelskiej.

Tabela 18. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń strefy lubelskiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin (źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim – raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ¹⁷	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A/A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów docelowych;
- klasa A1 – jeżeli stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziom docelowy;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie lubelskim – raport wojewódzki za rok 2024, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 2025 na obszarze strefy lubelskiej największym problemem są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie

¹⁷ dla roślin NO_x

wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień), co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja” pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. W sezonie letnim rejestrowany był również wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz, w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, przemysłowanie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Gmina Jarczów położona jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych: Sołokija do granicy państwa wraz z Dopływami I i II spod Żurawiec do granicy państwa RW2000062671414591, Rzeczyca do granicy państwa wraz z Dopływem spod Oserdowa do granicy państwa RW2000062671414839, Kanał Hopkie RW20001526714216, Huczwa RW20001626714213.

Monitoringiem¹⁸ prowadzonym przez GIOŚ objęte są wszystkie ww. JCWP.

Tabela 19. Ocena stanu JCWP na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

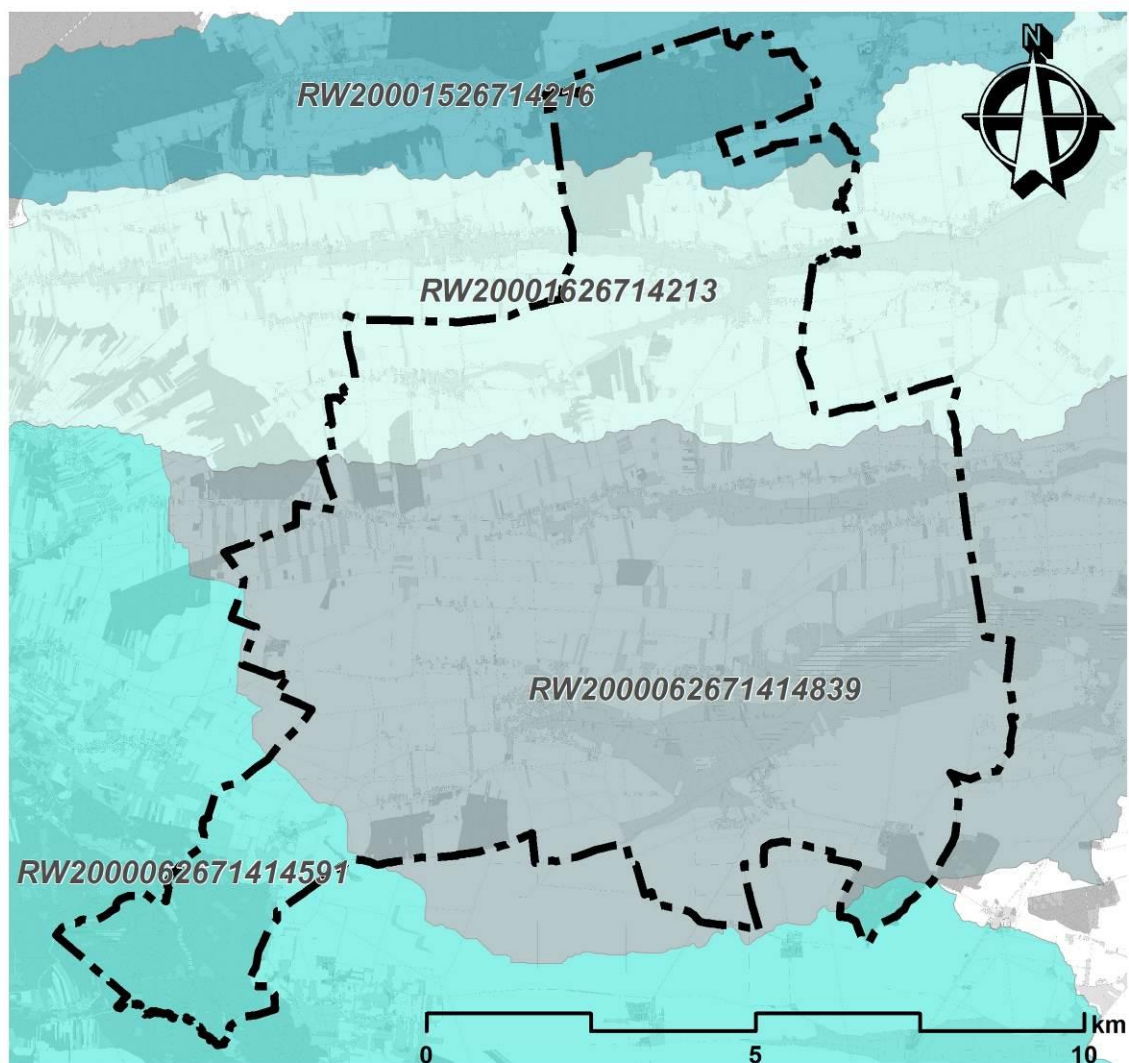
nazwa i kod JCWP	stan / potencjał ekologiczny	wskaźniki determinujące potencjał ekologiczny	stan chemiczny	wskaźniki determinujące stan chemiczny	stan ogólny
Sołokija do granicy państwa wraz z Dopływami I i II spod Żurawiec do granicy państwa RW2000062671414591	umiarkowany stan ekologiczny	BZT5, przewodność, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrobezkręgowce	poniżej dobrego	benzo(a)piren	zły
Rzeczyca do granicy państwa wraz z Dopływem spod Oserdowa do granicy państwa RW2000062671414839	słaby stan ekologiczny	BZT5, OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren	zły
Kanał Hopkie RW20001526714216	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	brak danych	nie dotyczy	zły

¹⁸ JCWP posiadające ustalony ppk w okresie 2016-2021, 2022-2027.

Huczwa RW20001626714213	umiarkowany stan ekologiczny	przewodność	dobry	związki tributylocyny	zły
----------------------------	---------------------------------	-------------	-------	--------------------------	-----

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* stan ww. JCWP jest zły i istnieje zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych

Rysunek 18. Jednolite Części Wód Powierzchniowych (źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych IlaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie)

granice administracyjne gminy Jarczów

JCWP

Sołokija do granicy państwa wraz z Dopływami I i II spod Żurawiec do granicy państwa RW2000062671414591

Rzeczyca do granicy państwa wraz z Dopływem spod Oserdowa do granicy państwa RW2000062671414839

Kanał Hopkie RW20001526714216

Huczwa RW20001626714213

Tabela 20. Charakterystyka JCWP (źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022 r.)

numer i nazwa JCWP	Sołokija do granicy państwa wraz z Dopływami I i II spod Żurawiec do granicy państwa RW2000062671414591	Rzeczycza do granicy państwa wraz z Dopływem spod Oserdowa do granicy państwa RW2000062671414839	Kanał Hopkie RW20001526714216	Huczwa RW20001626714213
status	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
stan	zły	zły	zły	zły
presje determinujące stan wód	<p>presje troficzne – odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)</p> <p>presje zasalające – eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)</p> <p>presje hydromorfologiczne – budowie piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe</p> <p>presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo</p>	<p>presje troficzne – źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)</p> <p>presje zasalające – eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)</p> <p>presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe</p> <p>presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo</p>	<p>presje troficzne – nawożenie i depozycja</p> <p>presje zasalające – eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)</p> <p>presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne</p>	<p>presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe</p> <p>presje chemiczne – rozproszone - rolnictwo, leśnictwo</p>
cele środowiskowe	<p>dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>	<p>dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>dobry stan chemiczny</p>	<p>umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)</p> <p>dobry stan chemiczny</p>	<p>umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)</p> <p>stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona

środowiskowego				
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego,	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

<p>w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>				
<p>obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie</p>	<p>Krasnobrodzki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Południoworoztoczański Park Krajobrazowy, Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu (woj. podkarpackie), obszar Natura 2000 Roztocze, obszar Natura 2000 Dolina Sołokij, obszar Natura 2000 Uroczyska Roztocza Wschodniego, obszar Natura 2000 Minokąt, pomnik przyrody, użytki ekologiczne</p>	<p>obszar Natura 2000 Dolina Szyszły, obszar Natura 2000 Dolina Sołokij, obszar Natura 2000 Łąki nad Szyszłą,</p>	<p>obszar Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy</p>	<p>obszar Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy</p>
<p>obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>	<p>nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym</p>

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Jarczów położona jest w granicach JCWPd nr 121.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Jarczów nie znajduje się żaden punkt pomiarowy monitoringu diagnostycznego, najbliższe punkty pomiarowe zlokalizowane są w granicach gmin sąsiednich – Tomaszów Lubelski, Rachanie.

Tabela 21. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w 2022 r. (źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania, marzec 2023)

powiat/gmina	miejsowość (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	klasa jakości w punkcie
tomaszowski/Tomaszów Lubelski	Tomaszów Lubelski (305)	121	swobodne	II (wody dobrej jakości)
tomaszowski/Rachanie	Wożuczyn (1241)	121	napięte	II (wody dobrej jakości)

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022 r.)* wody podziemne JCWPd nr 121 charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy).

JCWPd nr 121 stanowi jednolitą część wód podziemnych przeznaczoną do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

W granicach JCWPd nr 121 znajdują się obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie (rezerваты przyrody – 1, parki krajobrazowe – 4, obszary Natura 2000 OSO – 6, obszary Natura 2000 SOO – 12, obszary chronionego krajobrazu – 4, użytki ekologiczne – 10, pomniki przyrody – 1).

9.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Stan rozumiany jako jakość poszczególnych elementów środowiska, należy określić jako umiarkowanie dobry. Przekroczenia jakości powietrza dotyczą pojedynczych elementów (B(a)P, O₃) w skali całego województwa lubelskiego, ogólny stan wód powierzchniowych został uznany za zły, natomiast stan wód podziemnych jest dobry.

Do głównych zagrożeń środowiska interpretowanych jako zagrożenie dla zdrowia ludności na terenie gminy Jarczów można zaliczyć:

- Nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa, niekorzystny stosunek długości sieci wodociągowej do kanalizacyjnej, siecią wodociagową objęte jest 68,4% ludności, natomiast siecią kanalizacyjną 14,9% ludności. Spływ nieoczyszczonych ścieków bytowych niesie za sobą zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, powierzchniowych oraz gleb, a tym samym siedlisk i żyjących tam gatunków zwierząt – należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych.
- Działalność rolnicza zagraża wodom podziemnym i powierzchniowym głównie poprzez niewłaściwe lub nadmierne stosowanie gnojowicy, nawozów organicznych, środków ochrony roślin. Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma charakter wielkopowierzchniowy i jest trudny do opanowania.
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków.

10 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska prowadzone na terenie gminy Jarczów od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Analiza polityki przestrzennej gminy Jarczów zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałą Nr VII/35/11 Rady Gminy Jarczów z dnia 25 sierpnia 2011 r.; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do

uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2026 r.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

11 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

11.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

11.1.1 Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, speływania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem istnieje obowiązek uwzględniania w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy - ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538) oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82), zgodnie z którą ochrona gruntów rolnych polega m.in. na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej/leśnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej/nieleśnej i ruchów masowych ziemi (art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 pkt 2). Obowiązek prowadzenia obserwacji

i rejestru terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 110a ust. 1) posiada starosta.

Na obszarze gminy Jarczów zgodnie z danymi Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej PIG-PIB nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

11.1.2 Zagrożenie powodziowe

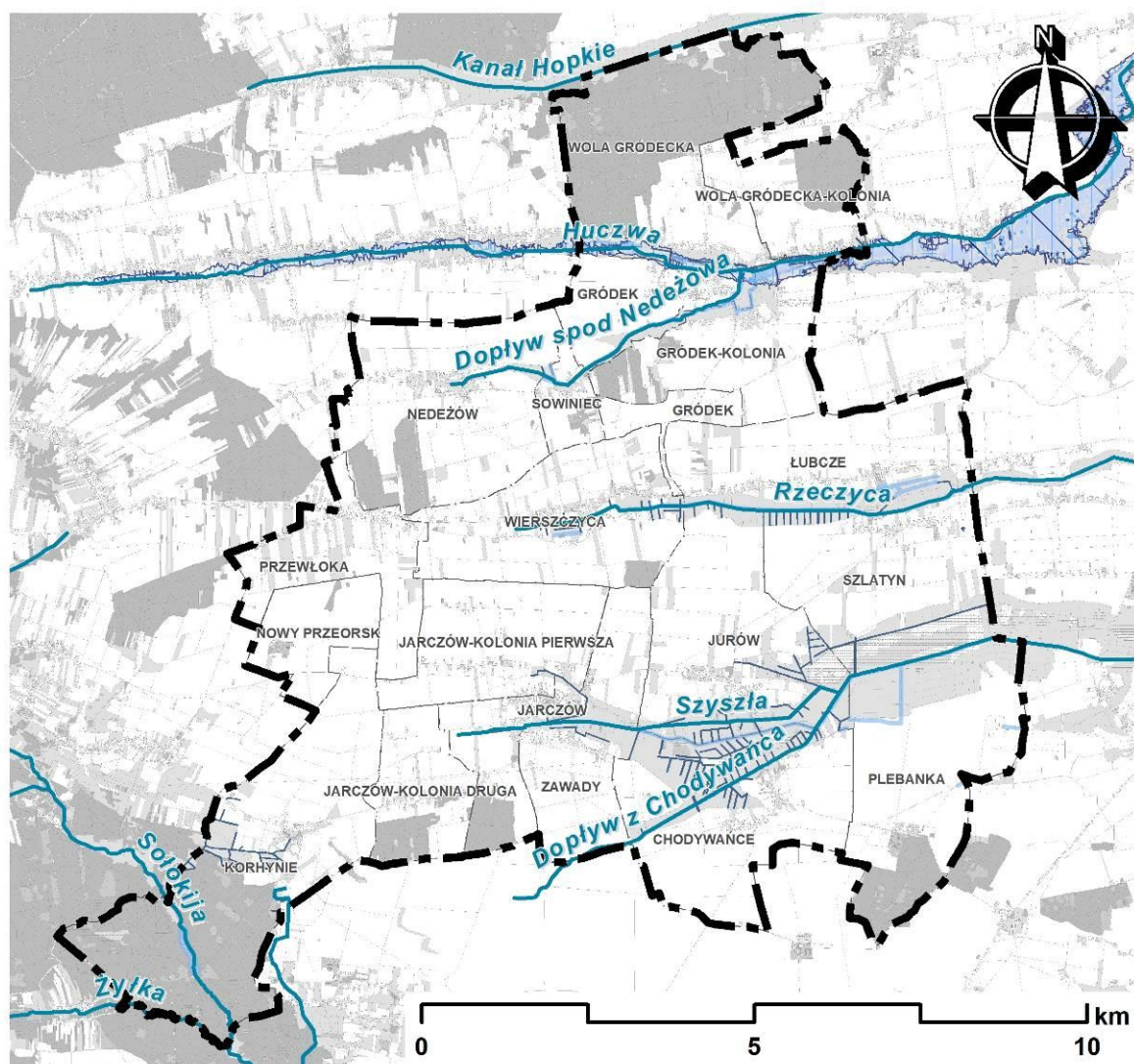
Na terenie gminy Jarczów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Huczwa. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP)¹⁹. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie).

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Huczwa znajdują się niezabudowane grunty rolne, pozostałe rzeki przepływające przez obszar gminy nie stanowią zagrożenia powodziowego. Huczwa nie została obwałowana.

---

¹⁹ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

Rysunek 19. Zagrożenie powodziowe w gminie Jarczów (źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie)

- granice administracyjne gminy Jarczów
- obręby ewidencyjne
- rzeki
- rowy melioracyjne
- zbiorniki wodne
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739) na terenie gminy Jarczów nie jest planowana realizacja budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar gminy obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- Budowa i rozwój lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią.
- Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń.
- Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym i rekomendacje zmian.
- Inicjowanie badań naukowych i analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym w warunkach niepewności.
- Gromadzenie i udostępnianie danych i informacji o szkodach i ryzyku powodziowym w ujednoliconej formie i zakresie na obszarze całego kraju.
- Inicjowanie programów edukacyjnych dla różnych odbiorców, w tym również dostarczanie materiałów metodycznych i edukacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.
- Realizacja programów edukacyjno-promocyjnych dla różnych odbiorców w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym.

11.1.3 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałas

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Gmina Jarczów charakteryzuje się dobrym stanem klimatu akustycznego, z uwagi na brak dużych zakładów przemysłowych oraz położenie poza szlakami komunikacyjnymi rangi krajowej czy wojewódzkiej. Obciążenie ruchem samochodowym prowadzących przez gminę dróg powiatowych oraz gminnych jest umiarkowane, wręcz ma charakter lokalny, co przekłada się na małą uciążliwość akustyczną. Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika on z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zgodnie z *Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie lubelskim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie (Lublin, czerwiec 2025)* w 2024 r. na terenie województwa lubelskiego pomiary przeprowadzono w 36 punktach pomiarowych w ramach dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast (stała sieć monitoringu) oraz w 48 punktach pomiarowych w ramach czteroletniego cyklu pomiarowego (monitoring badawczy) na obszarze gmin wiejskich. Na terenie gminy Jarczów znalazł się jeden punkt pomiarowy. Zgodnie z analizą wyników pomiarów poziomów PEM dla stałej sieci monitoringu jak również dla monitoringu badawczego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E^{20} nie przekroczył wartości 1 (w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Jarczowie wartość wskaźnika WM_E wyniosła 0,04). Oznacza to, że na monitorowanych obszarach województwa lubelskiego poziomy PEM są bardzo niskie. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego w powiecie tomaszowskim w latach 2021 – 2024 (monitoring badawczy) wyniosło 0,38 V/m.

Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych tj.:

- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

11.1.4 Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna.

Gmina Jarczów nie posiada zbiorowego systemu zaopatrzenia w ciepło, sieci ciepłowniczej. Ogrzewanie budynków oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła, w których wykorzystywane są paliwa stałe (węgiel, drewno, biomasa). W obrębie gminy Jarczów nie występuje sieć gazowa.

---

²⁰ WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}). Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg, głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Na terenie gminy Jarczów nie występują duże zakłady produkcyjne, które mogłyby stanowić źródło znacznych emisji dwutlenku węgla do atmosfery.

11.1.5 Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych

Zagrożenie dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych może stanowić nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa w przypadku, gdy rozwój sieci kanalizacyjnej nie idzie w parze z rozwojem sieci wodociągowej. Zgodnie z danymi GUS z 2024 r., na obszarze gminy Jarczów, z wodociągu korzysta 68,4% mieszkańców, natomiast do sieci kanalizacyjnej podłączone jest jedynie 14,9% mieszkańców. Na terenach, gdzie budowa kanalizacji sanitarnej nie jest ekonomicznie uzasadniona mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych. Niewłaściwe zagospodarowanie ścieków, np. w nieszczelnych szambach, stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Na terenie gminy Jarczów znajduje się 510 sztuk zbiorników bezodpływowych oraz 10 oczyszczalni przydomowych (GUS, stan na 31 XII 2024 r.).

Na terenie gminy znajdują się trzy oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Jarczowie – oczyszczalnia typu SBR funkcjonuje od 2005 r., a po przebudowie od 2008 r. w oparciu o działanie osadu czynnego nisko obciążonego z przedłużonym okresem napowietrzania. Ścieki do oczyszczalni z miejscowości Jarczów oraz Jarczów-Kolonia Pierwsza dostarczane są kanalizacją grawitacyjną. Przepustowość oczyszczalni wynosi 100 m³/d, przy obciążeniu RLM = 1000.
- oczyszczalnia ścieków w Nowym Przeorsku – oczyszczalnia typu BIOCOMPACT (BCT-S), o obciążeniu RLM = 60, obsługuje osiedle mieszkaniowe w Nowym Przeorsku.
- oczyszczalnia ścieków w Plebance – oczyszczalnia typu SBR HYPERJET, o obciążeniu RLM = 175, obsługuje osiedle mieszkaniowe w Plebance.

Działalność rolnicza zagraża wodom podziemnym i powierzchniowym głównie poprzez niewłaściwe lub nadmierne stosowanie gnojowicy, nawozów organicznych, środków ochrony roślin. Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma charakter wielkopowierzchniowy i jest trudny do opanowania.

11.1.6 Zagrożenia dla jakości gleb

Do procesów niszczących glebę zalicza się głównie:

- wyczerpywanie się składników odżywczych;
- degradacja gleb – obniżenie wartości użytkowej gleb;

- denudacja – zniszczenie profilu glebowego, zmęczenie gleb;
- zanieczyszczenie chemiczne gleb;
- zbyt małe nawożenie organiczne, co prowadzi do utraty próchnicy;
- wyczerpywanie się składników odżywczych, stosowanie zbyt ciężkiego sprzętu uprawowego, co powoduje pogarszanie się struktury gleb.

11.1.7 Zagrożenia dla ekosystemów leśnych

Zgodnie z *Programem Ochrony Przyrody* stanowiącym część *Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów na lata 2020 – 2029 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020, RDLP w Lublinie* w zasięgu Nadleśnictwa Tomaszów wśród zagrożeń antropogenicznych zagrażających ekosystemom leśnym wymienia się:

- wywożenie do lasu śmieci (przez okolicznych mieszkańców) oraz zaśmiecanie lasu (przez turystów, grzybiarzy);
- nadmierną penetrację lasów w okresie zbioru grzybów przez ludność (miejscową, turystów, wczasowiczów);
- nielegalną wycinkę i kradzież drewna;
- kłusownictwo;
- kradzieże sadzonek z upraw i niszczenie drzewek;
- wyrzucanie śmieci z samochodów w trakcie przejazdu przez lasy;
- celowe podpalenia lasu;
- niszczenie urządzeń turystycznych, tablic informacyjnych i ostrzegawczych;
- niszczenie i kaleczenie drzew;
- niszczenie stanowisk roślin chronionych;
- płoszenie zwierzyny, niszczenie gniazd, mrowisk.

11.1.8 Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

Obszar Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin, zwierząt i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony:

- **6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Zagrożenia istniejące

A02.01 intensyfikacja rolnictwa

Łąki koszone są zbyt nisko, częściej niż raz na rok, w nieodpowiednim okresie i pokos pozostawiany jest zbyt długo na łące. Pozostawienie pokosu wpływa na siedlisko podobnie jako gromadzenie się wojłoku. Łąki podsiewane są również mieszankami szlachetnych traw.

A02.03 usuwanie trawy pod grunty orne

Stwierdzono w centralnej części doliny usuwanie trawy pod grunty orne. W wyniku tego doprowadzono do całkowitego zniszczenia siedliska.

A03.03 zaniechanie / brak koszenia

Brak użytkowania łąk (koszenia) prowadzi do sukcesji trzciny pospolitej *Phragmites australis* oraz wierzb. Gromadzi się również na łąkach wojłok, który prowadzi do zubożenia florystycznego łąk (zanik gatunków światłożądnych o niskich zdolnościach konkurencyjnych).

K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

Wkraczanie trzciny pospolitej i wierzb prowadzi do ustępowania gatunków o niskich zdolnościach konkurencyjnych.

K02.02 nagromadzenie materii organicznej

Gromadzenie się wojłoku prowadzi do zubożenia florystycznego łąk (zanik gatunków światłożądnych o niskich zdolnościach konkurencyjnych).

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

W sąsiedztwie siedlisk funkcjonują rowy melioracyjne, które mogą przyczynić się do odwodnienia terenu, w szczególności przy niesprawnych urządzeniach piętrzących. Udrożniono rów w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska.

B01.01 zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)

W obszarze stwierdzono zalesienie płatu ok. 1 ha siedliska, najprawdopodobniej w latach 2007-2008. W wyniku zalesienia siedliska zostało zniszczone. Zalesienie prowadziło do zmian stosunków wodnych oraz zaniku gatunków o niskich zdolnościach konkurencyjnych.

H02.06 rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem A08 nawożenie /nawozy sztuczne/

Siedlisko nie znosi zbyt intensywnego nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ wpływa to na eutrofizację siedliska.

Zagrożenia potencjalne

A02 zmiana sposobu uprawy, A06.02 wieloletnie uprawy nieдрzewne, A06.03 produkcja biopaliw

Zmiana sposobu uprawy łąk polegająca na wprowadzeniu upraw wieloletnich oraz wierzb energetycznej może powodować całkowite zniszczenie siedliska.

B01 zalesianie terenów otwartych

Zalesienia terenów łąkowych może powodować całkowite zniszczenie siedliska. Należy ograniczyć możliwość wprowadzania nowych zalesień.

E urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Wprowadzanie funkcji zabudowy może powodować zniszczenie siedliska w obrębie obszaru zainwestowania oraz dodatkowo pośrednio wpływa na zmianę stosunków wodnych, w tym głównie odwodnienie sąsiednich terenów.

J02.01. osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

Siedlisko zależne jest od okresowego występowania wysokiego poziomu wód gruntowych. Podejmowane są na terenie ostoi próby udrażniania rowów melioracyjnych, bez jednoczesnej modernizacji urządzeń melioracyjnych, co powoduje jedynie osuszanie terenu i zanik gatunków wilgociolubnych.

- **7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak

Zagrożenia istniejące*A03.03 zaniechanie / brak koszenia*

Brak użytkowania torfowisk (koszenia) prowadzi do sukcesji trzciny pospolitej *Phragmites australis* oraz wierzb. Gromadzi się również na łąkach wojłok, który prowadzi do zubożenia florystycznego torfowisk (zanik gatunków światłożądnych o niskich zdolnościach konkurencyjnych).

K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

Wkraczanie trzciny pospolitej i wierzb prowadzi do ustępowania gatunków o niskich zdolnościach konkurencyjnych.

K02.02 nagromadzenie materii organicznej

Gromadzenie się wojłoku prowadzi do zubożenia florystycznego łąk (zanik gatunków światłożądnych o niskich zdolnościach konkurencyjnych).

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

W sąsiedztwie siedlisk funkcjonują rowy melioracyjne, które przyczyniają się do odwodnienia terenu, w szczególności przy niesprawnych urządzeniach piętrzących. Udrożniono rów w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska, co bezpośredni zagraża siedlisku.

Zagrożenia potencjalne

H02.06 rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, A08 nawożenie /nawozy sztuczne/

Siedlisko zależne jest od występowania czystych wód gruntowych i nie znosi nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ może wpływać to na eutrofizację siedliska.

A02 zmiana sposobu uprawy, A06.02 wieloletnie uprawy nieдрzewne, A06.03 produkcja biopaliw

Zmiana sposobu uprawy torfowisk polegająca na wprowadzeniu upraw wieloletnich oraz wierzby energetycznej może powodować całkowite zniszczenie siedliska.

B01 zalesianie terenów otwartych

Zalesienia terenów torfowiska może powodować całkowite zniszczenie siedliska.

E urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Wprowadzanie funkcji zabudowy może powodować zniszczenie siedliska w obrębie obszaru zainwestowania oraz dodatkowo pośrednio wpływa na zmianę stosunków wodnych, w tym głównie odwodnienie sąsiednich terenów.

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

Siedlisko zależne jest od stałego występowania wysokiego poziomu wód gruntowych. Podejmowane są na terenie ostoi próby udrażniania rowów melioracyjnych, które mogą doprowadzić do zniszczenia siedliska.

- o **3260** Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*

Zagrożenia istniejące

J02.03.02 regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych

Siedlisko wrażliwe na niewłaściwą konserwację rzek. Zbyt intensywne oczyszczanie cieku może doprowadzić do zmian jego struktury.

K04 międzygatunkowe interakcje wśród roślin

Brak bieżącej konserwacji, w warunkach antropogenicznego przekształcenia koryta cieku, prowadzi do ekspansji moczarki kanadyjskiej.

Zagrożenia potencjalne

J02.05.02 modyfikowanie prądów rzecznych

Siedlisko zależne od stałego przepływu wody w rzece. Ograniczenie (zmniejszenie) prędkości przepływu w rzece negatywnie może wpływać na stan siedliska.

J02.05.04 zbiorniki wodne

Budowa zbiorników wodnych może powodować ograniczenie przepływu w rzece i stworzenie warunków nieodpowiednich dla gatunków roślin występujących w siedlisku.

H02.06 rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem

Siedlisko zależne jest od występowania czystych wód gruntowych i nie znosi nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ może wpływać to na eutrofizację siedliska.

A08 nawożenie /nawozy sztuczne/

Siedlisko zależne jest od występowania czystych wód gruntowych i nie znosi nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ może wpływać to na eutrofizację siedliska.

H01.08 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych

Siedlisko zależne jest od występowania czystych wód powierzchniowych i nie znosi zanieczyszczeń wód zasilających.

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

Zmiana stosunków wodnych w strefie zasilania cieków może doprowadzić do zaniku siedliska.

- **1617** Starodub łąkowy *Ostericum palustre*

Zagrożenia istniejące*A02.01 intensyfikacja rolnictwa*

Łąki koszone są w nieodpowiednim okresie (zbyt wcześnie) co powoduje, że osobniki nie wytwarzają nasion. Pozostawienie pokosu wpływa na siedlisko podobnie jako gromadzenie się wojujki. Łąki podsiewane są również mieszankami szlachetnych traw.

A02.03 usuwanie trawy pod grunty orne

Stwierdzono w centralnej części doliny usuwanie trawy pod grunty orne. W wyniku tego zniszczono siedlisko gatunku na znacznej powierzchni.

A03.03 zaniechanie / brak koszenia

Brak użytkowania łąk (koszenia) prowadzi do sukcesji trzciny pospolitej *Phragmites australis* oraz wierzb. Gromadzi się również na łąkach wojujki, który prowadzi do ograniczenia liczebności osobników.

K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

Wkraczanie trzciny pospolitej i wierzb prowadzi do zmniejszenia liczebności osobników oraz zmniejszenia się liczby osobników generatywnych.

K02.02 nagromadzenie materii organicznej

Gromadzenie się wojłoku prowadzi do liczebności osobników oraz zmniejszenia się liczby osobników generatywnych.

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych.

Gatunek zależny od okresowego występowania wysokiego poziomu wód gruntowych. W sąsiedztwie siedlisk gatunku funkcjonują rowy melioracyjne, które mogą przyczynić się do odwodnienia terenu, w szczególności przy niesprawnych urządzeniach piętrzących. Na części obszaru udrożniono rowy melioracyjne, co przy braku piętrzenia spowodowało obniżenie poziomu wód gruntowych od 0,5 do 1,5 m.

B01.01 zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)

Stwierdzono zalesienia siedliska gatunkami rodzimymi. Zalesienie prowadzi do zniszczenia siedliska i gatunku.

Zagrożenia potencjalne*H02.06 rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, A08 nawożenie /nawozy sztuczne/*

Gatunek nie znosi zbyt intensywnego nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ może wpływać to na eutrofizację siedliska gatunku.

A02 zmiana sposobu uprawy, A06.02 wieloletnie uprawy nieдрzewne, A06.03 produkcja biopaliw

Zmiana sposobu uprawy łąk polegająca na wprowadzeniu upraw wieloletnich oraz wierzb energetycznej może powodować całkowite zniszczenie siedliska gatunku.

B01 zalesianie terenów otwartych

Zalesienia terenów łąkowych mogą powodować całkowite zniszczenie siedliska gatunku. Należy ograniczyć możliwość wprowadzania nowych zalesień.

E urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Wprowadzanie funkcji zabudowy może powodować zniszczenie siedliska gatunku w obrębie obszaru zainwestowania oraz dodatkowo pośrednio wpływa na zmianę stosunków wodnych, w tym głównie odwodnienie sąsiednich terenów.

- **1903** Lipiennik Loesela

Zagrożenia istniejące

A03.03 zaniechanie / brak koszenia

Brak użytkowania torfowisk (koszenia) prowadzi do sukcesji trzciny pospolitej *Phragmites australis* oraz wierzb. Gromadzi się również na łąkach wołtok, który prowadzi do zmniejszenia liczebności osobników oraz zmniejszenia powierzchni dogodnej do kiełkowania.

K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

Wkraczanie trzciny pospolitej i wierzb prowadzi do ustępowania gatunku o niskich zdolnościach konkurencyjnych.

K02.02 nagromadzenie materii organicznej

Gromadzenie się wołtoku prowadzi do zmniejszenia liczebności osobników oraz zmniejszenia powierzchni dogodnej do kiełkowania.

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

W sąsiedztwie siedlisk gatunku funkcjonują rowy melioracyjne, które mogą przyczynić się do odwodnienia terenu, w szczególności przy niesprawnych urządzeniach piętrzących. Udrożniono rów w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska, co bezpośrednio zagraża siedlisku.

Zagrożenia potencjalne

H02.06 rozproszone zanieczyszczenie wód podziemnych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem A08 nawożenie /nawozy sztuczne/

Siedlisko gatunku zależne jest od występowania czystych wód gruntowych i nie znosi nawożenia nawozami sztucznymi jak również nawozami organicznymi, ponieważ wpływa to na eutrofizację siedliska.

A02 zmiana sposobu uprawy, A06.02 wieloletnie uprawy nieдрzewne, A06.03 produkcja biopaliw

Zmiana sposobu uprawy torfowisk polegająca na wprowadzeniu upraw wieloletnich oraz wierzb energetycznej powoduje całkowite zniszczenie siedliska.

B01 zalesianie terenów otwartych

Zalesienia terenów torfowiska powoduje całkowite zniszczenie siedliska gatunku. Należy ograniczyć możliwość wprowadzania nowych zalesień.

E urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Wprowadzanie funkcji zabudowy powoduje zniszczenie siedliska gatunku w obrębie obszaru zainwestowania oraz dodatkowo pośrednio wpływa na zmianę stosunków wodnych, w tym głównie odwodnienie sąsiednich terenów.

J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych

Gatunek zależy jest od stałego występowania wysokiego poziomu wód gruntowych. Podejmowane są na terenie ostoi próby udrażniania rowów melioracyjnych, które mogą doprowadzić do zniszczenia siedliska gatunku.

Obszar Natura 2000 Żurawce PLH060029

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Żurawce PLH060029 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony:

- **5130** Zarośla jałowca pospolitego na murawach nawapiennych

Zagrożenia istniejące*A01 Uprawa*

Podorywanie / zaorywanie skrajnych płatów siedliska, które znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie pól uprawnych.

E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych

Na terenie ostoi znajdują dzikie składowiska odpadów. Zaśmiecanie płatów siedliska.

K02 Ewolucja biocenotyczna

Wkraczanie gatunków drzewiastych i sukcesja w kierunku lasu.

Zagrożenia potencjalne*B01.01 Zalesianie*

Możliwość zalesiania odłogów i nieużytków.

C01.07 Inna działalność górnicza lub wydobywcza

Możliwość eksploatacji skał wapiennych na terenie ostoi.

C02 poszukiwanie i wydobywanie ropy lub gazu

Lokalizacja odwiertów lub dróg przejazdu przy poszukiwaniach gazu łupkowego, obszar znajduje się w obrębie koncesji Zwierzyniec.

- **6210-3** Kwietne murawy kserotermiczne ze związku *Cirsio-Brachypodium pinnati* (kl. *Festuco-Brometea*)

Zagrożenia istniejące*A01 Uprawa*

Podorywanie / zaorywanie skrajnych płątów siedliska, które znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie pól uprawnych.

A04.03 Zarzucenie pasterstwa

Brak użytkowania muraw, a w konsekwencji zmiany sukcesyjnej we florze brak wypasu sprzyja rozwojowi zarośli.

E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych

Na terenie ostoi znajdują dzikie składowiska odpadów. Zaśmiecanie płątów siedliska.

K02 Ewolucja biocenotyczna

Wkraczanie niepożądanych gatunków krzewiastych i drzewiastych.

K04.01 konkurencja

Zarastanie muraw przez wielogatunkowe zarośla i gatunek ekspansywnej trawy rozłogowej – trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejo*, nawłóć *Solidago spp.*, barszcz Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi*.

Zagrożenia potencjalne

B01.01 Zalesianie

Możliwość zalesiania odłogów i nieużytków.

C01.07 Inna działalność górnicza lub wydobywcza

Możliwość eksploatacji skał wapiennych na terenie ostoi.

C02 poszukiwanie i wydobywanie ropy lub gazu

Poszukiwanie i wydobywanie ropy lub gazu- lokalizacja odwiertów lub dróg przejazdu przy poszukiwaniach gazu łupkowego, obszar znajduje się w obrębie koncesji Zwierzyniec.

- **1902** Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Zagrożenia istniejące

E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych

Zaśmiecanie siedlisk gatunku.

F04 Pozyskiwanie/usuwanie roślin

Powtarzające się akty wandalizmu, polegające na wykopywaniu i wyrwaniu storczyków.

K02 Ewolucja biocenotyczna

Wkraczanie gęstych wielogatunkowych zarośli na siedliska obuwika.

K04.01 konkurencja

Zarastanie muraw przez wielogatunkowe zarośla i gatunek ekspansywnej trawy rozłogowej – trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*.

Zagrożenia potencjalne**A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu**

Brak użytkowania muraw, a w konsekwencji zmiany sukcesyjne we florze brak wypasu sprzyja rozwojowi zarośli, w których storczyk nie będzie miał dobrych warunków bytowania.

B01.01 Zalesianie

Możliwość zalesiania odłogów i nieużytków ze stanowiskami storczyków.

- **2021** Smużka stepowa *Sicista subtilis*

Zagrożenia istniejące**K02 Ewolucja biocenotyczna**

Wkraczanie niepożądanych gatunków krzewiastych i drzewiastych powodujące degradację siedliska.

Zagrożenia potencjalne**B01.01 Zalesianie**

Możliwość zalesiania odłogów i nieużytków ze stanowiskami storczyków.

- **4030** Szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*

Zagrożenia istniejące**K02 Ewolucja biocenotyczna**

Wkraczanie niepożądanych gatunków krzewiastych i drzewiastych powodujące degradację siedliska.

Zagrożenia potencjalne**B01.01 Zalesianie**

Możliwość zalesiania odłogów i nieużytków ze stanowiskami storczyków.

Obszar Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

○ **A022** Bączek *Ixobrychus minutus*

Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Obecnie realizowana gospodarka rybacka na stawach w Łaszczowie, Zimnie i w odstojnikach w Siemnicach oraz brak gospodarowania w obrębie stanowiska gatunku w Podłodowie – nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania populacji.

D02.01.01 napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych (C03.03) oraz kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi (D02.01.01), może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej. Dotyczy to w szczególności doliny Huczwy w granicach obszaru na odcinku Tyszowce – Ratyczów oraz terenów bezpośrednio do niej przyległych.

K03.04 – drapieżnictwo

Zagrożeniem jest możliwość pojawienia się norki amerykańskiej i szopa pracza, które mogą oddziaływać negatywnie na populacje ptaków gniazdujących w szuwarach niszcząc ich lęgi.

○ **A119** Kropiatka *Porzana porzana*

Zagrożenia istniejące

A03.03 – zaniechanie / brak koszenia

Zaniechanie użytkowania kośnego łąk powoduje rozwój trzcinowisk i ziołorośli, a także sukcesję krzewów. Ten stopień sukcesji zmienia strukturę siedliska, która w trakcie podtopień staje się nieodpowiednia dla gatunku.

J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Przesuszenie obszaru i związaną z tym sukcesją roślinności powoduje zmniejszenie lub utratę określonych cech siedlisk gatunku.

Zagrożenia potencjalne

C02.01 – odwierty poszukiwawcze, C02.02 – odwierty produkcyjne

Potencjalna możliwość poszukiwania i eksploatacji złóż gazu łupkowego i ropy naftowej w obszarze i jego sąsiedztwie wynika z szeregu udzielonych koncesji na tym terenie (koncesja Tomaszów).

C03.02 – produkcja energii słonecznej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z paneli fotowoltaicznych usytuowanych w granicach obszaru zmniejszy powierzchnię siedlisk gatunku.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji i dyspersji połęgowej.

D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi mogą powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej oraz przemieszczania się na żerowiska i w trakcie dyspersji połęgowej. Dotyczy to wszystkich korytarzy dolinnych w granicach obszaru.

E – urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Lokalizacja rozproszonej zabudowy w obszarze oraz zabudowy mieszkaniowej i usługowej – na obrzeżach obszaru może powodować utratę spójności obszaru i jego izolację poprzez utratę lub ograniczenie przepustowości korytarzy ekologicznych, którymi są doliny rzeczne.

H01.05 – rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.08 – rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych

Depozycja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych oraz produkcji rolniczej (nawozów i środków ochrony roślin) w systemie wód powierzchniowych i podziemnych funkcjonującym w obszarze może powodować obniżenie wartości siedlisk ptaków.

K03.04 – drapieżnictwo

Istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziaływających negatywnie na populacje ptaków.

J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie

Uregulowanie koryta Huczwy i jej dopływów oraz funkcjonowanie systemu melioracji szczegółowych (wraz z okresowymi lokalnymi konserwacjami tego systemu wykonywanymi legalnie oraz pozaproceduralnymi działaniami związanymi z kopaniem i odtwarzaniem melioracji) – spowodowało i powoduje stałe osuszanie terasy zalewowej – siedliska gatunku. Cały obszar poddany jest temu rodzajowi zagrożenia. Jego oddziaływanie jest niejednorodne w obszarze, ale ma charakter skumulowany.

J02.04.02 – brak zalewania

System melioracji, reżim hydrologiczny górnego biegu Huczwy i jej dopływów oraz pogłębiający się deficyt wodny obszaru – spowodowały zanik regularnego występowania naturalnych wezbrań rzeki i lokalnych podtopień. Podtopienia występują nie corocznie, co powoduje znaczne fluktuacje liczebności populacji gatunku w obszarze.

J02.10 – gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia

Czyszczenie z roślinności podwodnej i wynurzonej fragmentów koryta Huczwy i jej dopływów w celu przyspieszenia spływu wody. Pogłębia to deficyt wodny w dolinie rzeki.

C01.03.02 – mechaniczne usuwanie torfu

Wydobywanie torfu, obok efektu płoszenia ptaków powoduje zmiany stosunków wodnych oraz uszczuplenie powierzchni siedlisk.

○ **A120** Zielonka *Porzana parva*

Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

C03.03 – produkcja energii wiatrowej, D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych oraz kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej. Dotyczy to w szczególności doliny Huczwy w granicach obszaru na odcinku Tyszowce – Ratyczów oraz terenów bezpośrednio do niej przyległych.

K03.04 – drapieżnictwo

Istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziałujących negatywnie na populacja ptaków.

○ **A122** Derkacz *Crex crex*

Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

A03.03 – zaniechanie / brak koszenia

Dotyczy potencjalnego zaniechania użytkowania kośnego łąk. Konsekwencją jest rozwój szuwarów wielkoturzycowych, trzcinowisk oraz ziołorośli, a także sukcesja krzewów. Ten stopień sukcesji zmienia optymalną strukturę siedliska i powoduje wycofanie się gatunku. Jest to najistotniejsze

zagrożenie, którego nasilenie może spowodować zmniejszenie siedlisk gatunku oraz w konsekwencji znaczny spadek liczebności populacji derkacza w obszarze.

C02.01 – odwierty poszukiwawcze, C02.02 – odwierty produkcyjne

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy naftowej w obszarach występowania tych złóż w obszarze i jego sąsiedztwie.

C03.02 – produkcja energii słonecznej

Potencjalne przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z paneli fotowoltaicznych usytuowanych w granicach obszaru zmniejszy powierzchnię siedlisk gatunku.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych (C03.03) może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji i dyspersji polęgowej.

D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi mogą powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej oraz przemieszczania się na żerowiska i w trakcie dyspersji polęgowej. Dotyczy to wszystkich korytarzy dolinnych w granicach obszaru.

E – urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Lokalizacja rozproszonej zabudowy w obszarze oraz zabudowy mieszkaniowej i usługowej – na obrzeżach obszaru – może spowodować utratę spójności obszaru i jego izolację poprzez utratę lub ograniczenie przepustowości korytarzy ekologicznych, którymi są doliny rzeczne.

H01.05 – rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.08 – rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych

Depozycja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych oraz produkcji rolniczej (nawozów i środków ochrony roślin) w systemie wód powierzchniowych i podziemnych funkcjonującym w obszarze.

K03.04 – drapieżnictwo

Istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziałujących negatywnie na populacja ptaków.

J01.01 – wypalanie

Stanowią potencjalne zagrożenie w okresie występowania gatunku, punktowo w całym obszarze. Powoduje to okresową zmianę struktury siedliska oraz istotne zubożenie bazy pokarmowej gatunku wskutek spalania gatunków bezkręgowców.

J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie

Uregulowanie koryta Huczwy i jej dopływów oraz funkcjonowanie systemu melioracji szczegółowych (wraz z okresowymi lokalnymi konserwacjami tego systemu wykonywanymi legalnie oraz pozaproceduralnymi działaniami związanymi z kopaniem i odtwarzaniem melioracji) – spowodowało i powoduje stałe osuszanie terasy zalewowej (w chwili obecnej w niewielkim zakresie, dlatego jest zagrożeniem potencjalnym) – siedliska gatunku. Cały obszar poddany jest temu rodzajowi zagrożenia. Jego oddziaływanie jest niejednorodne w obszarze, ale ma charakter skumulowany.

J02.10 – gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia

Uregulowanie koryta Huczwy i jej dopływów oraz funkcjonowanie systemu melioracji szczegółowych (wraz z okresowymi lokalnymi konserwacjami tego systemu wykonywanymi legalnie oraz pozaproceduralnymi działaniami związanymi z kopaniem i odtwarzaniem melioracji) – spowodowało i powoduje stałe osuszanie terasy zalewowej – siedliska gatunku. Cały obszar poddany jest temu rodzajowi zagrożenia. Jego oddziaływanie jest niejednorodne w obszarze, ale ma charakter skumulowany.

J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Przesuszenie obszaru i związana z tym sukcesja roślinności może powodować zmniejszenie lub utratę określonych cech siedlisk gatunku.

○ **A154** Dubelt *Gallinago media*

Zagrożenia istniejące

A03.03 – zaniechanie / brak koszenia

Zaniechanie użytkowania kośnego łąk. Konsekwencją jest rozwój szuwarów wielkoturzycowych, trzcinowisk oraz ziołorośli, a także sukcesja krzewów. Ten stopień sukcesji zmienia optymalną strukturę siedliska i powoduje wycofanie się gatunku.

J01.01 – wypalanie

Podpalenia suchej masy roślinności nieskoszonej stanowią potencjalne zagrożenia w okresie występowania gatunku punktowo w całym obszarze. Powoduje to okresową zmianę struktury siedliska oraz istotne zubożenie bazy pokarmowej gatunku wskutek spalania gatunków bezkręgowców.

J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Przesuszenie obszaru i związana z tym sukcesja roślinności powoduje zmniejszenie lub utratę określonych cech siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

C02.01 – odwierty poszukiwawcze, C02.02 – odwierty produkcyjne

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy naftowej w obszarach występowania tych złóż w obszarze i w jego sąsiedztwie może spowodować uszczuplenie siedlisk gatunku.

C03.02 – produkcja energii słonecznej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z paneli fotowoltaicznych usytuowanych w granicach obszaru może zmniejszyć powierzchnię siedlisk gatunku.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji i dyspersji polęgowej.

D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi mogą powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej oraz przemieszczania się na żerowiska i w trakcie dyspersji polęgowej. Dotyczy to wszystkich korytarzy dolinnych w granicach obszaru.

E – urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Lokalizacja rozproszonej zabudowy w obszarze oraz zabudowy mieszkaniowej i usługowej – na obrzeżach obszaru – może powodować utratę spójności obszaru i jego izolację poprzez utratę lub ograniczenie przepustowości korytarzy ekologicznych, którymi są doliny rzeczne.

H01.05 – rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.08 – rozproszone zanieczyszczenia wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych

Depozycja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych oraz produkcji rolniczej (nawozów i środków ochrony roślin) w systemie wód powierzchniowych i podziemnych funkcjonujących w obszarze.

K03.04 – drapieżnictwo

Istnieje niebezpieczeństwo pojawienia się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziałujących negatywnie na populacje ptaków.

J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie

Uregulowanie koryta Huczwy i jej dopływów oraz funkcjonowanie systemu melioracji szczegółowych (wraz z okresowymi lokalnymi konserwacjami tego systemu wykonywanymi

legalnie oraz pozaproceduralnymi działaniami związanymi z kopaniem i odtwarzaniem melioracji) – spowodowało i powoduje stałe osuszanie terasy zalewowej (w chwili obecnej w niewielkim zakresie, dlatego jest zagrożeniem potencjalnym) – siedliska gatunku. Cały obszar poddany jest temu rodzajowi zagrożenia. Jego oddziaływanie jest niejednorodne w obszarze, ale ma charakter skumulowany.

J02.04.02 – brak zalewania

System melioracji, reżim hydrologiczny górnego biegu Huczwy i jej dopływów oraz pogłębiający się deficyt wodny obszaru – spowodowały zanik regularnego występowania naturalnych wezbrań rzeki.

J02.10 – gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia

Czyszczenie z roślinności podwodnej i wynurzonej fragmentów koryta Huczwy i jej dopływów w celu przyspieszenia spływu wody. Pogłębia to deficyt wodny w dolinie. W przypadku prac na odcinkach rzeki o znacznym rozmiarze – zagrożenie może powodować poważne utrudnienia w bytowaniu populacji gatunku.

- **A429** Dzieciot białoszy *Dendrocopos syriacus*

Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

A10.01 – usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej

Usuwanie zadrzewień w krajobrazie rolniczym. może trwale degradować siedliska lęgowe i bytowe gatunku.

G05.06 – chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych

Usuwanie drzew wzdłuż traktów komunikacyjnych i w osiedlach ludzkich może powodować degradację siedlisk lęgowych i bytowych gatunku.

J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk

Zmniejszenie dogodnych siedlisk gatunku może być powodowane usuwaniem drzew z zadrzewień.

K03.01 – konkurencja

Konkurencja ze strony szpaka o miejsca lęgowe.

- **A321** Muchotówka białoszyja *Ficedula albicollis*

Zagrożenia istniejące

B02.02 – wycinka lasu, B07 – inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienionych powyżej

Gospodarka leśna realizowana w dotychczasowym zakresie powoduje zagrożenia związane są z następującymi działaniami: usuwaniem drzew dziuplastych (potencjalnych miejsc lęgowych gatunku) oraz prowadzeniem prac leśnych w okresie lęgowym (maj – lipiec).

Zagrożenia potencjalne*B02.04 – usuwanie martwych i umierających drzew*

Usuwanie martwych i umierających drzew zmniejsza ilość dostępnych miejsc lęgowych (dziuple, półdziuple) oraz zubaża bazę pokarmową gatunku.

B02.06 – przerzedzenie warstwy drzew, B07 – inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienionych powyżej, J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, J03.02 – antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk

Odmłodzenie drzewostanów liściastych, nadmierne rozluźnienie struktury drzewostanów oraz pozostawienie zbyt małych płątów starodrzewów – siedliska gatunku, może doprowadzać do zmniejszenia odpowiednich cech siedliska i jego spójności.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej, D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych (C03.03) oraz kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji. Nie zidentyfikowano obszarów szczególnie narażonych na oddziaływanie tych zagrożeń.

○ **A230** Żoła *Merops apiaster*Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne*C02.01 – odwierty poszukiwawcze, C02.02 – odwierty produkcyjne*

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy naftowej w obszarach występowania tych złóż w obszarze i jego sąsiedztwie.

C03.02 – produkcja energii słonecznej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z paneli fotowoltaicznych, usytuowanych nieopodal znanego stanowiska gatunku (w granicach) może zmniejszyć powierzchnię żerowisk gatunku.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji, przemieszczania się na żerowiska i dyspersji polęgowej oraz będzie istotnym czynnikiem śmiertelności na terenach żerowiskowych.

D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi mogą powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej. Dotyczy to w szczególności doliny Huczwy w granicach obszaru na odcinku Tyszowce – Ratyczów oraz terenów bezpośrednio do niej przyległych.

J03.01 – zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Zarastanie skarpy lessowej, w której znajduje się stanowisko lęgowe gatunku.

- **A295** Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*

Zagrożenia istniejące

Brak istniejących istotnych zagrożeń dla gatunku i jego siedlisk.

Zagrożenia potencjalne

C02.01 – odwierty poszukiwawcze, C02.02 – odwierty produkcyjne

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy.

C03.02 – produkcja energii słonecznej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z paneli fotowoltaicznych usytuowanych w granicach obszaru zmniejszy powierzchnię siedlisk gatunku.

C03.03 – produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji odnawialnych źródeł energii uzyskiwanej z farm wiatrowych może powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji.

D02.01.01 – napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków z liniami napowietrznymi mogą powodować nadmierną śmiertelność ptaków podczas migracji wiosennej i jesiennej oraz przemieszczania się na żerowiska i w trakcie dyspersji polęgowej. Dotyczy to wszystkich korytarzy dolinnych w granicach obszaru.

Obszar Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

o **A122** Derkacz *Crex crex*

Zagrożenia potencjalne

A02.01 – intensyfikacja rolnictwa

Zamiana łąk na pola uprawne, chemizacja agrocenoz powodująca zubożenie bazy pokarmowej (zanik bezkręgowców i kręgowców) oraz zwiększanie powierzchni monokultur w uprawach (zarówno polowych jak i w obszarach łąk i ugorów) kukurydzy i sorga powodujące zmniejszanie się dostępnych areałów żerowiskowych dla ptaków.

A03 – koszenie / ścinanie trawy, A03.02 – nieintensywne koszenie, A03.03 – zaniechanie / brak koszenia, A04.03 – zarzucenie pasterstwa, brak wypasu

Zarastanie terenów otwartych (trzcina, szuwarami wielkoturzycowymi, krzewami), głównie łąk i ugorów w procesie sukcesji – głównie w górnym odcinku doliny, gdzie dominują rozdrobnione łąki.

B01 – zalesianie terenów otwartych, B01.01 – zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)

Zalesianie łąk, na których zaniechano działalności rolniczej.

C02 – Poszukiwanie i wydobywanie ropy lub gazu, C02.01 – Odwierty poszukiwawcze, C02.02 – Odwierty produkcyjne

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy naftowej w obszarach występowania tych złóż w obszarze i jego sąsiedztwie – powodująca zmniejszenie powierzchni żerowisk oraz łągowisk (dotyczy zwłaszcza rozbudowy infrastruktury związanej z wydobywaniem i przesyłem/transportem wydobytego surowca).

C03.02 – Produkcja energii słonecznej, C03.03 – Produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji OZE uzyskiwanej z farm wiatrowych i paneli fotowoltaicznych.

D02.01.01 – napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne, D02.03 – maszty i anteny komunikacyjne

Kolizje przelatujących ptaków (podczas toków, powrotu z żerowisk, podczas migracji) z liniami napowietrznymi.

H01.05 – rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, H01.08 – rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych

Eutrofizacja i zmiana charakteru siedlisk powodująca zanik cech siedliska korzystnych dla gatunku jako żerowisko lub miejsce rozrodu.

J – modyfikacje systemu naturalnego, J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie, J02.02.01 – bagrowanie / usuwanie osadów limnicznych, J02.03 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, J02.03.02 – regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych

Odwadnianie terenów podmokłych powodujące degradację siedliska jako żerowisko lub lęgowisko, pogłębiające deficyt wodny spowodowany wykonanymi przed laty melioracjami.

K03.04 – drapieżnictwo

Presja drapieżników – ssaków drapieżnych – głównie kuny, lisa, jenota (potencjalnie również norki amerykańskiej i szopa pracza) – plądrowanie lęgów (na drzewach i na ziemi), chwytanie i zabijanie osobników młodych i dorosłych.

- **A196** Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*

Zagrożenia potencjalne

C03.03 – Produkcja energii wiatrowej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji OZE uzyskiwanej z farm wiatrowych oraz śmiertelność wskutek kolizji z turbinami wiatrowymi.

D02.01.01 – Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne

Kolizje przelatujących ptaków (podczas powrotu z żerowisk, podczas sezonowych dyspersji, podczas migracji) z liniami napowietrznymi.

I01 – Nierodzone gatunki zaborcze

Pojawienie się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziałujących negatywnie na populacja ptaków gniazdujących w szuwarach.

- **A429** Dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus*

Zagrożenia potencjalne

E – urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe, E01 – tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe, E01.03 – zabudowa rozproszona

Wycinanie drzew (głównie liściastych – owocowych i gatunków rodzimych) wskutek rozwoju zabudowy oraz zmiany charakteru zadrzewień i zakrzewień na powierzchniach biologicznie czynnych (wprowadzanie drzew i krzewów ozdobnych nie posiadających potencjału zasiedlenia przez dziuplaki).

Obszar Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018

Zgodnie z planem zadań ochronnych na obszarze Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 występują istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

- o **A122** Derkacz *Crex crex*, **A154** Dubelt *Gallinago media*

Zagrożenia istniejące*A03.03 – Zaniechanie / brak koszenia*

Zaniechanie użytkowania kośnego łąk w centralnej części obszaru – wzdłuż Szyszły. Konsekwencją jest rozwój szuwarów wielkoturzycowych, trzcinowisk oraz ziołorośli i nawłoci a także sukcesja krzewów. Ten stopień sukcesji zmienia optymalną strukturę siedliska i powoduje wycofywanie się gatunku.

J02.01 – Zasypanywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie

Uregulowanie koryta Szyszły i funkcjonowanie systemu melioracji szczegółowych (wraz z okresowymi lokalnymi konserwacjami tego systemu wykonywanymi legalnie oraz poza proceduralnymi działaniami związanymi z kopaniem i odtwarzaniem melioracji) – spowodowało i powoduje stałe osuszanie terasy zalewowej – siedliska gatunku. Oddziaływanie jest niejednorodne w obszarze, ale ma charakter skumulowany.

J02.04.02 – Brak zalewania

System melioracji, reżim hydrologiczny Szyszły oraz pogłębiający się deficyt wodny obszaru powodujące zanik występowania naturalnych wezbrań rzeki i lokalnych podtopień.

J03.01 – Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska

Zmiana stosunków wodnych (przesuszenie obszaru) i związaną z tym sukcesję roślinności w całym obszarze. Lokalnie jest ono spowodowane „przebudową” struktury łąki poprzez wsiewanie mieszanek traw pastewnych (np. koło Plebanki).

K03.04 – Drapieżnictwo

Eliminacja osobników dorosłych oraz plądrowanie lęgów przez lisy, jenoty oraz psy i koty.

Zagrożenia potencjalne*B01.01 – Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)*

Wprowadzanie zalesień na łąkach, na których zaniechano koszenia. Zalesianie powoduje zanik siedliska i wycofanie się gatunku z obszaru poddanego zalesieniu.

C02 – Poszukiwanie i wydobycie ropy lub gazu

Potencjalne poszukiwanie i eksploatacja gazu i ropy naftowej w obszarach występowania tych złóż w obszarze i jego sąsiedztwie spowoduje degradację siedlisk i regres populacji.

C03 – Wykorzystanie odnawialnej energii abiotycznej

Przeznaczenie obszarów do lokalizacji OZE uzyskiwanej z farm wiatrowych i paneli fotowoltaicznych może powodować zaburzenie funkcjonowania korytarzy ekologicznych, poprzez stworzenie obszarów kolizyjnych na trasach przelotów ptaków oraz zajęcie obszarów żerowiskowych.

D – Transport i sieci komunikacyjne

Kolizje przelatujących ptaków (podczas powrotu z żerowisk, podczas migracji) z liniami napowietrznymi. Na drogach sąsiadujących zre stanowiskami lęgowymi może dochodzić do kolizji ptaków z pojazdami powodując wzrost śmiertelności.

E – Urbanizacja, budownictwo mieszkaniowe i handlowe

Lokalizacja rozproszonej zabudowy w obszarze oraz zabudowy mieszkaniowej i usługowej – na obrzeżach obszaru – powodując utratę spójności obszaru i jego izolację poprzez utratę lub ograniczenie przepustowości korytarzy ekologicznych, którymi jest dolina rzeczna.

H – Zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Depozycja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych oraz produkcji rolniczej (nawozów i środków ochrony roślin) w systemie wód powierzchniowych i podziemnych funkcjonującym w obszarze.

I01 – Obce gatunki inwazyjne

Pojawienie się norki amerykańskiej i szopa pracza – gatunków oddziałujących negatywnie na populacja ptaków gniazdujących na ziemi.

J01.01 – Wypalanie

Podpalenia suchej masy roślinności nieskoszonej punktowo w całym obszarze w okresie występowania gatunku. Powoduje to okresową zmianę struktury siedliska oraz istotne zubożenie bazy pokarmowej.

J02.10 – Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia

Czyszczenie z roślinności podwodnej i wynurzonej fragmentów koryta Szyszły w celu przyspieszenia spływu wody. Pogłębia to deficyt wodny w dolinie.

J03.02 – Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk

Wprowadzanie lokalnej zabudowy letniskowej w obszarach siedlisk gatunków powodujące utratę spójności obszaru, ograniczenie przepustowości korytarzy ekologicznych dla gatunków i ich siedlisk.

11.1.9 Zakłady stwarzające ryzyko poważnych awarii

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem, zaś poważna awaria przemysłowa to poważna awaria w zakładzie.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²¹ na terenie gminy Jarczów nie występują zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

12 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjętym uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Plan ogólny gminy Jarczów uwzględnia zapisy planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego poprzez:

1. Utrzymanie ciągłość korytarza ekologicznego poprzez wyznaczenie głównie stref SO w jego granicach;
2. Wyznaczenie stref wielofunkcyjnych umożliwiających wzbogacenie funkcji i rozwoju obszarów wiejskich;
3. Wyznaczenie stref otwartych w większej części gminy w celu zachowania gleb o najwyższej przydatności dla produkcji roślinnej w użytkowaniu rolniczym.

²¹ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

4. Objęcie większości użytków zielonych strefami otwartymi z zakazem zabudowy.
5. Dogęszczanie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej, produkcyjnej i rekreacyjnej w zwarte kompleksy, co przeciwdziała rozpraszaniu się zabudowy.
6. Utrzymanie walorów kulturowych i historycznych w miejscowościach przeznaczonych do utworzenia parku kulturowego.

W części stref otwartych dopuszczono lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii. Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowanie wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Jarczów.

13 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Jarczów będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje źródła korzystnego i niekorzystnego oddziaływania planu na poszczególne komponenty środowiska oraz prognozuje skutki, jakie dla środowiska przyniesie realizacja planowanych rozwiązań przestrzennych. Zarówno zasięg negatywnego oddziaływania zagospodarowania terenu, jak i rodzaj oraz intensywność możliwych do wystąpienia w środowisku skutków w znacznej mierze zależą od miejsca lokalizacji danej funkcji oraz przyjętych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie. Z uwagi na formę planu ogólnego, która stanowi bazę danych przestrzennych dla gminy o określonej strukturze, zgodnej z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie projektu planu ogólnego gminy (...), oraz zakres ustaleń POG, możliwość przeprowadzenia oceny wpływu ustaleń planu ogólnego na środowisko jest ograniczona. Zakres ustaleń POG dotyczący stref planistycznych, w tym profilu funkcjonalnego podstawowego oraz dodatkowego, obejmuje możliwy do realizacji w obrębie wyznaczonej strefy pakiet przeznaczeń. Nie oznacza to jednak, że wszystkie one będą mogły lub musiały być realizowane na konkretnym terenie. Parametry urbanistyczne również wyznaczają jedynie ramy, w których powinna się zmieścić ewentualna zabudowa.

W związku z powyższym ocena oddziaływania na środowisko ustaleń POG może mieć jedynie charakter ogólny. Ocenie mogą być poddane głównie przestrzenne aspekty w zakresie zabezpieczenia formalnych wymogów dotyczących ochrony przyrody, ochrony walorów i zasobów środowiska, ochrony zabytków, możliwości łagodzenia konfliktów pomiędzy funkcjami i ograniczania ryzyka zagrożeń dla ludzi, środowiska przyrodniczego i kulturalnego.

13.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego gminy Jarczów, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 22. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby (źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

rodzaj terenu	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny domów opieki społecznej	61 dB	56 B	50 dB	40 dB
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, tereny zabudowy zagrodowej, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny mieszkaniowo-usługowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

Na terenie gminy Jarczów obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący 100% powierzchni gminy. Uchwalono także jego 4 zmiany. W trakcie opracowywania jest 1 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi, obszary uzupełnienia zabudowy oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną (w tym: terenów zabudowy zagrodowej, terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zamieszkania zbiorowego, mieszkaniowo-usługowych, usług związanych ze

stałym lub czasowym pobycem dzieci i młodzieży, szpitali i innych usług wykonujące całodobowe i stacjonarne świadczenia zdrowotne, domów pomocy społecznej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych) ze względu iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego (zmiany obowiązujących mpzp). Decyzje WZ również określają warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych, a w szczególności w zakresie m.in. ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

W odniesieniu do terenów niepodlegających ochronie akustycznej, w tym: terenów usług (dopuszczonych niemalże we wszystkich strefach poza strefami otwartymi, produkcji rolniczej oraz strefami komunikacji), terenów produkcji, produkcji w gospodarstwach rolnych, wielkotowarowej produkcji rolnej, terenów składów i magazynów oraz terenów handlu wielkopowierzchniowego (mogących powstać w ramach wyznaczonych stref planistycznych: SW, SZ, SU, SH, SP, SR, SI), ich stopień oddziaływania na otoczenie będzie zależny od ostatecznie prowadzonej działalności w ramach danego terenu. Na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości ostatecznego sposobu zagospodarowania strefy, rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach. Należy podkreślić, iż strefy, w ramach których mogą powstać najbardziej uciążliwe funkcje – strefa gospodarcza (SP), gdzie dopuszcza się tereny produkcji, odizolowane są od zwartych struktur zabudowy mieszkaniowej, bądź lokalizowane są na ich uboczu. Jednocześnie w ramach dopuszczonych w strefach SP terenów produkcji może powstać zabudowa systemami fotowoltaicznymi, definiowana jako zabudowa przemysłowa. Wówczas uciążliwość akustyczna stref będzie znikoma, wyłącznie odczuwalna na etapie realizacji bądź prac technicznych.

Prognozuje się utrzymanie hałasu związanego z pracami rolnymi, ponieważ w planie ogólnym ustalono zachowanie większości terenów użytkowanych rolniczo poprzez wyznaczenie stref otwartych (SO). Oddziaływania o charakterze krótkoterminowym, bezpośrednim i lokalnym można spodziewać się w związku z prowadzeniem prac polowych i wykorzystaniem sprzętu rolniczego. Z uwagi na podtrzymanie istniejących funkcji nie prognozuje się, by ilość dotychczas generowanego hałasu uległa istotnym zmianom.

W części z wyznaczonych stref planistycznych dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii, tj.:

- w strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (1SZ, 3SZ, 5-13SZ, 15-113SZ, 117-121SZ) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren biogazowni;
- w strefie usługowej (2SU, 4-9SU, 11-23SU, 25-34SU, 40-45SU) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie handlu wielkopowierzchniowego (SH) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni słonecznej;
- w strefie produkcji rolniczej (1-23SR, 26-31SR) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren biogazowni oraz teren elektrowni słonecznej;

- w strefie otwartej (1-35SO) w ramach profilu dodatkowego wskazano teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni. **Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.**

W stosunku do dopuszczonych w planie ogólnym urządzeń fotowoltaicznych należy stwierdzić, że produkcja energii elektrycznej z wykorzystaniem technologii pozyskiwania jej z energii słońca nie powoduje emisji hałasu.

Biogazownia rolnicza to instalacja służąca do produkcji biogazu z masy roślinnej, odchodów zwierzęcych, organicznych odpadów przemysłowych, odpadów poubojowych lub biologicznego osadu ze ścieków. W procesie technologicznym biogazownia wykorzystuje dostarczane surowce do produkcji energii odnawialnej. W instalacji prowadzony jest recykling organicznych surowców, z których w wyniku procesu fermentacji odzyskany zostaje biogaz przetwarzany następnie na energię elektryczną i ciepłą w agregacie kogeneracyjnym. Z punktu widzenia emisji hałasu do środowiska biogazownia nie stanowi ponad normatywnej uciążliwości akustycznej dla środowiska. W czasie eksploatacji do źródeł hałasu zaliczyć można stacjonarne źródła hałasu takie jak agregat kogeneracyjny wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz stacja pomp i ruchome źródła hałasu – pojazdy ciężkie dowożące i odbierające surowiec i pojazdy lekkie obsługi biogazowni. Realizacja biogazowni nie stanowi zagrożenia dla ludzi i środowiska ze względu na podwyższony poziom hałasu. Poziom hałasu emitowanego z terenu inwestycji w sytuacji skrajnie niekorzystnej i przy założeniu maksymalnych mocy akustycznych poszczególnych emitorów jest znacznie niższy od wartości dopuszczalnych.

Źródłem hałasu emitowanego z elektrowni wiatrowej do środowiska jest praca rotora i śmigieł wiatraka powodująca oddziaływanie akustyczne do otoczenia. Umieszczenie elektrowni wiatrowej w znacznej odległości od zabudowań mieszkalnych lub budynków o funkcji mieszanej, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317), powinno zapewnić wystarczającą ochronę akustyczną oraz dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zgodnie z *Monografią Komitetu Inżynierii Środowiska vol. 178 – Elektrownie wiatrowe w środowisku człowieka, PAN Lublin 2022* hałas w odległości 500 m od elektrowni wiatrowej wynosi poniżej 40 dB.

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się m.in. wielkość i zasięg

oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie została określona minimalna odległość urządzeń odnawialnych źródeł energii od zabudowań mieszkalnych.

Należy podkreślić, że minimalna odległość elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkalnych, sieci elektroenergetycznych oraz rezerwatów przyrody została określona w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317), a ponadto lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Zgodne z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317) minimalna odległość elektrowni wiatrowej do budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej wynosi 700 m.

W polskim prawie nie ma sztywno określonej odległości biogazowni od zabudowań, przy czym wskazane jest na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odsunięcie projektowanych biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W praktyce strefa sanitarna od biogazowni wynosi zazwyczaj od 100 do 300 metrów, co ma na celu unikanie konfliktów z sąsiadami i zwiększa szanse na uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej.

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Gmina Jarczów zasilana jest w energię elektryczną z sieci średniego i niskiego napięcia. Przez jej teren przebiega również linia wysokiego napięcia - WN 110 kV w relacji Tomaszów – Ulhówek, która przewidziana jest do zachowania i dalszej eksploatacji. Na obszarze gminy dostawcą energii jest PGE Dystrybucja. Wszystkie miejscowości posiadają dostęp do energii elektrycznej.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Ustalania dotyczące stref ochronnych w postaci pasów technologicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych zawierają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie zostały wskazane strefy ochronne od linii elektroenergetycznych.

W odniesieniu do urządzeń fotowoltaicznych to źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych jest stacja transformatorowa, linie elektroenergetyczne oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola elektromagnetycznego od wyżej wymienionych elementów elektrowni fotowoltaicznej poza terenem jej lokalizacji będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Według informacji zawartych w opracowaniu pt. „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” autorstwa M. Stryjecki, K. Mielniczuk (GDOŚ, 2011) urządzenia generujące fale elektromagnetyczne (zarówno generator jak i transformator) znajdują się wewnątrz gondoli i są zamknięte w przestrzeni otoczonej metalowym przewodnikiem o właściwościach ekranujących, co w konsekwencji powoduje, że efektywny wpływ elektrowni wiatrowej na kształt klimatu elektromagnetycznego środowiska jest nieznaczący. Pole generowane przez generator jest polem o częstotliwości 100 Hz, natomiast pole generowane przez transformator – polem o częstotliwości 50 Hz.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²² na terenie gminy Jarczów nie występują zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR) oraz zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w odniesieniu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Radon w powietrzu

Radon²³ jest gazem szlachetnym, nie posiada smaku, zapachu, barwy, powszechnie występuje naturalnie w środowisku: w podłożu gruntowym, wodzie i powietrzu. Głównym źródłem radonu (²²²Rn) w atmosferze, budynkach i innych pomieszczeniach zamkniętych jest powietrze glebowe (około 80%). Źródłem radonu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi są: materiały budowlane pochodzenia mineralnego, radon przenikający z gruntu, woda wodociągowa, gaz ziemny. Radon naturalnie uwalniany z podłoża, dostaje się do budynku wraz z powietrzem zasysanym z gruntu: przez szczeliny w fundamentach, spękania w murach budynku i podłodze, studzienki kanalizacyjne, nieszczelności wokół rur wodno-kanalizacyjnych, przewodów elektrycznych, złącza konstrukcyjne. Radon jest gazem promieniotwórczym. Powstaje w wyniku promieniotwórczego rozpadu radu, który z kolei tworzy się w wyniku rozpadu uranu. W otwartej przestrzeni jego stężenie jest bardzo małe natomiast w zamkniętych, źle wietrzonych pomieszczeniach, do których przedostaje się z podłoża gruntowego, jego poziom rośnie, co może prowadzić do negatywnych skutków zdrowotnych. Sam radon, jako gaz szlachetny, nie stanowi dużego zagrożenia, gdyż nie wchodzi w reakcje z innymi cząsteczkami. Jest on jednak pierwiastkiem krótkożyłowym i rozpada się na szereg innych pierwiastków. Człowiek oddychając, wprowadza do płuc ²²²Rn i jego produkty rozpadu. Produkty rozpadu ²²²Rn to ciała stałe, które osadzają się w drogach oddechowych. Najbardziej obciążające organizm są cztery krótkożyłowe pochodne radonu: polon (²¹⁴Po i ²¹⁸Po), bizmut (²¹⁴Bi) i ołów (²¹⁴Pb) - również radioaktywne.

Stężenie promieniotwórcze radonu (stężenie radonu) ²²²Rn w powietrzu mierzy się w Bq/m³. Krajowe regulacje prawne dotyczące promieniowania jonizującego zawarte są głównie w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1277 ze zm.). Wg art. 23b, poziom odniesienia dla średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz miejsc pracy wewnątrz pomieszczeń w wysokości 300 Bq/m³.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia (Dz.U. z 2020 r., poz. 1139) **powiat tomaszowski** zalicza się do *terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń*

²² <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

²³ <https://www.gov.pl/web/psse-warszawa/radon>

w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia, o którym mowa w art. 23b ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – prawo atomowe.

Wedle § 313 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.) ochrona przed promieniowaniem jonizującym wiąże się z następującymi obostrzeniami:

Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi i dla inwentarza żywego nie może być wykonany z materiałów i elementów wyposażenia niespełniających wymagań przepisów odrębnych w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

Średnie wartości roczne ekwiwalentnego stężenia radonu w pomieszczeniach budynku przeznaczonego na stały pobyt ludzi nie mogą przekraczać dopuszczalnej wartości, określonej w przepisach odrębnych dotyczących dawek granicznych promieniowania.

Zagrożenie powodziowe

Na terenie gminy Jarczów zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Huczwa. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Huczwa znajdują się niezabudowane grunty rolne, pozostałe rzeki przepływające przez obszar gminy nie stanowią zagrożenia powodziowego. Huczwa nie została obwałowana.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. $Q=1\%$ i $Q=10\%$, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi. Na obszarach tych, zgodnie z ustawą Prawo wodne, w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązuje uzgodnienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Z istotnych dla planowania przestrzennego zakazów należy wymienić:

- zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania;
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Według ustawy – Prawo wodne, nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono strefę otwartą 49SO. W strefie tej ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.), natomiast profil dodatkowy nie dopuszcza żadnych funkcji. Ustalenie w projekcie planu ogólnego strefy otwartej 49SO na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, bez dopuszczenia nowych terenów mieszkaniowych, ocenia się jako korzystne rozwiązanie, które nie zagraża bezpieczeństwu ludności i jej mienia.

Strefy sanitarne od cmentarzy

Na terenie gminy Jarczów wskazano **12 stref cmentarzy**. Strefami 1SC oraz 8SC objęto cmentarz w Gródku, strefami 2SC oraz 9SC cmentarz w Chodywańcach, a **strefami 3SC i 10SC cmentarz w Jarczowie**, który przewidziany jest do poszerzenia. Strefy 4SC, 5SC, 6SC, 7SC, 11SC, a także 12SC obejmują cmentarze zamknięte zlokalizowane w Szlatynie, Jurowie, Jarczowie, Wierszczyca, Korhyniach oraz w Nedeżowie. Strefa 12SC została wyznaczona w przybliżonej lokalizacji cmentarza Korhynie-Leliszka.

Rozbudowa istniejących czynnych cmentarzy, dla których nie obowiązują miejscowe plany będzie możliwa przy spełnieniu wymagań określonych w przepisach odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych m.in.:

1. odległości od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m;
2. odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
3. ukształtowania terenu umożliwiające łatwy spływ wód deszczowych oraz nie podległą zalewom;
4. głębokości i zmienności poziomu wód gruntowych oraz kierunku ich spadku,
5. rodzaju gleby tj. gleba pod cmentarz powinna być przepuszczalna i nie zawierać węglanu wapnia.

Strefa 10SC, w ramach której możliwe jest poszerzenie istniejącego cmentarza w Jarczowie, charakteryzuje się następującymi uwarunkowaniami:

- I. **położna jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią:** zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 lit b ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy.
- II. **położona jest poza wałami przeciwpowodziowymi oraz pasami o szerokości 50 m od stopy wału:** zgodnie z art. 176 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.) w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, w tym lokalizowania cmentarzy w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału.
- III. **w odległości 500 m od strefy 10SC nie znajdują się ujęcia wód podziemnych oraz ich strefy ochronne:** zgodnie z §3 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.
- IV. **zgodnie z danymi zwartymi w Bazie Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej PIG-PIB w granicach strefy 10SC nie udokumentowano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi;**
- V. **położona jest w odległości większej niż 150 m od studzien, źródeł strumieni.**

Dla czynnych cmentarzy należy zachować wymagane strefy ochronne zgodnie §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315) tj. *odległości od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.*

Plan ogólny w strefie SC poza terenem cmentarza umożliwia realizację innych funkcji określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.). Na etapie sporządzania miejscowego planu zostanie ustalona linia rozgraniczająca terenu cmentarza i od niej wskazana strefa sanitarna w odległość 50 m i 150 m. Lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie cmentarza regulują przepisy odrębne, które należy uwzględnić w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W części graficznej uzasadnienia wskazano maksymalne możliwe strefy sanitarne w odległości 50 m i 150 m.

W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową,

w granicy maksymalnych stref sanitarnych od cmentarza, przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwi lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

13.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

W ocenie oddziaływania ustaleń projektu POG na faunę i florę, przeanalizowano ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze, w tym siedliska naturalne lub półnaturalne, oraz na utrzymanie ciągłości powiązań przyrodniczych. Zarówno dla fauny jak i flory największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk ich życia, żeru i rozrodu.

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony flory i fauny jest korzystne. Strefami otwartymi SO objęto najcenniejsze struktury zieleni budujące system przyrodniczy gminy, takie jak zwarte kompleksy leśne, tereny położone w granicach obszarów Natura 2000, istniejącego oraz projektowanych rezerwatów przyrody, użytku ekologicznego, a także cieków i w znacznym stopniu związane z nimi zbiorowiska łąkowe, zarośla i zadrzewienia.

Ochronie planistycznej, poprzez wyznaczenie stref otwartych, podlega korytarz ekologiczny – Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a), zapewniając tym samym dalszą możliwość migracji gatunków, szczególnie związanych z siedliskami leśnymi. Wyznaczone w zasięgu korytarza strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (99SZ – 105SZ) obejmują istniejące siedliska zabudowy zagrodowej. Dogęszczenie zabudowy w strefie 105SZ możliwe jest zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Obszary objęte strefami, w ramach których dopuszczono tereny inwestycyjne, obejmują istniejącą zabudowę oraz tereny rolnicze w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Potencjalne poszerzenie obszarów budowlanych w obrębie użytków zielonych będzie wiązało się z zajęciem części przyległych zbiorowisk łąkowo-pastwiskowych. W przypadku inwestycji dopuszczonych w obrębie gruntów ornych nie przewiduje się zniszczenia cennych siedlisk.

Projekt planu ogólnego nie skutkuje przeznaczeniem gruntów leśnych Skarbu Państwa, które stanowią siedlisko dla licznych gatunków fauny i flory, pod inną strefę niż strefa otwarta.

W strefach otwartych, położonych **poza obszarami zwartych kompleksów leśnych oraz poza granicami obszarów Natura 2000, istniejącego rezerwatu przyrody oraz projektowanych rezerwatów przyrody, użytku ekologicznego oraz poza granicami korytarza ekologicznego, jak również strefami ochrony ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*)**, dopuszczono lokalizację instalacji OZE. Wykorzystanie instalacji OZE do produkcji energii ma zdecydowanie mniejszy wpływ na środowisko niż wykorzystanie innych źródeł wytwarzania energii (konwencjonalnych, jądrowych), co jednak nie oznacza, że rozwój energetyki OZE nie powoduje żadnego negatywnego wpływu na środowisko.

Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych

lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 6 oraz pkt 54a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) przedsięwzięcie tj.:

„6) instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5:

a) lokalizowane na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244 i 2340 oraz z 2019 r. poz. 1696 i 1815), z wyłączeniem instalacji przeznaczonych wyłącznie do zasilania znaków drogowych i kolejowych, urządzeń sterujących lub monitorujących ruch drogowy lub kolejowy, znaków nawigacyjnych, urządzeń oświetleniowych, billboardów i tablic reklamowych,

b) o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m;

„54a) zabudowa systemami fotowoltaicznymi o powierzchni wyznaczonej po obrysie zewnętrznych skrajnych modułów paneli nie mniejszej niż:

a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,

b) 2 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a,

– z wyłączeniem zabudowy systemami fotowoltaicznymi lokalizowanej na dachach i elewacjach obiektów budowlanych;”;

zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOŚ, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na środowisko, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Projekt planu ogólnego w strefach 1-35SO dopuszcza m.in. lokalizację elektrowni wiatrowych, przy

czym strefy 16-22SO, 24-33SO obejmują istniejące turbiny wiatrowe.

Z uwagi, iż projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji, a jedynie ustala strefy planistyczne, w których określa profil funkcjonalny (profil podstawowy, profil dodatkowy) zgodnie z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 z późn. zm.) nie jest możliwa dokładna ocena wpływu posadowienia elektrowni wiatrowych (brak znajomości parametrów inwestycji, jak również dokładnej lokalizacji) na faunę i florę. Dokładna analiza i ocena realizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii będzie miała miejsce na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia, jak również może być dokonana na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, gdy równoległe będą toczyły się prace nad dokumentacją środowiskową na potrzeby uzyskania decyzji środowiskowej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 317) lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Przed przystąpieniem do procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej, w przypadku zmiernienia posadowienia elektrowni wiatrowych, konieczne jest przeprowadzenie rocznego monitoringu ornitologicznego, jak również chiropterologicznego oraz inwentaryzacji przyrodniczej. Ww. opracowania są pomocne na etapie kwalifikacji przedsięwzięcia, który ma na celu ustalenie, czy wymagana jest ocena oddziaływania na środowisko (tzw. screening). Niemniej jednak poniżej przedstawiono możliwe negatywne oddziaływania, zwłaszcza na ptaki nietoperze, jakie wiążą się z budową i eksploatacją farm wiatrowych.

Budowa farmy wiatrowej oznacza przekształcenie gruntów o określonej powierzchni. Dotyczy to terenów zajmowanych przez stopę każdej turbiny, dróg dojazdowych, budynków towarzyszących czy nadziemnych lub doziemnych linii przesyłowych. Infrastruktura ta wyłącza teren z dotychczasowego użytkowania, zatem wywołuje utratę istniejących siedlisk. Na etapie budowy następuje likwidacja szaty roślinnej w miejscu planowanego posadowienia wież elektrowni i prowadzących do nich dróg dojazdowych, a także w miejscach wytyczonych na czas budowy dróg dojazdowych, placów manewrowo-postojowych dla pojazdów i maszyn oraz tymczasowych miejsc składowania materiałów budowlanych. W związku z usunięciem wierzchniej warstwy gruntu, ma miejsce także likwidacja fauny glebowej. Etap eksploatacji elektrowni wiatrowej jest najdłuższym i najbardziej stałym etapem inwestycji. Jest to także okres, w którym mogą wystąpić większe negatywne oddziaływania na bioróżnorodność, szczególnie na zwierzęta. Funkcjonowanie farmy wiatrowej może negatywnie oddziaływać głównie na ptaki oraz nietoperze.

Podstawowe rodzaje negatywnych oddziaływań farm wiatrowych na awifaunę obejmują: możliwość śmiertelnych zderzeń z elementami wiatraków, bezpośrednią utratę siedlisk oraz ich fragmentację i przekształcenia, zmianę wzorców wykorzystania terenu, tworzenie efektu bariery. Najbardziej znanym rodzajem oddziaływania jest śmiertelność ptaków wskutek kolizji z obiektami farm wiatrowych, najczęściej wskutek zderzeń ze śmigłami rotora, a także z wieżą lub gondolą turbiny lub z towarzyszącymi obiektami jak np.

linie przesyłowe. Generalną ich przyczyną jest niezauważanie przez ptaki przeszkód, w tym obracających się śmigieł. Prawdopodobieństwo zderzeń wzrasta podczas złej widoczności (nocą, podczas mgły lub deszczu) a także wskutek przyciągającego i dezorientującego ptaki oświetlenia turbin, niezbędnego ze względu na bezpieczeństwo ruchu lotniczego. Skala śmiertelności wzrasta wraz liczebnością ptaków oraz liczebnością i zagęszczeniem wież wiatrowych. Z reguły więcej ofiar notuje się w rejonach masowych koncentracji, np. na szlakach wędrówkowych czy w pobliżu rozległych terenów podmokłych. Do efektywnej utraty dostępnych dotąd dla ptaków środowisk dochodzi zarówno na etapie budowy, jak też w trakcie eksploatacji farmy - obecność turbin, hałas, wibracje, prace techniczne związane z serwisowaniem i naprawami powodują zaburzenia w zachowaniach ptaków, które mogą być wypierane do mniej dogodnych miejsc, co może niekorzystnie wpływać na ich populację. Obecność farmy wiatrowej może także zmieniać trasy lotu ptaków - zarówno wędrównych, jak też lokalnych (np. przeloty pomiędzy gniazdem a żerowiskami). Zjawisko to, zwane efektem bariery, jest rodzajem odstraszenia ptaków będących w locie. Szczególnie niekorzystne jest rozdzielanie (fragmentacja) istotnych dla ptaków obszarów, co zmusza je do wielokrotnych przelotów wydłużoną trasą, np. gniazdo – żerowisko. Niekorzystne jest także wspomniane wyżej nakładanie się podobnych oddziaływań przez wiele farm napotykanym przez ptaki na trasie migracji (efekt skumulowany).

Negatywne oddziaływanie elektrowni wiatrowych na chiropterofaunę może polegać na: śmiertelności na skutek kolizji z elektrownią lub urazu ciśnieniowego, utracie lub zmianie tras przelotu, utracie miejsc żerowania, zniszczeniu kryjówek. Zgodnie z projektem *Wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze – projekt, GDOŚ 2011* elektrownie wiatrowe są w niektórych miejscach przyczyną masowej śmiertelności nietoperzy, m.in. na skutek kolizji z wirnikami turbin i ten typ oddziaływania uznaje się za najważniejszy w przypadku interakcji między energetyką wiatrową a nietoperzami. Do negatywnych potencjalnych oddziaływań w okresie eksploatacji należy również utrata miejsc żerowania z powodu opuszczenia terenu przez nietoperze oraz utrata lub zmiana tras przelotu (korytarzy migracyjnych).

Projekt planu ogólnego w strefach 2SU, 4-9SU, 11-23SU, 25-34SU, 40-45SU, 1SH, 1-23SR, 26-31SR, 1-15SO, 34-35SO w ramach profilu dodatkowego dopuszcza m.in. lokalizację elektrowni słonecznych.

Potencjalna realizacja farm fotowoltaicznych może wiązać się z lokalnymi przekształceniami zbiorowisk roślinnych. Na etapie prowadzenia prac budowlanych dojdzie do naruszenia zbiorowisk roślinnych na obszarze realizacji rzędów paneli fotowoltaicznych i między nimi, a także w obszarze tymczasowych dróg dojazdowych i placów manewrowych. W zależności od przyjętej ostatecznie lokalizacji inwestycji uzależniony będzie stopień oddziaływania, w przypadku gruntów ornych nie dojdzie do zniszczenia cennych zbiorowisk roślinnych. W przypadku realizacji farm w miejscu występowania użytków zielonych dojdzie do czasowego ich przekształcenia lub zniszczenia. Po zakończeniu prac grunty prawdopodobnie zostaną obsiane roślinnością łąkowo-pastwiskową w celu odtworzenia siedliska. W trakcie eksploatacji roślinność zielna będzie mogła rosnąć pod panelami oraz pomiędzy nimi. Nie przewiduje się zatem degradacji najcenniejszych siedlisk przyrodniczych gminy w związku z potencjalną realizacją farm fotowoltaicznych.

W zakresie potencjalnych oddziaływań na faunę realizacji farm fotowoltaicznych wymienia się:

opuszczanie przez ptaki ważnych siedlisk, działanie odblaskowych powierzchni paneli fotowoltaicznych jako przynęta dla przelatujących ptaków, degradowanie siedlisk i płoszenie ptaków wskutek budowy i konserwacji urządzeń, niszczenie gniazd gatunków gniazdujących na ziemi oraz przeszkadzanie w lęgu ptaków, a także narażanie nietoperzy na kolizję z panelami (w przypadku lokalizacji elektrowni w pobliżu ich kryjówek). Jednakże obecnie stosowane technologie ograniczają potencjalne niekorzystne oddziaływania systemów fotowoltaicznych na faunę. Panele fotowoltaiczne pokrywane są powłoką antyrefleksyjną, która zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. Zgodnie z publikacjami naukowymi prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Zgodnie z publikacjami branżowymi, nie ma naukowych dowodów na to, że fotowoltaika stanowi zagrożenie dla życia ptaków.

Oddziaływanie na siedliska i gatunki chronione

Projekt planu ogólnego uwzględnia siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000, stanowiska chronionych gatunków roślin oraz miejsca bytowania gatunków zwierząt, jak również zasięgi działań ochronnych wskazane w planach zadań ochronnych.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków fauny i flory²⁴, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (Łąki nad Szyszłą PLH060042, Żurawce PLH060029, Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017, Dolina Sołokiji PLB060021, Dolina Szyszły PLB060018), wykazała:

- o Siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 (3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk), objęte zostały strefą otwartą 46SO oraz 47SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowych stref otwartych w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE. Zgodnie z planem zadań ochronnych jako działania ochronne dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych o kodach 3260, 6410, 7230 wskazano m.in. ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe i pastwiskowe trwałych użytków rolnych, utrzymanie powierzchni siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony, monitorowanie stanu siedlisk. Zakres działań ochronnych wykracza poza zakres ustaleń planu ogólnego. Wyznaczenie stref otwartych, bez dopuszczania nowych terenów inwestycyjnych, w obrębie

²⁴ Lokalizacja przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 została przedstawiona na rysunku stanowiącym Załącznik I do prognozy.

występowania siedlisk przyrodniczych uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

- Stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 (lipiennik Loesela *Liparis loeselli*, starodub łąkowy *Angelica palustris*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*) objęte zostały strefą otwartą 46SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowej strefy otwartej w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE.
- Siedlisko przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029 (5130 Formacje z jałowcem pospolitym (*Juniperus communis*) na wrzosowiskach lub nawapiennych murawach) objęte zostało strefą otwartą 48SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowej strefy otwartej w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE.
- Siedlisko i stanowiska dubelta (*Gallinago media*) oraz stanowiska derkacza (*Crex crex*), które stanowią przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 zostały objęte strefami otwartymi 46SO, 47SO oraz 50SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowych stref otwartych w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE.
- Stanowiska ptaków (dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucotos*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, trzmielojad *Pernis apivorus*, zielonka *Porzana parva*), które stanowią przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 zostały objęte strefami otwartymi 36SO, 41SO oraz 44SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowych stref otwartych w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE. Stanowisko dzięcioła białoszyjnego *Dendrocopos syriacus* zinwentaryzowano w granicach strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową 113SZ, przy czym zasięg strefy jest zgodny z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą Nr IX/51/03 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 grudnia 2003 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy JARCZÓW. Miejsce w którym wskazano stanowisko stanowi grunt orny bez trwałej szaty roślinnej.
- Stanowiska ptaków (derkacz *Crex crex*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*), które stanowią

przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017 zostały objęte strefami otwartymi 43SO oraz 49SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowych stref otwartych w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE.

- Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*) zostały objęte strefami otwartymi 37SO, 40SO, 43SO, 44SO. gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. W ramach przedmiotowych stref otwartych w profilu dodatkowym nie dopuszczono realizacji instalacji OZE.
- Ustalenia planu ogólnego nie ingerują w sposób istotny w funkcjonowanie korytarza ekologicznego Lasy Rostocza - Dolina Bugu (GKPdC-2a), gdyż w jego zasięgu wyznaczono w znacznej mierze strefy otwarte bez możliwości lokalizacji OZE, co pozwala na utrzymanie jego rolno-leśnego charakteru. Wyznaczone w zasięgu korytarza strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (99SZ – 105SZ) obejmują istniejące siedliska zabudowy zagrodowej oraz tereny wolne od zabudowy, gdzie powstanie nowych obiektów zostało już ustalone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Podsumowując, najcenniejsze siedliska przyrodnicze oraz ostoje fauny i flory, znajdujące się w granicach obszarów objętych formami ochrony przyrody, a także zwarte kompleksy leśne, pozostały jako strefy otwarte bez możliwości lokalizowania urządzeń OZE. Wyznaczenie strefy otwartej w obrębie występowania siedlisk i stanowisk chronionych gatunków będących przedmiotem ochrony uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w u.p.z.p.

13.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zielenią urządzone (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy w obrębie poszczególnych wsi a nie do jej rozpraszania.

W rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* scharakteryzowano przewidywane oddziaływania na zwierzęta i rośliny. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie na cele ochrony obszarów Natura 2000, a także na objęte ochroną tereny w postaci rezerwatu przyrody oraz użytku ekologicznego. Również warunki migracyjne gatunków związanych z kompleksami leśnymi zostają utrzymane poprzez wyznaczenie stref otwartych. **Stopień oddziaływania na ekosystemy i różnorodność biologiczną dopuszczanych instalacji OZE, z uwagi na brak przesądzenia o typie instalacji OZE, jej lokalizacji, skali, nie jest możliwy do oceny. Najcenniejsze obszary przyrodnicze podlegają ochronie poprzez wyznaczenie stref otwartych i niedopuszczanie lokalizacji urządzeń OZE.**

13.4 Oddziaływanie na wodę

Wśród ustaleń planu ogólnego, mających znaczenie dla ochrony zasobów i jakości wód należy wymienić przede wszystkim utrzymanie, poza istniejącymi zwartymi jednostkami osadniczymi, stref otwartych wzdłuż cieków, dających możliwość ochrony samych wód powierzchniowych, jak i ich otulin biologicznych – zbiorowisk łąkowych, zadrzewień nadwodnych, lasów. Ponadto korzystnie ocenia się utrzymanie strefy otwartej w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Huczwa. Utrzymanie w planie ogólnym terenów biologicznie czynnych w otoczeniu rzeki Huczwy, stwarzającej zagrożenie powodziowe, pozwala na zachowanie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni.

Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby. Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300) celem środowiskowym wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód powierzchniowych jest:

- o nie pogorszenie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,

- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Natomiast zgodnie z art. 59 Prawa Wodnego celem środowiskowym dla wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych JCWPd nr 121 określono jako dobry wskazane jest przynajmniej utrzymanie tego stanu. Natomiast dla wód powierzchniowych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolite części wód powierzchniowych występujące w granicach gminy Jarczów charakteryzują się złym stanem i są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Z tego względu wskazane jest ograniczenie presji determinujących ich stan (m.in. presje chemiczne i troficzne – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne) i dążenie do przynajmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu ogólnego.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie

nowych obiektów budowlanych. Przy rozwoju nowej zabudowy, w celu ograniczenia presji troficznych i chemicznych, należy zapewnić odprowadzanie ścieków i doprowadzenie wód w sposób powodujący jak najmniejsze oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe. Ścieki bytowe i komunalne powinny być odprowadzane do kanalizacji sanitarnej, przy czym na terenach, gdzie ze względów ekonomicznych budowa kanalizacji sanitarnej jest niemożliwa, odprowadzanie ścieków może odbywać się poprzez indywidualny system oczyszczania (do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków), przy założeniu, iż spełniają one wymogi techniczne, w oparciu o przepisy odrębne. Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa nie powinna zagrażać środowisku wodno-gruntowemu.

Na terenie gminy do sieci kanalizacyjnej dostęp mają mieszkańcy miejscowości: Jarczów, Jarczów-Kolonia Pierwsza, Nowy Przeorsk oraz Plebanka. Łączna długość sieci kanalizacyjnej to 5,95 km, podłączonych jest do niej 118 gospodarstw. Ponadto w 2024 roku podjęto działania mające na celu rozbudowę sieci kanalizacyjnej od Jarczowa w kierunku miejscowości Jarczów-Kolonia Druga. Długość sieci wodociągowej wynosi 62,7 km, natomiast liczba gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej wynosi 918.

Rozwój nowej zabudowy wraz z jednoczesnym rozwojem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej bądź stosowanie nowoczesnych i sprawnych technicznie indywidualnych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej nie stanowi zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne (w tym JCWP, JCWPd oraz ich cele środowiskowe), wynikających z ustaleń planu ogólnego. Ustalenia planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, zasady dotyczące gospodarki wodno-ściekowej oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych są obowiązkowo określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ochrona jakości wód z ujęć wód podziemnych jest realizowana poprzez ustanowienie i przestrzeganie zakazów w strefach ochronnych, ich właściwe zagospodarowanie oraz prowadzenie monitoringu i nadzoru urządzeń i sieci wodnych. W każdej strefie planistycznej istnieje możliwość wyznaczenia terenów infrastruktury technicznej o powierzchni do 0,5 ha, w związku z powyższym możliwe jest utrzymanie istniejących ujęć wody wraz ze strefami ochrony bezpośredniej. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają lokalizację ujęć wody oraz nie kolidują z zapisami zawartymi w przepisach odrębnych zawierającymi zakazy i nakazy dotyczące stref ochronnych ujęć wody.

W planie ogólnym na terenie gminy wyznaczono 12 stref cmentarzy. Strefami 1SC oraz 8SC objęto cmentarz w Gródku, strefami 2SC oraz 9SC cmentarz w Chodywańcach, a strefami 3SC i 10SC cmentarz w Jarczowie, który przewidziany jest do poszerzenia. Strefy 4SC, 5SC, 6SC, 7SC, 11SC, a także 12SC obejmują cmentarze zamknięte zlokalizowane w Szlatynie, Jurowie, Jarczowie, Wierszczy, Korhyniach oraz w Nedeżowie. Strefa 12SC została wyznaczona w przybliżonej lokalizacji cmentarza Korhynie-Leliszka. W odniesieniu do cmentarzy i zasad ich lokalizacji obowiązują przepisy odrębne, w tym rozporządzenie Ministra

Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze. Zgodnie z ww. przepisami wymagane jest uwzględnienie stref sanitarnych 50, 150 oraz 500 m od cmentarza. Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m. Należy podkreślić, że w zasięgu stref sanitarnych 50 m i 150 od istniejącego cmentarza w Jarczowie oraz terenu przeznaczonego po poszerzenie cmentarza (strefa 10SC) wyznaczono jedynie strefy otwarte, a w zasięgu 500 m nie znajdują się ujęcia wody i ich strefy ochronne.

Obszar gminy ma charakter rolniczy, o tradycyjnym sposobie uprawy w gospodarstwach indywidualnych. Z uwagi na utrzymanie w POG dominującego rolniczego wykorzystania terenów gminy, poprzez ustalenie w zasięgu ich występowania stref otwartych, przewiduje się utrzymanie źródła zanieczyszczeń wód związanego z prowadzoną działalnością rolniczą (zagrożenie stanowią nieprawidłowo stosowane nawozy organiczne i nieorganiczne, chemiczne środki ochrony roślin i środki ochrony ziarna siewnego oraz odpady pochodzące z hodowli zwierząt i produkcji pasz). Zasięg zagrożenia wynikającego z działalności rolniczej ma w większości charakter wielkopowierzchniowy, a jego rozmiary trudne do określenia.

Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych może być związane z realizacją nowych przedsięwzięć realizowanych w zasięgu wyznaczonych obszarów aktywności gospodarczej (strefy SP), gdzie w profilu podstawowym wymieniono: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Natomiast w profilu dodatkowym: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. W tym momencie trudno jednoznacznie oszacować, które z tych przedsięwzięć zostaną docelowo zrealizowane w ramach obszarów aktywności gospodarczej i jaka może być ich skala. Należy jednak wskazać, że odpowiednia gospodarka ściekowa, a także właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych, na tych terenach będzie kluczowe dla utrzymania czystości wód podziemnych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

13.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które

obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Na terenie gminy Jarczów nie funkcjonuje sieć ciepłownicza ani nie występuje sieć gazowa. Dostawy ciepła odbywają się w ramach źródeł indywidualnych, w tym pieców przydomowych.

Planowane stosunkowo nieznaczne zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia.

W strefach gospodarczych mogą powstać tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej, magazynowej, a także instalacje OZE z zachowaniem zgodności z przepisami odrębnymi. Przedsięwzięcia realizowane w ramach wymienionych funkcji mogą wpływać na emisję zanieczyszczeń, a także przyczyniać się do intensyfikacji ruchu samochodowego, a tym samym wzrostu emisji spowodowanej spalaniem paliw. Jako korzystne ocenia się ograniczenie przestrzenne obszarów, w których możliwa jest realizacja ww. funkcji, w tym w większości przypadków lokalizacja ich na uboczu zwartych struktur osadniczych.

Istotne znaczenie w zakresie poprawy jakości powietrza wiąże się w możliwością realizacji inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Z tego względu korzystnie ocenia się dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii (tereny biogazowni, tereny elektrowni słonecznych, tereny elektrowni słonecznych) w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SZ (części), części SU, SH, części SR oraz części SO. Rozbudowa systemu i produkcja energii wykorzystująca odnawialne źródła przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, które zostałyby wyprodukowane w przypadku wykorzystania konwencjonalnych źródeł energii. Popularyzacja i wykorzystanie OZE wpłynie bezpośrednio i pośrednio, a także długoterminowo i ponadlokalnie na poprawę stanu czystości powietrza.

Na terenie gminy Jarczów funkcjonuje 70 instalacji fotowoltaicznych oraz 114 instalacji solarnych, które zostały zamontowane w ramach realizacji projektu „Odnawialne źródła energii w Gminie Jarczów”. Przedsięwzięcie to uzyskało dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Dodatkowo w gminie zlokalizowanych jest 17 turbin wiatrowych o łącznej mocy 30,6 MW. Elektrownie słoneczne i wiatrowe pracują w sposób bez emisyjny.

W fazie eksploatacji biogazowni oddziaływanie na stan powietrza atmosferycznego w przypadku zorganizowanej emisji zanieczyszczeń jest efektem spalania biogazu. Przed spalaniem biogaz jest poddawany procesowi odsiarczenia i osuszenia. Proces biologicznego odsiarczania najczęściej jest realizowany przez bakterie o nazwie *sulfobacter oxydans*. Bakterie te, przy śladowej obecności tlenu, przetwarzają siarkowodór na czystą siarkę i wodę co zapewnia redukcję stężenia zw. siarki do wartości nieprzekraczającej 35 mg/m³. Emisja niezorganizowana związana jest ze spalaniem paliw przez pojazdy obsługujące instalację biogazowni (dostawa

surowców, wywóz pofermentatu, okresowa praca ładowarki). Spaliny mogą zawierać w swoim składzie m.in. tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki i węglowodory (pozostałości niespalonego paliwa). Podsumowując należy stwierdzić, iż zasięg emisji od pojazdów obsługujących biogazownię jest niewielki. Przyjmuje się, iż emisje te istotnie nie wpływają na stan powietrza atmosferycznego a ich miejscowe oddziaływanie nie wykracza poza teren biogazowni. Do jednych z potencjalnych oddziaływań biogazowni należy zaliczyć również odory, których źródłem emisji może być kiszonka roślinna z silosów magazynowych oraz obornik. Emisja ta może zostać ograniczona poprzez przykrycie silosu szczelną folią okresowo odchylaną na czas pobierania porcji kiszonki przez ładowarkę oraz nie magazynowanie na terenie biogazowni obornika. Z uwagi na zakres planu ogólnego, który dotyczy jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych w projekcie planu nie została określona minimalna odległość biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W polskim prawie nie ma sztywno określonej odległości biogazowni od zabudowań, przy czym wskazane jest na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odsunięcie projektowanych biogazowni od zabudowań mieszkalnych. W praktyce strefa sanitarna od biogazowni wynosi zazwyczaj od 100 do 300 metrów, co ma na celu unikanie konfliktów z sąsiadami i zwiększa szanse na uzyskanie pozytywnej decyzji środowiskowej.

Korzystne oddziaływanie, z punktu widzenia ochrony powietrza ma objęcie strefami otwartymi kompleksów leśnych, które w istotny sposób wpływają na poprawę jakości powietrza w gminie. Roślinność, w tym szczególnie drzewa, korzystnie wpływają na jakość powietrza, poprzez mechaniczne zatrzymanie zanieczyszczeń pyłowych oraz redukcję dwutlenku węgla i produkcję tlenu. Pochłaniają także inne toksyczne dla człowieka gazy takie jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ozon, tlenek węgla.

13.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

Eksploatacja kopalni

Na terenie gminy Jarczów udokumentowano trzy złoża kopalni.

Dla terenów udokumentowanych złóż kopalin plan ogólny ustala strefy otwarte 34SO, 35SO, 50SO, 40SO, 41SO oraz 42SO. Ze względu na brak zlokalizowanych terenów i obszarów górniczych w granicach udokumentowanych złóż, wyznaczono w tych miejscach strefy otwarte chroniąc złoża przed niewłaściwym zagospodarowaniem oraz pozostawiając rezerwę do wykorzystania tych złóż w przyszłości.

Wyznaczając strefy 34SO oraz 35SO uwzględniono wnioski do planu ogólnego, dlatego też w ich profilach dodatkowych dopuszczono tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych.

Strefa 41SO oraz 50SO znajdują się w obszarach Natura 2000 co ogranicza wydobycie istniejącego udokumentowanego złoża ze względu na przepisy odrębne dotyczące form ochrony przyrody.

Strefy 40SO, 41SO oraz 42SO obejmują swoimi granicami większe kompleksy leśne, w tym grunty lasów Skarbu Państwa, dlatego też nie określono żadnego profilu dodatkowego dla tych stref.

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną zrehabilitowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji. Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

13.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody, przebieg korytarza ekologicznego, znajdujące się na terenie gminy grunty leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa.

Nie przewidują się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych bądź decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Ustalenia projektu planu ogólnego wpisują się w rekomendacje i wnioski zawarte w projekcie Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego w odniesieniu do obszaru, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Poprzez wyznaczenie strefy otwartej na terenie rezerwatu przyrody „Las Lipowy w Uroczysku Bukowiec” jak również projektowanych rezerwatów przyrody „Łąki Nad Szyszłą”, „Korhynie”, „Torfowisko Plebanka” ograniczono możliwość zmiany dotychczasowego użytkowania terenów. W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r. poz. 2758 ze zm.), natomiast profil dodatkowy nie dopuszcza żadnych terenów. Ustalenia te pozwalają na ochronę cennych zbiorowisk roślinnych. Przyjmuje się, że tereny w granicach istniejącego rezerwatu przyrody (jak również w granicach projektowanych rezerwatów przyrody) nie ulegnie istotnym przekształceniom, ze względu iż podlega ochronie na podstawie przepisów odrębnych, jak i ustaleń planu ogólnego.

W zasięgu występowania krajobrazów priorytetowych o kodach 6-851.13-02, 06-851.13-37. wskazanych w projekcie audytu krajobrazowego projekt planu ogólnego wyznacza strefy planistyczne uwzględniając istniejącą zabudowę, układ komunikacyjny i infrastrukturę techniczną, tworząc zwarte kompleksy zabudowy, pozostawiając w rozproszeniu jedynie istniejącą zabudowę, a tym samym ograniczając presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo, w tym kompleksy leśne. Ponadto projekt planu wyznacza strefy planistyczne, w których zlokalizowane są obiekty zabytkowe, zgodnie z ich obecnym sposobem zagospodarowania, co umożliwi na etapie sporządzania miejscowych planów bądź decyzji o warunkach zabudowy ochronę ich wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych. Określone w planie ogólnym gminne standardy urbanistyczne umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

W ramach stref otwartych obejmujących głównie użytki rolne, położonych poza granicami obszarów Natura 2000, rezerwatem przyrody (w tym poza granicami projektowanych rezerwatów przyrody) oraz użytkiem ekologicznym oraz granicami korytarza ekologicznego, w planie ogólnym dopuszczono lokalizowanie instalacji OZE. Ich potencjalny wpływ na krajobraz będzie zależny od ostatecznej lokalizacji, skali przedsięwzięcia, a przede wszystkim rodzaju instalacji. Należy podkreślić, że na terenie gminy zlokalizowane są już farmy wiatrowe.

W przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych instalacje, z uwagi na swoją ograniczoną wysokość, nie będą stanowiły dominant wysokościowych, jednakże ich wpływ na krajobraz może być istotny. Potencjalna farma fotowoltaiczna, będzie stanowiła nowy obiekt w sposobie zagospodarowania terenu, niewątpliwie zmieniający lokalnie krajobraz rolniczy. Z uwagi na wysokość instalacji, prawdopodobnie nie przekraczającą 4 m, zasięg widoczności farm fotowoltaicznych będzie ograniczony, a zatem i zasięg ich oddziaływania.

Oddziaływanie to, w przypadku realizacji inwestycji, będzie miało charakter lokalny.

Postrzeganie obecności elektrowni wiatrowych w przestrzeni jest sprawą indywidualną i subiektywną. Świadomość funkcjonowania w sąsiedztwie źródła „czystej”, niepowodującej emisji zanieczyszczeń energii elektrycznej może sprawić, że obecność elektrowni wiatrowych będzie odbierana pozytywnie. Zachowanie odpowiedniej kolorystyki (odcienie szarości i bieli, przy zachowaniu przepisów odrębnych) pozwoli na zminimalizowanie ewentualnego negatywnego wpływu w tym zakresie.

Zgodnie z opracowaniem pt. *„Zalecenia w zakresie uwzględnienia wpływu farm wiatrowych na krajobraz w procedurach ocen oddziaływania na środowisko”* autorstwa dr K. Badora (GDOŚ, 2017) wyznaczono trzy strefy ryzyka wskazujące na możliwość wystąpienia konfliktu oraz trudności w realizacji inwestycji energetyki wiatrowej, tj.:

- strefa I – znacznego ryzyka, dla której określono następujące wskazania do klasyfikacji terenu do strefy: ze względu na lokalizację w obrębie form ochrony przyrody i krajobrazu; ze względu na lokalizację w obrębie obiektów lub obszarów ochrony zabytków; ze względu na wpisanie na listę dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego UNESCO; ze względu na lokalizację w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej A; ze względu na lokalizację w obrębie stref zagrożeń zewnętrznych wyznaczonych w planach ochrony parków narodowych, krajobrazowych i rezerwatów przyrody, dla ochrony walorów widokowych; ze względu na udokumentowane wybitne walory przyrodnicze, historyczno-kulturowe o znaczeniu co najmniej regionalnym;
- strefa II – średniego ryzyka, dla której określono następujące wskazania do klasyfikacji terenu do strefy: ze względu na lokalizację w obrębie form ochrony przyrody i krajobrazu; ze względu na występowanie projektowanych form ochrony przyrody i krajobrazu oraz zabytków; ze względu na występowanie krajowych i regionalnych elementów systemów ekologicznych; ze względu na możliwość znaczącego wpływu wizualnego na krajobraz form ochrony przyrody i krajobrazu i/lub obiekty ochrony zabytków; ze względu na lokalizację w zasięgu stref ochrony konserwatorskiej B, K, E;
- strefa III – małego ryzyka, dla której określono następujące wskazania do klasyfikacji terenu do strefy: teren warunkowo odpowiedni, wymagający oceny wpływu na krajobraz (tereny pozostałe, poza wyznaczonymi jako strefy I i II).

Lokalizacja farmy wiatrowej w strefie średniego ryzyka powinna być traktowana jako warunkowo dopuszczalna po udokumentowaniu braku znaczącego negatywnego oddziaływania na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych lokalizacji turbin wiatrowych. Poprzez przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i przedstawienie w jej ramach raportu OOS można rzeczowo ocenić skutki planowanego przedsięwzięcia, w tym ocenę wpływu przedsięwzięcia na walory widokowe i krajobrazowe, i w następstwie dostosować inwestycję lub zaproponować odpowiednie działania minimalizujące, zapewniające bezpieczną dla środowiska budowę i eksploatację planowanego przedsięwzięcia.

13.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji WZ zgodnych z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

W kontekście ochrony klimatu ocenia się jako oddziaływanie pozytywne, ponadlokalne, objęcie w znacznym stopniu strefami otwartymi terenów leśnych i łąkowych wpływających łagodząco na klimat poprzez zwiększanie wilgotności i obniżanie temperatury powietrza, a także poprzez zwiększenie zdolności retencyjnych terenu i ograniczanie zagrożenia powodziowego.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SZ (części), części SU, SH, części SR oraz części SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii (tereny biogazowni, tereny elektrowni słonecznych, tereny elektrowni słonecznych).

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739) na terenie gminy Jarczów nie jest planowana realizacja budowli przeciwpowodziowych, natomiast obszar gminy obejmują działania realizujące jeden z trzech głównych celów zarządzania ryzykiem powodziowym, tj. cel 3 – poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym: Utrzymanie terenów zieleni w otoczeniu rzeki Huczwy, stwarzającej zagrożenie powodziowe, pozwala na zachowanie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni na terenach rolniczych. Daje także możliwość do wdrażania rozwiązań zwiększających zdolność retencyjną, a tym samym przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych, w tym w zakresie zwiększonego zagrożenia powodziowego.

13.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złóża

Racjonalną gospodarkę złóżami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Dla terenów udokumentowanych złóż kopalin plan ogólny ustala strefy otwarte 34SO, 35SO, 50SO, 40SO, 41SO oraz 42SO. Ze względu na brak zlokalizowanych terenów i obszarów górniczych w granicach udokumentowanych złóż, wyznaczono w tych miejscach strefy otwarte chroniąc złoża przed niewłaściwym zagospodarowaniem oraz pozostawiając rezerwę do wykorzystania tych złóż w przyszłości.

Wyznaczając strefy 34SO oraz 35SO uwzględniono wnioski do planu ogólnego, dlatego też w ich profilach dodatkowych dopuszczono tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych.

Strefa 41SO oraz 50SO znajdują się w obszarach Natura 2000 co ogranicza wydobycie istniejącego udokumentowanego złoża ze względu na przepisy odrębne dotyczące form ochrony przyrody.

Strefy 40SO, 41SO oraz 42SO obejmują swoimi granicami większe kompleksy leśne, w tym grunty lasów Skarbu Państwa, dlatego też nie określono żadnego profilu dodatkowego dla tych stref.

Ustalenie w planie ogólnym strefy otwartej SO w granicach udokumentowanych złóż nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja będzie miała miejsce w przyszłości.

Gleby wysokich klas bonitacyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagające ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Użytki rolne stanowią ok. 80,4% powierzchni gminy. Większość użytków rolnych przypada na grunty orne, reszta to łąki, pastwiska i sady. Użytki rolne występujące na terenie gminy charakteryzują się glebami od I do VI klasy bonitacyjnej. Ogółem, na terenie gminy dominują gleby wysokich klas bonitacyjnych (I – III), które zajmują obszar 20,11 km², co stanowi ok. 19% powierzchni gminy.

Plan ogólny dla gruntów gleb chronionych (klasy I-III) w większości wyznacza strefę otwartą lub strefę odpowiednią do obecnego zainwestowania oraz kierunku rozwoju wskazanego w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto rozszerzając granice obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniono użytki rolne klas I – III i obszary te wyznaczono wyłącznie w odległości nie większej niż 50 m:

- od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia ministra rozwoju i technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia;
- od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 889), z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

Grunty leśne

W projekcie planu ogólnego wyznaczone strefy planistyczne, w obrębie których dopuszczone są tereny inwestycyjne, po części swoim zasięgiem obejmują grunty leśne.

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Dla zwartych kompleksów gruntów leśnych (strefy od 36SO do 44SO) wyznaczono strefę otwartą bez możliwości lokalizacji odnawialnych źródeł energii lub inne strefy w zależności od obecnego zagospodarowania oraz polityki przestrzennej gminy określonej w obowiązujących dokumentach planistycznych.

13.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz zabytków archeologicznych wyznaczono strefy planistyczne umożliwiające ochronę substancji zabytku, jego formy, otoczenia oraz kompozycji.

Ochronę zabytków ujętych w rejestrze zabytków oraz w gminnej ewidencji zabytków uwzględniono poprzez określenie profili funkcjonalnych umożliwiających zachowanie funkcji tych obiektów, natomiast określone gminne standardy urbanistyczne uwzględniają dotychczasowe ustalenia dokumentów planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem ich formy, zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i kompozycji przestrzennych w otoczeniu zabytków.

Sposób uwzględnienia w planie ogólnym obiektów ujętych w rejestrze zabytków:

- kościół pw. św. Stanisława Bpa w Jarczowie został objęty strefą 36SU;
- zespół dworski w Korhyniach został objęty strefami 37SU oraz 5SN;

- kordegarda pałacowa w Chodywańcach została objęta strefą 38SU;
- kościół paraf. rzymskokat. pw. św. Anny w Gródku wraz z dzwonnica, cmentarzem kościelnym, drzewostanem i czterema nagrobkami zostały objęte strefą 39SU;

Określone strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne zostały dostosowane do walorów obiektów zabytkowych oraz umożliwiają na późniejszym etapie wprowadzenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu. W granicach ochrony konserwatorskiej obejmującej wpis do rejestru zabytków nie wyznaczono obszarów uzupełnienia zabudowy, zapewniając tym samym zagospodarowanie tych terenów wyłącznie w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Na etapie sporządzania miejscowego planu będzie możliwość doprecyzowania ustaleń w celu zapewnienia pełnej ochrony obiektów zabytkowych.

Ograniczenia w zagospodarowaniu związane z obiektami ujętymi w rejestrze zabytków oraz zabytkami archeologicznymi zostały wskazane w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami natomiast zasady ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków będą ustalone na etapie miejscowych planów. **Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego zasad działalności inwestycyjnej oraz wyznaczenie stref konserwatorskich z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.**

W gminie nie ma obiektów, które mogłyby być zaliczone do dóbr kultury współczesnej.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

13.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze gminy Jarczów występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – obszary Natura 2000, rezerwat przyrody, użytek ekologiczny, pomniki przyrody. Ponadto zgodnie z informacją przekazaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 3 czerwca 2025 r. (znak: WSI.402.165.2025.CW) na obszarze gminy Jarczów projektowane jest utworzenie trzech rezerwatów przyrody: „Łąki Nad Szyszłą”, „Korhynie”, „Torfowisko Plebanka”.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie form ochrony przyrody.

Na obszarach o najwyższych walorach przyrodniczych wyznaczono głównie strefy otwarte. Strefy od 43SO do 51SO obejmują obszary Natura 2000, tereny istniejącego rezerwatu przyrody i projektowanych rezerwatów przyrody oraz teren użytku ekologicznego. W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.), natomiast profil dodatkowy nie dopuszcza żadnych terenów.

We wszystkich strefach otwartych objętych formami ochrony przyrody nie dopuszczono w profilu dodatkowym żadnych odnawialnych źródeł energii.

Ochrona pomników przyrody jest możliwa na podstawie przepisów odrębnych we wszystkich strefach planistycznych.

Wyznaczenie innych stref niż otwarta w obszarach form ochrony przyrody wynika z obecnego stanu zagospodarowania oraz z wytycznych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr IX/51/03 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 grudnia 2003 r., a także miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą nr XXXVII/303/23 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 czerwca 2023 r.

W części obszarów Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 oraz Dolina Szyszły PLB060018 występuje udokumentowane złożo Żurawce. Mając na uwadze przepisy odrębne dotyczące form ochrony przyrody strefa ta została wskazana jako strefa otwarta 50SO bez możliwości wydobywania istniejącego udokumentowanego złoża. Również udokumentowane złożo Ruda Żurawiecka-Zbiornik, ze względu na położenie w obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 objęto strefą otwartą 41SO.

Wyznaczone w granicach obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 oraz obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 strefy produkcji rolniczej 24SR oraz 25SR wynikają z istniejącego zagospodarowania – są tereny zagospodarowane pod staw rybny oraz zagrodę krów. Zarówno profil funkcjonalny tych stref jak i gminne standardy urbanistyczne zostały ustalone tak, aby zapewnić ochronę przyrodniczych walorów tych terenów i powielają wyłącznie stan istniejący bez możliwości realizacji nowej zabudowy. Teren 10SJ wynika z zapisów obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr XXXVIII/303/23 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 czerwca 2023 r.

Zasięg stref 1SZ oraz 113SZ, które znajdują się w obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 wynika z istniejącego stanu zagospodarowania oraz ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr IX/51/03 Rady Gminy Jarczów z dnia 15 grudnia 2003 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy JARCZÓW. Wyznaczenie strefy 4SN w obszarze Natura 2000 Dolina Sołokiji wynika z przyjętego kierunku rozwoju gminy. W profilu dodatkowym tej strefy wyłączono możliwość realizacji usług, za wyjątkiem usług turystyki, sportu i rekreacji, z określeniem 80% powierzchni biologicznie czynnej. W granicach strefy 4SN nie zinwentaryzowano chronionych gatunków fauny i flory ani siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

W rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* scharakteryzowano przewidywane oddziaływania na zwierzęta i rośliny. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie wpłynie na cele ochrony obszarów Natura 2000, a także na objęte ochroną tereny w postaci rezerwatu przyrody oraz użytku ekologicznego.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są **korzystne i jedyne** pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

14 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 13 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Ustalenie strefy otwartej (49SO) na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.
- Objęcie strefami otwartymi SO udokumentowanych złóż kopalin ze względu na brak

ustanowionych terenów i obszarów górniczych – wyznaczenie stref otwartych chroni złoża przed niewłaściwym zagospodarowaniem oraz pozostawia rezerwę do wykorzystania tych złóż w przyszłości.

- Ustalenie stref otwartych bez możliwości lokalizacji OZE w zasięgu zwartych kompleksów leśnych, obszarów Natura 2000, istniejącego rezerwatu przyrody oraz projektowanych rezerwatów przyrody, użytku ekologicznego oraz korytarza ekologicznego, jak również stref ochrony ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*), W strefach tych ustalono profil podstawowy zgodny z załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.), natomiast profil dodatkowy nie dopuszcza żadnych terenów.

Na etapie opracowywania planu ogólnego nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie dokładnych lokalizacji poszczególnych instalacji, ponieważ ich usytuowanie będzie uzależnione od możliwości terenowych oraz przepisów odrębnych. W związku z powyższym dopuszcza się te tereny w większym zakresie jako rezerwa pod inwestycje odnawialnych źródeł energii, a przesądzenie o ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (poza strefami SO, SK).

14.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 zawarta w rozdziale 13.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 13.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody* wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację stanowisk chronionych gatunków oraz siedlisk przyrodniczych, jak również zasięg terenów objętych ochroną prawną i przebieg korytarzy ekologicznych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042, obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029, obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017, obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021, obszaru Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538).

Niemniej jednak realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.).

15 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

16 Załączniki

Załącznik I. Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Jarczów – rysunek. Skala 1:10 000.

17 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 538);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 69);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 567 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 733);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1590);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz.U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 r., poz. 2739);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

18 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na podstawie m.in. następujących materiałów:

1. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań;
2. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana na potrzeby Strategii rozwoju gminy Jarczów na lata 2026-2036, BUDPLAN Sp. z o.o. 2025;
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jarczów, 2011;
4. Raport o stanie Gminy Jarczów za rok 2024, UG Jarczów 2025;
5. Projekt Audytu Krajobrazowego Województwa Lubelskiego, 2025;
6. Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie lubelskim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, czerwiec 2025;
7. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2024 r., PIG-PIB, 2025;
8. Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Tomaszów na lata 2020-2029 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020 wraz z Programem Ochrony Przyrody, RDLP w Lublinie, 2020;
9. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki nad Szyszłą PLH060042);
10. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029; Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 13 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żurawce PLH060029);
11. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zlewnia Górnej Huczwy PLB060017);
12. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Sołokiji PLH060021);
13. Plan zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Szyszły PLB060018);

14. Zalecenia w zakresie uwzględnienia wpływu farm wiatrowych na krajobraz w procedurach ocen oddziaływania na środowisko, GDOŚ, 2017.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 896 Tyszowce, 928 Tomaszów Lubelski, 929 Lubycza Królewska;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 896 Tyszowce, 928 Tomaszów Lubelski, 929 Lubycza Królewska;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 896 Tyszowce, 928 Tomaszów Lubelski, 929 Lubycza Królewska;
4. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Tomaszów, Nadleśnictwa Mircze – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Dane przestrzenne dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody, GDOŚ;
8. Dane przestrzenne dotyczące zinwentaryzowanych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, RDOŚ w Lublinie;
9. Dane przestrzenne IIaPGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
10. Warstwy wektorowe mapy glebowo-rolniczej powiatu tomaszowskiego w skali 1:5 000, Wojewódzkie Biuro Geodezji w Lublinie;
11. Numeryczny Model Terenu (NMT), GUGiK;
12. Warstwy tematyczne CBDG:
  - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
  - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
  - Surowce – złoża kopalin,
  - Surowce – obszary górnicze,
  - Surowce – tereny górnicze,

- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://www.gmina-jarczow.pl/> – Oficjalna strona internetowa Gminy Jarczów
2. <https://jarczow.e-mapa.net/> – Urząd Gminy Jarczów – System Informacji Przestrzennej
3. stat.gov.pl – Bank Danych Lokalnych, GUS
4. www.gios.gov.pl – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
5. crfop.gdos.gov.pl – centralny rejestr form ochrony przyrody
6. <https://roztoczanski.pn.pl/pl/45-aktualnosci/501-transgraniczny-rezerwat-biosfery-roztocze>

19 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2026 r.

O Ś W I A D C Z E N I E   A U T O R A   P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako autor *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Jarczów* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agata Gzwałt